

Syv rådgivere står klar, når ære og sladder truer.

social kontrol side 14

Det roder i kommunernes indsats for at bevare gamle huse.

kulturarv side 3

Sådan fik kommunerne en ufrivillig rolle i Britta-sagen.

mellemænd side 10

kommunen.dk

POLITIK FRA RØDDERNE

TORSDAG 10. OKTOBER 2019 / NR. 9 · 62. ÅRGANG

Jeg passer ikke ind i den **typiske opfattelse** af, hvem en byrådspolitiker er.

Jonas Haase (S)

Jeg har lært meget af de ældre politikere, men jeg tror også, **de har lært meget af mig.**

Hediye Dilara Pekerman Temiz (R)

De yngste i byrådet

unge politikere side 16

Hvis de, der sidder herinde, kun er nogle **nisser på 70**, så har vi altså brug for nye kræfter.

Kristoffer Møller Jensen (V)

Ved de første møder **sagde jeg** nogle gange **noget lort.**

Frida Valbjørn Christensen (EL)

Jeg fik at vide, at jeg **skulle lære i fire år.** Det fandt jeg mig ikke i.

Michael Aastrup Jensen (V)

31 pressede kommuner får tilskud

Indenrigsministeriet har fordelt i alt 519 mio. kr. til 31 kommuner med presset økonomi. Puljen for særtilskud er i år hævet med 50 mio. kr. i forhold til sidste år, hvilket ifølge indenrigsminister Astrid Krag (S) skal afhjælpe en del af problemerne med udligningsordningerne.

De særlige tilskud er fordelt på en pulje på 360 mio. kr., som alle kommuner kunne søge, og en pulje på 159 mio. kr. til hovedstaden, som kommunerne i området selv finansierer.

62 kommuner søgte den landsdækkende pulje, og 22 har fået penge. I hovedstadsområdet søgte 19, og ni har fået penge.

'Engang førte Socialdemokratiet valgkamp på, at ældre skulle have ret til et bad hver dag. Det kom vi ikke igennem med. Heldigvis! Tænk, hvad det kunne have medført af kontrol og skemaer.'

Mette Frederiksen (S), statsminister, i sin åbningstale

52 kommuner får lov at låne 1,35 mia. kr.

52 kommuner har af Indenrigsministeriet fået lov at låne i alt 1,35 mia. kr. i 2020. Beløbene er fordelt på fire lånepuljer.

- De består af:
- 500 mio. kr. til at styrke likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.
 - 250 mio. kr. til investeringer med et effektiviseringspotentiale, fx velfærdsteknologi.
 - 200 mio. kr. til ordinære anlægsaktiviteter.
 - 400 mio. kr. til større strukturelle investeringer på borgernære områder.

Lånepuljerne er en udmøntning af økonomiaftalen mellem regeringen og KL. Største beløb tilfaldt Gribskov, Slagelse, Haderslev, Lolland, Holstebro og Hjørring.

30 mio. kr. ekstra til landdistrikterne

Regeringen ruller den tidligere regerings besparelserne på de såkaldt LAG-midler tilbage. Pengene bruges til at skabe aktivitet, fornyelse og arbejdspladser i landdi-

En gennemgribende omdannelse af et udsat boligområde, Kildeparken i Aalborg Øst, sendte i år Byplanprisen til Himmerland Boligforening og Aalborg Kommune. Ifølge juryen kan modellen bruges som inspiration i andre kommuner, der skal i gang med den svære opgave at vende en negativ spiral i udsatte boligområder.
Foto fra video: Dansk Byplan Laboratorium

strikterne, der dermed kan se frem til 30 mio. kr. ekstra i støtte i 2020. De ekstra midler går til 26 lokale aktionsgrupper, der tilsammen dækker 56 kommuner og 27 småøer.

Erhvervsminister Simon Kollerup (S) forventer, at de ekstra midler især vil gå til grønne projekter og dermed bidrage til den grønne omstilling.

78.000.000

kroner er startkapitalen, som ligger og venter på ansøgninger i Den Sociale Investeringsfond. Kommuner kan søge den nye fond til at afprøve nye ideer på fire områder: projekter til børn og unge i risiko for anbringelse, børn af forældre med misbrug, borgere i risiko for livsstilssygdomme samt arbejdsmiljø.

Udspil til ny udligning først til februar

Hvis kommunerne havde håbet på, at de aktuelle budgetforhandlinger ville blive de sidste under de gældende udligningsregler, så giver regeringens lovkatolog ikke megen næring til håbet. Med fremsættelse i februar 2020 skal det gå meget hurtigt, hvis der skal landes en aftale, som kan få effekt allerede fra 2021.

Da den tidligere regering forsøgte at skaffe flertal for en udligningsreform i foråret 2018, tog det to måneder

at nå frem til, at det var umuligt at skabe et flertal, og siden har alle ventet på, om det gik bedre under en ny regering. Det vil så først vise sig om et halvt års tid.

Søren Pind ✓
@sorenpind

Frygt ikke, tro kun. At vores kultur- og kirkeminister kan finde styrke til at skrive det netop idag vidner om at Mette Frederiksen valgte med menneskelig stor omhu. Mange tanker til @Joymogensen herfra ❤️

04.27 - 7. okt. 2019

Pressenævnet gav kommunen.dk medhold 'Nævnet udtaler ikke kritik.'

Sådan lød konklusionen, da Pressenævnet behandlede en klage fra vandsektorens interesseorganisation Danva over en artikel i kommunen.dk.

Artiklen, som blev bragt i februar, var en del af en længere serie om ulovlige indkøb. Den beskrev, hvordan Danva havde rådgivet sine medlemmer til at afvise kommunen.dk's anmodninger om aktindsigter, og at mindst ét vandværk ved at følge Danvas råd skjulte ulovlige indkøb for offentligheden.

Register-rod: Ingen har styr på de bevaringsværdige huse

Det roder i kommunernes indsats for at bevare gamle huse. Det vækker kritik hos to lektorer i arkitektur og Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur.

◉ glemt kulturarv

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

Ingen har overblik over de bevaringsværdige huse i Danmark. For Kulturstyrelsens data er forældede, og kun et fåtal af kommunerne laver nye save-registreringer, der bruges til at finde ud af, hvor bevaringsværdig en bygning er.

- Kommunerne har et ekstremt efterslæb i forhold til at udpege og registrere bevaringsværdige bygninger. Der er dele af landet, hvor der slet ikke er save-registreret, så der tilsyneladende ikke er noget bevaringsværdigt i store områder

på Kulturstyrelsens kort, siger Simon Ostenfeld Pedersen, lektor på Arkitektskolen i Aarhus.

Kulturstyrelsen kort hedder FBB, som står for Fredede og Bevaringsværdige Bygninger, og her er der omkring 124.000 bygninger med en høj bevaringsværdi. Men de fleste af husene blev registreret for mange år siden, og kortet er fuldt af hvide pletter.

- De hvide pletter skyldes, at man ikke har save-registreret i de områder. Kommunerne lavede det, der hed Kommuneatlas fra 1990 til 2007, hvor staten støttede registreringerne, men man

nåede ikke gennem hele Danmark, og siden da er der ikke sket meget fra kommunernes side, forklarer Simon Ostenfeld Pedersen.

Og det er for galt, mener Karen Margrethe Olsen, der er formand for Landsforeningen for Bygnings- og Kulturarv.

- Det er svært at bevare, når kommunen og husets ejer ikke rigtig ved, hvor bevaringsværdig bygningen er, og hvor der skal lægges en indsats. Vi må konstatere, at mange kommuner ikke administrerer det her ordentligt, siger hun.

Den holdning deler lektor ved Kunstakademiets Arkitektskole Søren Vadstrup.

- Kortene er forældede, og det roder simpelthen. For det første findes nogle af husene slet ikke længere, og for det andet aner kommunerne ikke, hvor mange bevaringsværdige huse de reelt har i deres område, siger han.

Ingen bindende pligt

Det er frivilligt, om kommunerne vil save-registrere bevaringsværdige huse, og er en af grundene til, at det ikke er alle, der prioriterer området, siger chefkonsulent hos KL Berit Mathiesen.

- Men det spiller formodentlig også en rolle, at man fra national side ikke støtter den type opgaver i kommunerne. Det er omkostnings tungt at registrere, og der er flere kommuner, der gør det, men den sammenhængende indsats på tværs har svære vilkår, når der ikke er statslig finansiering, siger Berit Mathiesen.

Tidligere lå ansvaret hos amterne, men ved kommunalreformen overtog kommunerne opgaven, og i den overgang forsvandt den statslige støtte. Så selvom kommunerne nu har ansvaret, er der ingen lov, der tvinger dem til at lægge en indsats, og det er en skam, mener Karen Margrethe Olsen.

- Mange kommuner tolker det, som om de ikke behøver gøre noget, men de har altså stadig ansvaret for at gøre det. Så der mangler helt bestemt en bindende pligt til kommunerne. For vi hører til flotte ord fra borgmestre, der siger, at vi skal passe på kulturarven, og det er fint, men det fejler i den daglige drift, siger hun.

Karen Margrethe Olsen forklarer, at systemerne bag FBB er gamle, og nogle byplanlæggere synes, det er

'Kortene er forældede, og det roder simpelthen.'

Søren Vadstrup, lektor ved Kunstakademiets Arkitektskole

for besværligt at bruge kortet. Derfor har enkelte kommuner lavet egne lokale databaser og har dermed droppet at opdatere i FBB. Det sker for eksempel i Fredensborg. Men det er ikke holdbart i længden, for det er vigtigt med én samlet og opdateret database for at få et overblik over, hvilke bygninger vi skal bevare. Her er FBB stadig et godt redskab, men mange af registreringerne i kortet er for gamle. Og så har kommunerne stort set kun registreret bygninger bygget op til 1940. Det holder ikke, siger Karen Margrethe Olsen.

Flere årtier bagefter

Da man lavede Kommuneatlas i 1990'erne, registrerede kommunerne kun bygninger, der var 50 år gamle eller ældre. Det betyder, at huse bygget efter 1940, og modernistiske bygninger fra 1950'erne og 1960'erne sjældent er vurderet som bevaringsværdige.

Derfor er mange huse fra de perioder revet ned eller ombygget, og det er rigtig skidt, forklarer Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur. De mener, at kommuner skal komme i gang med at save-registrere, så huse fra 1950'erne og 1960'erne ikke går tabt.

- Det er er en rigtig fin tanke at kigge 50 år tilbage, for så kan man se bevaringsværdien i perspektiv. Nu skriver vi 2019, til næste år skal vi registrere huse fra 1970., og det er der ikke mange kommuner, der gør. Det går ud over mange fine bygninger, som i dag kan rives ned, siger Karen Margrethe Olsen.

Generelt giver det god mening at bevare - også i et bæredygtigt perspektiv. For ældre bygninger er opført med stærkere materialer og større omhu, fortæller Søren Vadstrup fra Kunstakademiets Arkitektskole.

- Når bygninger bygget før 1960 bliver revet ned ... Det er dem, som vi græder over forsvinder. De er bygget af nogle materialer, som er utroligt stærke og holdbare og nærmest uforgængelige. Vi har mange beretninger om, at når man skulle i gang med at rive et hus ned, så viste det sig at være bundsolidt og nærmest umuligt at fjerne, siger Søren Vadstrup.

Kulturmiljøer bør komme først

Simon Ostenfeld Pedersen fra Arkitektskolen i Aarhus mener også, at der hurtigst muligt skal ske en landsdækkende registrering af bevaringsværdige bygninger.

- Det vil være en rigtig god ting, og det skal ikke bare laves, men også opdateres. Verden ændrer sig hele tiden, og det gør bygningerne også, så der kan være sket mange ting, siden en bygning blev registreret som bevaringsværdig i 1990'erne, siger han.

Han ved dog også, at det er nemmere sagt end gjort for kommunerne.

- Det er selvfølgelig et spørgsmål om ressourcer, så mit råd er, at kommunerne begynder med at registrere bygninger i deres kulturmiljøer, hvor der ligger flere gamle huse sammen. For det er næsten en uoverskuelig opgave at begynde fra kommunegrænsen og gennemgå samtlige bygninger i kommunen, siger han.

Det er dog ikke nok blot at lave save-registreringer. Når et hus er vurderet på save-skalaen, er det nemlig ikke sikret mod at blive revet ned eller mod at blive bygget om. Det sker først, når bygningen optages som bevaringsværdig i en kommuneplan eller i en bevarende lokalplan. ◉

Hvad er forskellen på fredet og bevaringsværdig?

- **Kommunerne har ansvaret** for bevaringsværdige bygninger, mens Slots- og Kulturstyrelsen har ansvar for de fredede. Bevaringsværdige bygninger fortæller om lokal eller regional historie, mens fredede bygninger fortæller om national historie.
- **En fredet bygning** skal holdes i sin originale form udvendigt og indvendigt. Der er omkring 9.000 fredede bygninger, og ejeren af et hus kan søge om støtte til renoveringer hos staten og flere fonde.
- **Ved bevaringsværdige bygninger** er det kun det udvendige, man kan se fra vejen, der er beskyttet. Det er ting som facaden, skorsten, vinduer og kviste. Bygningen må ikke rives ned eller ændres væsentligt udenfor.
- **Kulturstyrelsens kort over Fredede og Bevaringsværdige bygninger (FBB)** viser samtlige fredede bygninger, men ikke alle bevaringsværdige. Det er nemlig frivilligt, om kommunerne vil indberette til FBB, men Kulturstyrelsen anbefaler, at man gør det.
- **Der er omkring 350.000** registrerede bevaringsværdige huse i FBB. Heraf har omkring 124.000 en save-værdi mellem 1 og 4.

Hvornår er et hus bevaringsværdigt?

- **Kommuner vurderer** og registrerer bygningers bevaringsværdi med save-metoden.
- **Save står for** Survey of Architectural Values in the Environment og kigger på de fem forhold: arkitektonisk værdi, kulturhistorisk værdi, miljømæssig værdi, originalitet og tilstand.
- **En bygning får tildelt** en save-værdi mellem 1 og 9
- **1-4 har høj** bevaringsværdi, mens 4-6 er middel, og 7-9 har lav værdi.
- **En save-registrering** er ikke nok til at sikre en bygning mod nedrivning eller uhensigtsmæssig renovering eller tilbygning. Det kræver, at huset også optages som bevaringsværdigt i en kommuneplan, eller den skal omfattes af et forbud mod nedrivning i en lokalplan eller en byplanvedtægt. Den kan også udpeges som bevaringsværdig af kulturministeren, men det sker sjældent.

Kilde: Slots- og Kulturstyrelsen

Kommuner tillader nedrivning af bevaringsværdige huse

Lokalpolitikere forstår ikke værdien af bevaringsværdige bygninger, mener præsident for Historiske Huse. Lektor i arkitektur forklarer, at kommunerne sidder i saksen.

bevaringsværdi

Christian Olesen,
christian@kommunen.dk

Alt for få lokalpolitikere varetager deres ansvar for at bevare dansk bygningskultur. Sådan lyder kritikken fra interesseorganisationen Historiske Huse og Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur.

I 2007 overtog kommunerne ansvaret for de bevaringsværdige bygninger fra amterne. Det vil sige huse, hvor det udvendige som facade, vinduer og skorsten er af en sådan karakter, at huset viser lokal eller regional kulturhistorie. Men byråd giver alt for ofte husejere tilladelse til at rive bygninger med høj bevaringsværdi ned, mener de to foreninger.

Nedrivningerne sker, selv om forvaltningen og lokale museer fraråder det. Derfor skal der ske et opgør med kommunernes håndtering af bevaringsværdige bygninger, siger Birthe Iuel, der er præsident for Historiske Huse.

- Jeg tror ikke, kommunalbestyrelserne helt har forstået, hvor vigtige de bevaringsværdige bygninger er. Man tænker kortsigtet, når man

fjerner de gamle huse. Når de forsvinder, får vi byer uden lokal byggeskik, som fortæller historie og giver identitet. Det er skidt, for sådanne byer er ikke attraktive for turister, virksomheder eller ressourcerstærke borgere at bo og være i, siger Birthe Iuel.

Den frygt deler lektor på Kunstakademiets Arkitekt-skole Søren Vadstrup, der er en af landets førende eksperter i bevaringsværdige huse.

- Man burde kunne gøre noget ved de mange nedrivninger. For det har altid fundet sted. I 1970'erne havde man det syn, at gamle bygninger lå i vejen for trafikken og fremskridtet. Der blev revet rigtig meget ned, og det startede et oprør, hvor borgere dannede foreninger for at kæmpe imod. I dag ved vi mere om, hvordan vi bevarer de her bygninger, og hvad de er værd, siger Søren Vadstrup.

Et politisk dilemma

Men lokalpolitikere sidder også i et dilemma, hver gang en ejer af et bevaringsværdigt hus vil tilkalde bulldozerne. For nedlægger byrådet forbud mod nedrivning,

kan det få negative konsekvenser.

Ejeren har nemlig ingen pligt til at vedligeholde sit hus, så hvis man ikke må rive huset ned, lader ejeren det måske forfalde til skændsel for nabolaget. Værre endnu kan ejeren tvinge kommunen til at købe huset, hvis han står til at lide et økonomisk tab som følge af forbuddet.

Det problem kender Simon Ostenfeld Pedersen udmærket. Han er lektor på Arkitektskolen i Aarhus og forsker i kulturmiljøer, hvor han har haft kontakt med forvaltninger og politikere i 56 kommuner.

- Kommunerne sidder i saksen. Politikerne kan godt se det fra en ejers perspektiv, der måske vil af med en gammel bygning, der er dyr at vedligeholde. Så der bliver revet mange bevaringsværdige bygninger ned, og her er det ikke nemt at udpege en skurk, for kommunerne har det også stramt, siger han.

Det er chefkonsulent hos KL Berit Mathiesen enig i:

- Der er nogle uheldige økonomiske incitamenter i forhold til at sikre bevaring. Hvis en kommune nægter nedrivning, kan kommunen ryge ud i at skulle overtage ejendommen. Så spørgsmålet kan være, om lovgivningen er skruet rigtigt sammen, så kommunerne har et incitament i at sikre, at de her huse fortsat består, siger hun.

Tænk jer om

Simon Ostenfeld Pedersen har også oplevet, at kommuner går imod anbefalinger fra forvaltningen og lokale

museer i forhold til nedrivning.

- Det ser man desværre. Det er vigtigt, at politikerne er klar over, de har ansvar for vores fælles bygningskultur. Det handler ikke om at bevare alt, men om at lægge en indsats, hvor det giver mening. Og kulturarv står ikke i vejen for udvikling, tværtimod kan det svare sig at investere i området, siger Simon Ostenfeld Pedersen.

Det peger en rapport, Real-dania udgav i 2015, også på. Den viser, at bevaringsværdige huse ofte har en højere salgsværdi end almindelige huse, og at nabohusene også stiger i værdi.

Søren Vadstrup mener derfor, at kommuner skal tænke sig godt om, når de behandler sager om nedrivning.

- Kommunerne skal ikke kun se på husets tilstand og lytte til ejernes argumenter. De skal også vurdere bygningen som helhed og i samspil

med de omkringliggende huse. Tit er det ikke et problem, at et hus ikke er vedligeholdt, det er ofte værre, hvis det er vedligeholdt forkert, så det oprindelige udtryk er forsvundet, siger Søren Vadstrup.

Ingen hjælp fra staten

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur mener, lokalpolitikere skal lytte, når forvaltningen og lokale museer er imod nedrivninger. Men det er ikke altid tilfældet.

- Det er et meget stort problem, at man har overladt myndigheden for de bevaringsværdige bygninger til kommuner, som man ikke er sikker på, varetager opgaven. Mange kommuner kunne drage stor fordel af en økonomisk håndsrækning fra staten, fx i form af byfornyelsesmidler. Så det kører helt skævt i øjeblikket, siger Karen Margrethe Olsen, der

er formand for Landsforeningen.

Og der er ingen hjælp at hente fra staten. Hverken til at kortlægge og registrere bevaringsværdige bygninger eller til at lave bevarende lokalplaner eller til at renovere huset, hvis man er ejer.

Simon Ostenfeld Pedersen er enig i, at der mangler hjælp til kommuner og husejere.

- Jeg er ikke meget for at dunke kommunerne i hovedet og sige, at de ikke gør det godt nok. De har en svær opgave, og der er få redskaber og vejledninger til at hjælpe dem, siger han.

- Derfor er det måske forkert, at de sidder alene med opgaven, for området trænger til støtte og fokus. Jeg tror, der er god vilje hele vejen rundt, men forvaltninger skal støttes i at hjælpe politikerne. Hvordan det gøres bedst, er jeg ikke sikker på.

Tre forslag til at redde bevaringsværdige huse

- **Forslag 1:** Lav regionale råd, som træffer beslutning i sager om nedrivning. Rådet kan bestå af arkitekter, lokale museer, landskabsarkitekter og repræsentanter fra Kulturstyrelsen og den pågældende kommune. Det vil forhindre nedrivninger af de vigtigste bygninger.

Landsforeningen for bygnings- og landskabskultur

- **Forslag 2:** Indfør statslig fradragsordning, så ejere af bevaringsværdige huse får et økonomisk incitament til at bevare. For eksempel ved at udligne forskellen mellem at renovere så billigt som muligt og en håndlavet løsning, der passer til bygningens alder.

Historiske Huse

- **Forslag 3:** Gør det nemmere at registrere og lave lokalplaner for kommunerne. Søren Vadstrup har udviklet en registreringsmetode, som nedsætter den tid, kommunen bruger på at finde ud af, hvor bevaringsværdigt et hus er. I dag bruger man save-metoden. Med Vadstrups ny-save-metode kan tidsforbruget nedbringes fra 20-30 minutter pr. hus til fem minutter.

Søren Vadstrup, Kunstakademiets Arkitektskole

Fire eksempler: Sådan håndterer kommuner bevaringsværdige huse

Når en ejer vil rive sit bevaringsværdige hus ned, kræver det en tilladelse fra kommunen. Det skaber ofte debat i udvalg og byråd, hvor lokalpolitikkerne bliver uenige om, hvor vigtig deres lokale kulturarv egentlig er. Her kan du læse om fire sager, der viser, hvor forskelligt det går, når bevaringsværdi kommer på den kommunale dagsorden.

Foto: Nybolig Aabenraa

Aabenraa: Kommunen nedlagde forbud, men blev tvunget til at købe hus

Ejeren forsøgte at restaurere det 200 år gamle bevaringsværdige hus Villa Frida. Men efter at have brugt to mio. kr. gav han op og søgte i 2012 om nedrivning. Det sagde byrådet nej til, og ejeren mente, kommunen skulle tvinges til at overtage villaen.

Efter seks års sagsforløb besluttede Overtaksationskommissionen, at kommunen skulle købe huset for grundværdien plus et tillæg, hvilket løb op i 650.000 kr. Aabenraa havde ifølge JyskeVestkysten i forvejen brugt omkring 650.000 kr. i sagsomkostninger.

Siden 2018 har kommunen forsøgt at sælge Villa Frida for en mio. kr. med den betingelse, at en ny ejer bevarer huset. I august blev huset slået op igen hos Nybolig med en salgspris på 550.000 kr.. Det medførte flere seriøse bud, men Aabenraa har endnu ikke meldt ud, om Villa Frida er solgt.

Foto: Esbjerg Kommune

Esbjerg: Byråd gik imod forvaltning og tillod nedrivning

Et ungt par købte en trelænget landejendom ved Gredstedbro, hvor de ville restaurere det bevaringsværdige stuehus fra 1902. Efter overtagelsen mente parret dog, at huset var i så dårlig stand, at det ikke kunne lade sig gøre, så de ville rive det ned.

Kommunens forvaltning anbefalede et nej til nedrivning, da huset var vurderet til en saveværdi på 3, hvilket er en høj bevaringsværdi. Den samme besked kom fra Sydvestjyske Museer i et høringssvar. Men i august stemte et flertal i plan- og miljøudvalget og efterfølgende byrådet for nedrivning. Bygningen var den ældste i området.

Foto: Haderslev Kommune

Haderslev: Borgmester stemte for nedrivning af frygt for at skulle købe hus

Et hus med en saveværdi på 4 skabte debat i Haderslev, da ejeren ønskede at rive det ned for at bygge nye boliger. Forvaltningen anbefalede et nej til nedrivning, et flertal i plan- og miljøudvalget stemte nej, og et flertal i byrådet sagde i august nej.

Men borgmester H.P. Geil (V) stemte for. En advokat havde nemlig vurderet over for kommunen, at der var risiko for, at kommunen kunne tvinges til at købe huset. Efter byrådets beslutning forbliver huset nu bevaringsværdigt, og der skal derfor laves en bevarende lokalplan. Om ejeren vil kræve, at kommunen overtager huset, vides ikke.

Foto: Landsforeningen for Bygnings- og Kulturarv

Vordingborg: Kommunen tillader nedrivning af klassisk gods

Familien Ravn solgte godset Katrinedal ved Stevns, som ellers har været slægtsejet i 100 år. De nye ejere ønsker at rive den klassicistiske hovedbygning fra 1808 ned og søgte derfor tilladelse hos kommunen. Vordingborgs forvaltning anbefalede at nedlægge forbud, men et flertal i plan- og byudvalget stemte for at give tilladelse.

Begrundelsen var ifølge Sjællandske, at de ny ejere grundigt undersøgte, hvad det ville koste at renovere, og at det ikke kunne betale sig, da de ikke kunne få støtte til det. Kommunen kunne ikke save-registrere godset, for en bygning kan kun blive bevaringsværdig, hvis den kan ses fra vejen, og det er ikke tilfældet med Katrinedal, der ligger bag en bakkekam. Derfor har godset ingen saveværdi og bliver sandsynligvis revet ned i den kommende tid.

Foto: Ballerup Kommune

  28 · 4 kommentarer

Morten Østergaard @oestergaard · 18. sep.

Glæder mig til at diskutere om ikke embedsmænd og politikeres monopol på reformsnedkeri i Slotholmens mange korridorer ikke svækker både tillid til og kvalitet af anstrengelserne. Når administration politiseres ender praktikerne ofte med balladen og de skuffede borgere.

Jakob Stig Jørgensen @Jakobstig

Debat om reformhastighed i morgen klokken 15! Bør foden løftes fra reformspeederen, eller er der behov for at sætte endnu mere fart på? Det er med disse: @oestergaard @MartinCEPOS & @BRShhthiesen - @TineGoetzsche modererer. Åbent for alle:

2 8 16

Eik Møller @eik1923

Svarer @oestergaard

Det billede genkender vi kommuneDK. #komdir stiller gerne op til en snak om emnet

13.06 - 18. sep. 2019

Thomas Hansen @ThomasPioHansen · 4. sep.

Tak til #tv2news for at sende live uden afbrydelser fra underhuset, spændende at følge dette vanvid direkte

1 1 2

Eik Møller @eik1923

Svarer @ThomasPioHansen

Synes det viser at vi kan have tillid til vores eget politiske system, som ofte får uberettigede tæsk.

02.57 - 5. sep. 2019

Thomas Hansen @ThomasPioHansen · 5. sep.

Svarer @eik1923

Meget enig... vi har heldigvis politikere der helt generelt er gode til at tale sammen, finde kompromiser og træffe fornuftige beslutninger til gavn for DK.

1 1 1

perspektivet en stemme på sociale medier. Et eksempel:

Cepos offentliggør en analyse, som viser, at antallet af ledige er faldet, uden at omkostningerne til at drive jobcentre er faldet. Her vælger Eik Møller at gå ind i debatten på sociale medier og prøve at forklare sammenhængen; at det er en anden gruppe af ledige i dag med flere sociale problemer. Ikke fordi det vedrører Ballerup Kommune specifikt, men fordi det vedrører alle kommunerne, og derfor har det for Eik Møller et selvstændigt formål at nuancere debatten.

Det er bare en af grundene til, at Eik hver dag bruger cirka en halv time på Twitter og LinkedIn, som han oplever som de vigtigste medier for den politiske og ledelsesfaglige debat.

Han ser også de sociale medier som en god måde at holde sig opdateret på de dagsordener, der dominerer blandt meningsdannere, politikere og debattører.

- Lidt ligesom med orkanen Dorian, så får vi jo seks dage senere regn og vind i Danmark. Sådan er det også med de her debatter på sociale medier. Jeg følger med for selv at være på omgangshøjde med de begreber, termer og værdier, som bliver brugt i den nationale debat, samtidig med at jeg overvejer, om jeg selv skal tage debatten op lokalt eller

være forberedt på eventuelle spørgsmål seks dage senere.

Den tredje dimension i Eik Møllers adfærd på sociale medier handler om at være repræsentant for sin organisation - ikke som en reklamesøjle, men ved at stille sig til rådighed. Eik Møller bruger de sociale medier til at fortælle om dagligdagen i kommunen og til at diskutere de udfordringer, som er aktuelle i Ballerup, og til at anerkende de ledere og medarbejdere, som knokler til daglig.

- Du vil ikke se mig lave et hurra-opslag en gang om ugen med pral om erhvervs-klimamålinger eller lignende fra Ballerup. Men jeg brander indirekte Ballerup Kommune ved at være transparent, stille mig til rådighed og gå i dialog med alle mulige interessenter også fra den tredje sektor, som kan give inspiration eller være starten på et nyt partnerskab. Så Ballerup får også et direkte udbytte af den tid, jeg bruger på sociale medier.

Få ledere på sociale medier

Derfor ærgrede det også Eik Møller, da en håndsoprækning under et oplæg for nogle år siden på en konference viste, at kun en god håndfuld af de kommunale topledere var aktive på sociale medier. Siden er flere kommet til, men det er langt fra normen endnu.

Eik Møller tror, det hænger sammen med den traditionelle opfattelse af embedsmanden som reaktiv og usynlig - godt gemt bag borgmesteren og byrådet. Ligesom der også kan være forskel på, hvad den politiske ledelse i kommunen forventer og ønsker fra lederne. Endelig er der nok nogle embedsmænd, der er bekymrede for, hvad der sker, hvis de stikker næsen for langt frem.

Den hårde tone på Facebook

- Politikerne får jo en del knubs på Facebook, mange af dem helt uberettiget efter min opfattelse. Jeg har selv fravalgt Facebook som embedsmand, men kigger ind som privatperson af og til. Ballerup Kommune har også en Facebookprofil, som jeg følger. Men jeg deltager ikke de i lokale Facebook-fora i kommunen, hvor lokalpolitikere og borgerne diskuterer direkte med hinanden. Det er politikernes arena, siger han.

Ballerup Kommune foretager helt bevidst ikke sagsbehandling på Facebook. Kommunen lægger vægt på, at der er aftalt klare spilleregler for, hvordan kommunen er aktør, når borgerne har kritik eller spørgsmål. Politikerne ved også, at de altid kan hen-

vende sig til administrationen, hvis de møder spørgsmål eller kommentarer, som de mener administrationen skal se på, fortæller Eik Møller.

- I det hele taget skal man være forsigtig i den borger-nære dialog digitalt, der må aldrig være uklarhed om, hvad mandatet er, og hvorfor man udtaler sig. Vi skal som embedsmænd groft sagt ikke skide i egen rede. Mine medarbejdere og ledere skal være sikre på, jeg ikke går ind og blander mig i en konkret sag, bare fordi den bliver bragt op på Facebook.

Grænseflade til debat

Hvad med borgmesteren og byrådet?

- Jeg bliver tit spurgt, hvad mine politikere siger til, jeg er aktiv på Twitter og LinkedIn. Jeg har aldrig fået kritik for at deltage i debatten, og der er flere gange nogle, der har sagt, at det er godt, at jeg engagerer mig. Mine politikere har ikke udtrykt nogen konkrete forventninger til mig digitalt - de forventer ikke, at jeg er en reklamesøjle for Ballerup, og de respekterer, at jeg ikke vil gå ind i dialogen direkte med borgerne i de lokale facebookgrupper.

- Men grænsefladerne mellem politik og forvaltning er jo altid til debat. De sociale medier er blot endnu en arena, man skal forholde sig til. Og den er i virkeligheden ikke så anderle-

des end mødet i forsamlingshuset, bortset fra at tempoet er skruet i vejret. Forvaltningen kommer med de faglige erfaringer og input, og politikerne tager debatten med borgerne om de politiske beslutninger, siger Eik Møller og runder af med en vurdering af fremtiden.

- Jeg hører flere steder, at politikerne efterspørger chefer og ledere, som deltager sagligt og engageret i den offentlige debat. Embedsmandens rolle er under forandring. Det er ikke nok at være en faglig spørgsmål/svar-maskine. Vi skal også gå i dialog, og vise, at vi tager ansvaret for den måde, vi arbejder med tingene lokalt.

Eik Møller • 3.+

Chief Executive Officer hos Ballerup Kommune 3d

Jeg skal være den første til at medgive, at ledelse er virkelig vigtigt, og i perioder virkelig svært.

Men alligevel denne refleksion:
Ville vi mon få lidt mere og lidt bedre ledelse, hvis vi fokuserede lidt mindre på, at skrive side op og side ned - blandt her på LI - om hvad god ledelse er, og i stedet brugte lidt mere tid - os der faktisk er ledere - på at lede?

49 • 16 kommentarer

Eik Møller @eik1923 · 18. sep.

Tænk en refleksion over arbejdspladskulturens store betydning for adfærd også gerne må komme med.

1 1 1

Eva Munck Immertreu @EvaMunck · 18. sep.

Vi kan alle gøre noget hver især og lad os begynde der. #Minimumsnormeringer er ét tag, penge til @UCDenmark et andet. Bedre rammer og vilkår giver større mulighed for udvikling af den Pæd.praksis til gavn for børn, de studerende og øvrige samarbejdspartnere

1 1 1

Eik Møller @eik1923

Svarer @EvaMunck @BUPLFormand og 6 andre

Oplever ofte at når vi har talt om alt det andet, så er det fortsat arbejdspladskulturen der afgør hvordan vi lykkes. Kulturens betydning får ofte for lidt opmærksomhed.

02.36 - 18. sep. 2019

1 Like

Står det til SF, skal der maksimalt være tre børn pr. voksen i vuggestuen og seks børn pr. voksen i børnehaven. Men hvad koster det egentlig?

Foto: Jens Hartmann Schmidt, Ritzau Scanpix

Minimumsnormeringer koster mellem 0,9 og 3,1 mia. kr.

Minimumsnormeringer kan hurtigt blive en dyr fornøjelse, lyder det, men hvor dyrt bliver det egentlig? Det har en tænketank regnet på.

• **børnepasning**

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Når regeringen i den kommende tid forhandler finanslov for 2020 med sine støttepartier, har den på forhånd afsat 2,1 mia. kr. til deres krav. Det er blandt andet mærkesager som minimumsnormeringer i børnehaver og vuggestuer, uddannelse, kultur og grøn omstilling.

SF har bebudet, at partiet vil se handling allerede i år for daginstitutionerne. Derfor trækker normeringerne op til at blive en af de knaster, der vil få dagene til at gå med kaffe og blødt brød i Finansministeriet.

- Står det til SF, skal minimumsnormeringer begynde at blive indfaset allerede i 2020, og der skal være en plan for, hvordan de kan være fuldt indfaset i 2025, lød det fra Pia Olsen Dyhr for en måned siden.

På Frederiksberg har de imidlertid selv taget kampen op. Her har kommunalbestyrelsen nemlig allerede i april politisk besluttet, at der fremover skal være højest seks børn pr. voksen i børnehaverne og tre børn pr. voksen i vuggestuerne.

Det vil betyde en opnormering og kræve 100 nye ansættelser i kommunen og koste i

omegnen af 40 mio. kr. Ifølge de borgerlige partier, som har flertal i kommunalbestyrelsen, er planen, at de øgede normeringer skal skrives ind i budgetaftalen for 2020. Derefter skal normeringerne årligt øges, til man rammer et niveau, man kan godkende.

Men hvor mange penge skal regeringen egentlig finde, hvis den vil detailstyre, hvor mange pædagoger der skal være i landets børnehaver og vuggestuer? Det er et spørgsmål med mange svar, men den økonomiske tænketank Kraka har forsøgt at give et bud.

- Vi ville gerne skabe noget gennemsigtighed for, hvad det egentlig vil koste med et konkret forslag til minimumsnormeringer. Siden vi lavede beregningen, er det kommet frem, at regeringen sigter efter at have minimumsnormeringerne indfaset i 2025, så det her er også et dokument, kommunerne kan bruge til at vurdere, hvor mange penge der skal findes i kommunekassen, siger økonom hos Kraka Kasper Hjalager Albrechtsen.

Kort sagt er der fem faktorer, der har haft indflydelse på beregningerne.

Den mest afgørende faktor er selvfølgelig, hvor mange børn per voksen, der skal være. Det er allerede fastlåst

af politikerne generelt til tre børn per voksen i vuggestuen og seks børn per voksen i børnehaverne. Men derudover har de fire følgende spørgsmål noget at skulle have sagt:

- Skal lederne i daginstitutionerne tælle med i normeringen?
- Hvor meget uddannet personale skal der være i institutionerne?
- Hvor meget stiger børnetallet egentlig - det presser jo i forvejen økonomien i kommunerne?
- Og må pædagogerne være alene med børnene?

Alt efter hvilken model man vælger, ender minimumsnormeringerne med at koste mellem 900 mio. kr. og 3,1 mia. kr., hvis man indfører minimumsnormeringerne nu og her.

Beregningen viser også, at de mange nye børn, der kommer frem mod 2025, betyder, at der i 2025 skal findes endnu flere penge, hvis normeringerne skal overholdes. Alt efter hvilken model man vælger, kan kommunerne se frem til udgifter mellem 3,3 og 5,3 mia. kr. om året.

Siden beregningen blev gennemført hos Kraka, er der dog kommet en ny befolkningsfremskrivning fra Danmarks Statistik. Mens den fremskrivning, som beregningen er lavet ud fra, forventede 32.000 flere børn i vuggestuerne og børnehaverne i 2025, er tallet i den nye fremskrivning 20.000.

- Det gør en ret stor forskel, at der er kommet en ny befolkningsfremskrivning. Det rykker nemlig ved det tal, vi når frem til i 2025. Men

den rykker ikke ved, hvis man skal overholde normeringstallene nu og her, siger Kasper Hjalager Albrechtsen.

Ifølge kommunen.dk's beregninger vil det i 2025

betyde, at vælger man den rene normering, hvor der ikke er krav til antallet af uddannede pædagoger, og hvor ledelsen kan tælle med i normeringen, vil prisen for mini-

mumsnormeringer i 2025 være 2,5 mia. kr. om året. Ifølge beregningerne, som Kraka stod bag, hvor den fremskrivning var brugt, ville det have kostet 3,3 mia. kr. om året. •

Hvad koster minimumsnormeringer?

Her er de forskellige modeller, der er beregnet minimumsnormeringer ud fra:

Rene normeringer:

- **Normeringskrav:** Tre børn pr. voksen i vuggestuen og seks børn pr. voksen i børnehaven.
- **Nu og her:** Der skal ansættes mindst 2.100 flere pædagoger. Det koster 900 mio. kr. mere i løn om året i forhold til nu.
- **2025, hvis der kommer 32.000 flere børn i vuggestuer og børnehaver:** Der skal ansættes mindst 9.700 flere pædagoger. Det koster 3,3 mia. kr. i mere løn om året.
- **2025, hvis der kommer 20.000 flere børn i vuggestuer og børnehaver:** Der skal ansættes cirka 6.000 flere pædagoger. Det koster 2,5 mia. kr. mere i løn om året.

SF's model:

- **Normeringskrav:** Tre børn pr. voksen i vuggestuen og seks børn pr. voksen i børnehaven. Lederen vægter ti pct. i normeringen. Intet uddannelseskrav.
- **Nu og her:** Der skal ansættes mindst 4.500 flere pædagoger. Det koster cirka to mia. kr. om året i lønudgifter.
- **2025, hvis der kommer 32.000 flere børn i vuggestuer og børnehaver:** Der er brug for mindst 12.350 flere pædagoger. Det koster 4,4 mia. kr. mere i løn om året.
- **2025, hvis der kommer 20.000 flere børn i vuggestuer og børnehaver:** Der skal ansættes cirka 7.700 flere pædagoger. Det koster 3,4 mia. kr. mere i løn om året.

Bupl's model:

- **Normeringskrav:** Tre børn pr. voksen i vuggestuen og seks børn pr. voksen i børnehaven. Lederen må ikke tælle med i normeringen. 80 pct. af de voksne skal være uddannede pædagoger.
- **Nu og her:** Der mangler mindst 5.150 flere pædagoger. Det koster 3,1 mia. kr. mere i løn om året.
- **2025, hvis der kommer 32.000 flere børn i vuggestuer og børnehaver:** Der skal ansættes mindst 12.700 flere pædagoger. Det koster 5,3 mia. kr. mere i løn.
- **2025, hvis der kommer 20.000 flere børn i vuggestuer og børnehaver:** Der skal ansættes cirka 7.700 flere pædagoger. Det koster 4,7 mia. kr. mere i løn om året.

Kilde: Den uafhængige tænketank Kraka

Beregningerne, der viser udgifterne ved 32.000 flere vuggestue- og børnehavebørn, som den gamle befolkningsfremskrivning viste, står Kraka bag. Beregningerne, der viser udgifterne ved 20.000 flere vuggestue- og børnehavebørn, som den nye befolkningsfremskrivning viser, står kommunen.dk bag.

Kommunalpolitikere hørte småbørnsforældrene for sent

strategi

Af Maria Steno, skribent

Forældre og Bupl ser nu ud til at få indført minimumsnormeringer og dermed indskrænke det kommunale selvstyre. Sådan går det, når kommunerne ikke er opmærksomme og overser et stort mindretal af småbørnsfamilier, som ikke har tid til politik på kommunens præmisser.

Dagtilbudsforældrene er historisk dårligt organiseret lokalt; de har en svag interesseorganisation, de stiller sjældent op til byrådet, og de udgør et mindretal blandt vælgerne. Alligevel har småbørnsforældrene løftet minimumsnormeringer uden om kommunerne og direkte ind i Folketinget og Finansministeriet. Godt hjulpet på vej af pædagogerne i Bupl og SF, som tidligt gjorde minimumsnormeringer til mærkesag. Hvordan kunne kommunerne være så uopmærksomme på forældrenes frustrationer, at det formentlig ender med et indgreb i det kommunale selvstyre?

Traditionelt overhørt

Hverdagen med små børn er travl, og det har historisk haft konsekvenser for småbørnsfamiliernes interessevaretagelse. Meget få småbørnsforældre lader sig indvælge i kommunalbestyrelser. De forældre, som finder tiden til at sidde i forældreråd og dagtilbudsbestyrelser, deltager kun kortvarigt set fra politisk perspektiv. De når lige at forstå de

kommunale sagsgange, budgetter og valgperioder, før deres poder rykker videre til skolen. Deres politiske erfaringer kan de overføre til skolebestyrelsen, men i børnehaven tager et nyt hold uerfarne forældrebestyrelsesmedlemmer over. Kommunalpolitikere mærker forskellen i erfaring indenfor alt fra budgetmøder til høringssvar.

Dagtilbudsforældres korte tidshorisont og erfaringsgrundlag påvirker også deres landsorganisationer. Småbørnsforældrenes Fola er lillebitte og ukendt for de fleste. Skole & Forældre har fem gange så mange medarbejdere og bliver hørt i debatten. Sammenligner vi med interessevaretagelsen på ældreområdet, som Ældre Sagen er i spidsen for, så er forskellene endnu mere markante.

Protest på børns præmisser

Forældrene har måske nok sporadisk pipet om bedre normeringer men slet ikke konsekvent. De politiske protester i foråret kom derfor for mange som en trolld af en æske. Forældrene reagerede og kommunikerede på Facebook i kølvandet på en DR-dokumentar og senere en TV2-dokumentar, som satte billeder på det, forældre og pædagoger så i hverdagen, men som politikerne ikke havde været opmærksomme på. Protesterne opstod helt udenom de formelle forældreråd og bestyrelser, uden hensyntagen til de kommunale årshjul og budgetprocedurer og uden smålig skelen til kommunegrænser og kommunalt selvstyre.

Op til Folketingsvalget gik det stærkt. Småbørnsforældrene satte selv dagsordenen og

De gamle mænd i kommunerne ser ud til at tabe slaget om selvstyret til de unge kvinder i SF og deres løfte om minimumsnormeringer.

deltog i den politiske samtale på deres egne præmisser, hjemmefra på sociale medier og til optog med barnevogn og madpakke i weekenden.

Vindersag til Bupl's højreben

Det virkede. For det kan godt være, at småbørnsfamiliernes udgør et mindretal i kommunerne, men det mindretal er stort nok til at give SF et stærkt mandat overfor en ny regering. Efter valget består SF's folketingsgruppe stort set kun af kvinder i den føde-dygtige alder valgt på løftet om minimumsnormeringer. Det budskab havde Bupl dygtigt plantet hos SF langt forud for foræl-

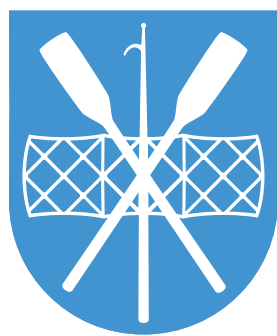
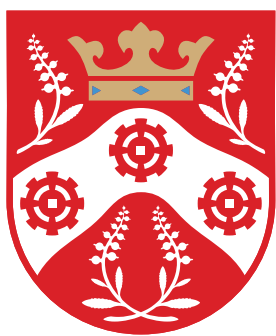
dreoprøret, så de og andre røde partier var velforberedte og klar til at samle stemmer op, da småbørnsforældrene kom på gaden. Bupl må have knebet sig selv i armen over det held.

Børneområdet blev med den tidligere socialministers ord 'high politics' under valgkampen. Forståelsespapiret mellem støttepartierne og regeringen fra i sommer efterlader ingen tvivl om retningen. Kommuna-aftalen i efteråret sætter samtalen i gang. Finanslovsforhandlingerne kommer til at føre den videre, men ikke i mål. Statsministeren forsøger i Folketingets åbningstale at berolige borgmestrene med snak om tillid og stop for enkeltsagspolitik. Vi må forstå, Folketinget ikke er ved at nedlægge selvstyret. Tværtimod, de er bare lige nødt til at lægge en hånd under normeringerne på småbørnsområdet.

Nu skal der handles

Tilbage i kommunerne sidder forældrebestyrelserne og river sig frustrerede i håret over kommunale budgetforslag uden mernormeringer, men der er håb forude. De gamle mænd i kommunerne ser ud til at tabe slaget om selvstyret til de unge kvinder i SF og deres løfte om minimumsnormeringer.

Jeg er med på, regningen for minimumsnormeringerne ikke er betalt endnu, og fordelingsmodellen langt fra fundet, men lad det gerne gå lidt hurtigt. Jeg skal skynde mig hjem, for der er sygdom blandt personalet i børnehaven, så forældrene opfordres til at hente børn tidligt i dag. ●

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Genopslag:

Centerchef til Center for Uddannelse og Pædagogik i Lyngby-Taarbæk Kommune

Vi søger en nysgerrig og visionær centerchef, der brænder for kvalitet og udvikling, og som har lyst til at arbejde videre af det spor der er lagt i forhold til at sikre følgeskab og samarbejde både organisatorisk og politisk om at skabe gode rammer for kommunens 9.000 børn og unge.

Fortæl hvordan dine erfaringer med og visioner for læring, pædagogik, tværfagligt samarbejde og digitalisering kan komme et sammenhængende 0-18-års-område i Lyngby-Taarbæk til gavn.

Læs mere om forventningerne til centerchefen i personprofilen og find mere viden om Lyngby-Taarbæk Kommune på **www.ltk.dk**, hvor du også kan finde job- og personprofil, koncernstrategi 2019, årsaftale for Center for Uddannelse og Pædagogik 2019 og leder- og medarbejdergrundlag.

Yderligere oplysninger om stillingen kan fås ved henvendelse til direktør **Lene Magnussen**, tlf. 3021 2020, eller forretningsudviklingschef **Trine Schandorff**, Genitor, tlf. 3141 0255

Ansøgningsfrist: 20. oktober 2019 kl.: 23:59

I Lyngby-Taarbæk bliver du del af et stærkt fagligt fællesskab med høje ambitioner i en organisation med ca. 4.000 medarbejdere, der alle arbejder med det fælles mål – at skabe værdi for borgere og erhvervsliv. Vi lægger vægt på god ledelse, trivsel, faglige og personlige udviklingsmuligheder, kreativitet og nytænkning samt balance mellem arbejdsliv og fritidsliv. Vi ser mangfoldighed som en ressource og værdsætter, at medarbejdere hver især bidrager med deres særlige baggrund, personlighed og evner.

Sådan gjorde Britta Nielsen kommuner

Uden at vide det blev seks kommuner og en region brikker i Britta Nielsens angivelige millionsvindel. Bliv klogere på hendes to metoder her.

◉ bedrageri

Af Emma Oxenbøll
emma@kommunen.dk

- Jeg tænkte: åh shit... Har vi overset et eller andet? Er vi gået glip af noget?

Sådan fortæller økonomi-direktør i Fredericia Kommune Tommy Abildgaard om sin reaktion, da Socialstyrelsen tilbage i februar kontaktede ham i forbindelse med sagen om Anna Britta Troelsgaard Nielsens - eller bare Britta Nielsens - formodede svindel.

Styrelsen ville have dokumentation på et projekt, der sluttede for fem år siden.

- Det var jo ikke særlig rart, hvis det var os, der havde været udsat for svindlen, og vores kontroller så ikke havde virket. Det får man dårlig samvittighed over på forhånd, siger han.

Tommy Abildgaard blev også noget overrasket, for så vidt han huskede, havde kommunen ikke været i kontakt med Britta Nielsen. Og hvis de havde, var det ikke på en måde, der vakte mistanke.

Men efterhånden falder brikkerne på plads. Især da kommunen.dk nu kan fortælle ham, at Britta Nielsen med al sandsynlighed har snuppet Fredericia Kommunes overskydende projektmidler i stedet for føre dem tilbage i satspuljen.

Helt præcist 649.800 kr.

- Jeg sidder med en følelse af, at det er ubehageligt at have været i berøring med sådan en sag her. Det smitter jo af på Fredericia, fordi det er et projekt, vi har kørt, og derfor har vi også givet vores procedurer et tjek. I bund og grund er jeg også noget forarget over, at det rent faktisk har kunnet lade sig gøre, siger han.

Fredericia er blot en af de syv kommuner, som Britta Nielsen angiveligt har brugt som skjul for sine pengeoverførsler. Det har tidligere været fremme, at også både

Roskilde og Nyborg kommuner er involveret i sagen.

Nu kan kommunen.dk på baggrund af aktindsigter i anklageskriftet og i korrespondancer mellem Socialstyrelsen og de pågældende modtagere af tilskud fortælle, hvordan bedrageritilalte Britta Nielsen formentlig har brugt yderligere mindst tre kommuner og en region til at camouflere sin svindel.

I alt skal hun ved hjælp af to metoder have omdirigeret mindst 3.113.570 kr. fra syv kommunale eller regionale projekter til sig selv siden 2013.

Penge, der angiveligt stammer fra overskuddet i projekter i Fredericia, Syddanmark, Næstved, Holstebro, Jammerbugt, Nyborg og Roskilde.

Og det er bare dem, kommunen.dk har kunnet identificere.

Det ene smuthul

Tilbage i slutningen af november 2013 modtog en medarbejder i Fredericia en mail fra Britta Nielsen.

Hun rykkede for en faktura på et projekt, fordi Servicestyrelsen, hvor hun arbejdede dengang, ville overgå til nyt it-system og derfor ville lukke tidligere for udbetalinger end normalt.

I henhold til vores administrative system resterer der stadig en udbetaling på 649.800 kr., som kommunen skal indsende faktura på', skrev hun.

Men kommunen sendte aldrig fakturaen.

Ifølge Tommy Abildgaard kom projektet senere i gang end forventet, og derfor var det ikke muligt at bruge de tildelte midler inden for projektets tidsramme, som lovgivning siger, at man skal.

I marts 2014, et halvt år efter at Britta Nielsen kontaktede medarbejderen, tikker der ifølge anklageskriftet en overførsel ind på hendes egen konto i Danske Bank. Den lyder på 649.800 kr.

kommunen.dk's gennemgang af aktindsigterne fra Socialstyrelsen og anklageskriftet viser, at hun formentlig tog resten af pengene til sig selv, hvis kommuner ikke fakturerede for hele det bevilgede tilskud.

Samme år ser det ud til, at hun brugte den metode på tre projekter. Udover Fredericias projekt tilhørte et af dem Region Syddanmark. Beløbet lød her på 688.244 kr.

Også her var en forsinket projektstart skyld i et mindreforbrug, og derfor fakturerede regionen ikke for den sidste rate. Den skulle være udbetalt i december 2013, men endte formentlig også på Brittass konto i marts 2014.

I Holstebro stod man med et næsten dobbelt så stort mindreforbrug som i Syddanmark, da et projekt sluttede. Helt præcist 1.109.192,22 kr.

Hvert år bad kommunen om at få udbetalt under halvdelen af, hvad de var tildelt, fordi de havde brugt mindre end ventet. Men ifølge kommunen kunne bevillingen overføres fra år til år, så restbeløbet opstod først, da den endelige opgørelse blev lavet efter projektets slutning.

Omkring et halvt år senere er Britta Nielsen tiltalt for at overføre to beløb til sig selv: Et på 630.000,5 og et på 479.191,72 kr. Tilsammen 1.109.192,22 kr.

Lige præcis det beløb, som blev i overskud i Holstebro.

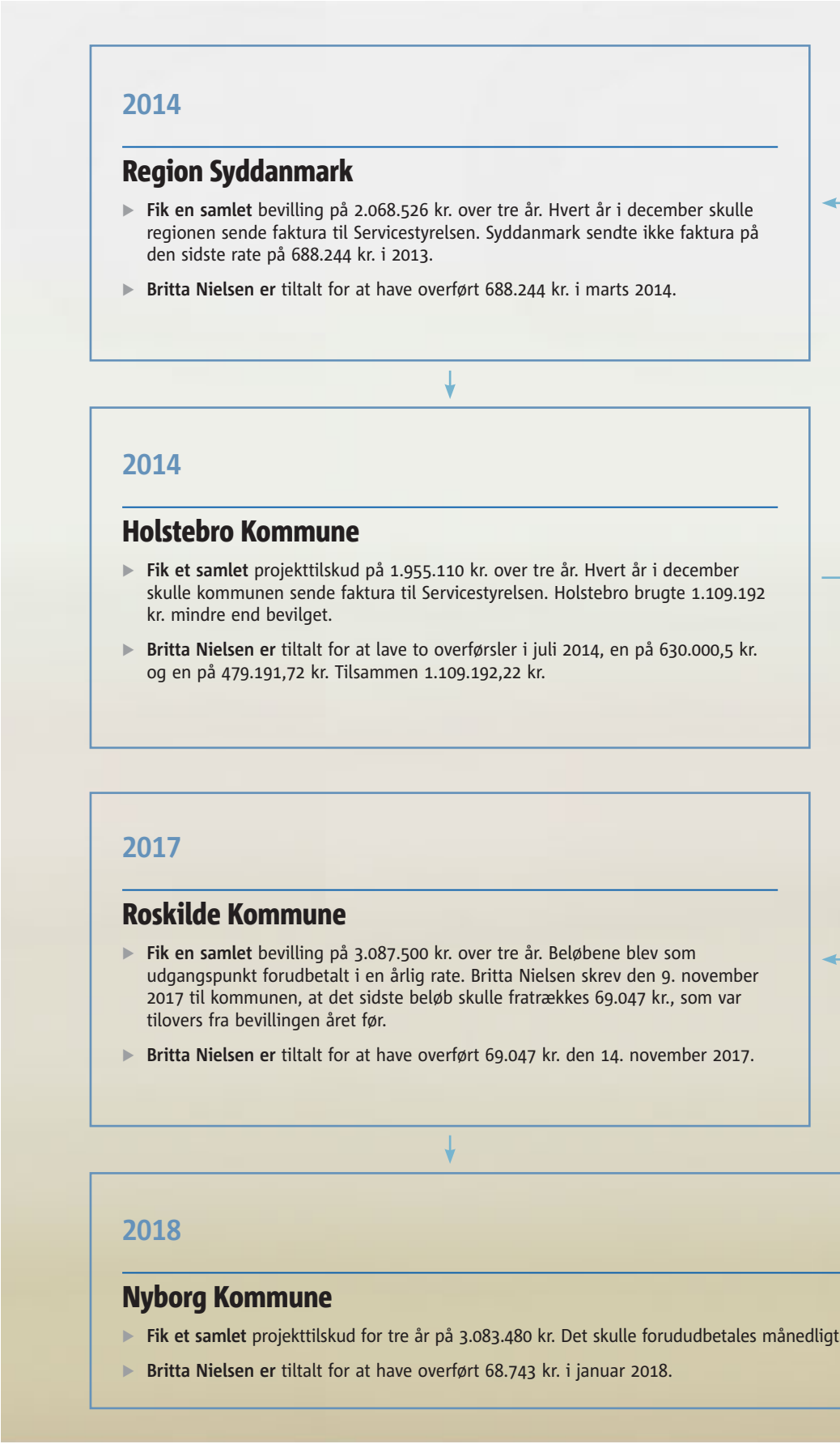
Fællestræk

Det er et fælles mønster, at Britta Nielsen tog af uforbrugte midler, konstaterer Per Nikolaj Bukh, der er professor i økonomistyring ved Aalborg Universitet.

Han har gennemgået kommunen.dk's aktindsigter og har tidligere set en lang række af sagens bilag, som primært journalister har sendt til ham.

- Det er efter alt at dømme det, der har været fremgangsmåden, når vi nu også kan se, at beløbene stemmer med anklageskriftet, siger han.

Per Nikolaj Bukh spotter to modeller, hvor Britta Nielsen har kunnet snuppe et mindreforbrug: Den som har været brugt i Fredericia, Syddanmark og Holstebro, hvor en kommune eller region fakturerer for sit for-

Efter svindelsagen

- **Satspuljepartierne mistænkte** i 2018, at nogle tilskudsmodtagere ikke havde fået hele det beløb, de havde krav på. Derfor ville de tilbageføre midlerne, men vidste ikke, hvem der manglede dem.
- **Derfor bad Socialstyrelsen** seks kommuner og to regioner om dokumentation fra projekter, hvor de måske havde et tilgodehavende.
- **De fleste af** dem manglede ikke pengene, fordi de havde brugt mindre end bevilget. Til gengæld viser dokumentationen, at de formentlig har været led i Brittass svindel. Ifølge anklageskriftet er hun nemlig tiltalt for at overføre beløb, der er nøjagtig magen til dem, kommunerne havde i mindreforbrug.

brug, men ikke sender faktura på hele det bevilgede beløb.

Og den, hvor der forudbetales aconto, justeres efter budget og eventuelt skal betales tilbage efterfølgende.

Model A og model B, kalder han dem.

Det andet smuthul

Britta Nielsen brugte formentlig model B i Næstved. I foråret 2015 skrev hun nemlig til en medarbejder om projektet 'Isolerede sindslidende i egen bolig'.

Her blev kommunen bevilget 1.124.966 kr. over tre år. Men en af de fire medarbejdere på projektet blev syg, og derfor var der et mindreforbrug i de første to år.

Samlet set brugte Næstved 251.739 kr. mindre end forventet, og derfor bad de om at få lov til at bruge en lille del af de penge på en lønbonus til de tre resterende medarbejdere.

Det kunne de ikke få lov til ifølge Britta Nielsen. Til gengæld gav hun lov til at vide-reføre mindreforbruget til projektets sidste år.

Men da hun kunne se, at kommunen allerede her var bevilget knap 500.000 kr., ville de have alt for mange midler til rådighed, hvis hun lagde videreførslen oveni.

Derfor stoppede hun udbetalingen af projektets to sidste rater på tilsammen 239.994 kr. De ville alligevel skulle betales tilbage, skrev hun.

Ifølge anklageskriftet overfører hun et matchende beløb til sig selv den 5. oktober 2015: En overførsel på 119.994 kr. og 120.000 kr. I alt lige præcis 239.994 kr.

De to metoder

Udbetalingsmåden i Næstved adskiller sig på den måde fra de tre tidligere projekters. Det er en vigtig skelnen ifølge Per Nikolaj Bukh.

Svindelm modellerne varierer nemlig efter de forskellige måder, som pengene blev udbetalt gennem perioden 2011 til 2017 fra tilskudsadministrationen, hvor Britta Nielsen arbejdede. Den flyttede blandt andet undervejs fra en styrelse til et ministeriums departement og tilbage igen.

til mellemænd i formodet svindel

2014

Fredericia Kommune

- Fik et samlet projektilskud på 1.961.400 kr. over tre år. Hvert år i december skulle kommunen sende faktura til Servicestyrelsen for at få dem udbetalt bagudrettet.
- Fredericia sendte ikke faktura på den sidste rate på 649.800 kr. i 2013.
- Britta Nielsen er tiltalt for at have overført 649.800 kr. i marts 2014.

2015

Næstved Kommune

- Fik en samlet bevilling på 1.124.966 kr. over tre år. Pengene skulle udbetales forudrettet og kvartalsvis. Britta Nielsen godkendte, at Næstved fik overført mindreforbrug fra de to første år til det sidste år. Samtidig stoppede hun udbetalingen af projektets sidste to rater på i alt 239.994 kr.
- Hun er tiltalt for at have overført matchende to beløb til sig selv den 5. oktober 2015.

2016

Jammerbugt Kommune

- Kommunen har ikke været i stand til at finde alle papirer i sagen, men de fundne papirer viser, at projektet hvert år var bevilget et tilskud på 950.000 kr., men at der i 2017 kun blev udbetalt 661.450 kr. Beløbet var altså blevet nedskrevet med 288.550 kr.
- Britta Nielsen er tiltalt for at have overført 288.550 kr. til sig selv den 13. januar 2016.

I 2018 fik Nyborg overført 68.743 kr. mindre end bevilget.

- Men det kan også bare være fordi indholdet i projekterne er forskelligt, siger han.

De første år betalte tilskudsadministrationen pr. regning, mens den i de senere år betalte rater forud. Derfor opstod de overskydende beløb på forskellige tidspunkter i projekterne.

Nedskrev bevilling

I projektet 'Akuttilbud' i Jammerbugt blev pengene ligesom i Næstved udbetalt aconto forud hvert år.

Jammerbugt Kommune har ikke været i stand til at finde alle papirer i sagen, men de fundne korrespondancer viser, at projektet hvert år var bevilget et tilskud på 950.000 kr., men at

der i 2017 kun blev udbetalt 661.450 kr. Beløbet var altså blevet nedskrevet med 288.550 kr.

Det skete efter, at Britta den 9. december 2015 skrev til den daværende leder af akuttilbuddet, at hun ikke kunne åbne budgettet for 2016 og 2017. Hun bad ham derfor sende det igen.

Samtidig skrev hun, at hun vedhæftede en erklæring om fornyelse af tilsagn, da it-systemet ville lukke ned den 18. december 2015 og først åbne igen 10. januar 2016.

Samme dag sendte han budget for 2016 og 2017 og en anmodning om fornyet tilsagn. Britta Nielsen skrev, at han ikke skulle foretage sig mere, fordi de nye tilsagn vil-

le blive meddelt, når finansloven for 2016 blev godkendt.

Et par måneder efter, den 13. januar 2016, er hun tiltalt for at overføre præcis 288.550 kr. til sig selv.

Sagsbehandlere i vejen

For at have succes i begge modeller skulle Britta Nielsen få styrelsen til at tro, at kommunen havde fået pengene, og så skulle hun lykkes med at overføre dem til sig selv, vurderer Per Nikolaj Bukh.

- Hun skulle jo lykkes med to ting på én gang og sørge for, at der var et bilag. Så måtte hun enten opfinde et nyt eller forfalske et. Hvis der ikke kom en faktura, måtte hun lave den, siger han.

Derfor var model A nemmere at håndtere end model B, vurderer han.

- Hun kunne ændre i og tilføje bilag, men hun kunne ikke få dem til at forsvinde. Så bliver det suspekt, og så er det nemmere, hvis kommunen helt undlader at sende en faktura som i Fredericia og Syddanmark.

Det gik tilsyneladende fint, indtil et par ihærdige bogholder i Roskilde og Nyborg sidste år kom i vejen. De to sidste beløb, der fremgår af anklageskriftet, stammer angiveligt fra de to kommuner.

Bogholderne undrede sig over, at de manglede henholdsvis 69.047 kr. og 68.743 kr.

De to var så vedholdende, at de med hjælp fra Socialstyrel-

sen fik opklaret, at de to beløb var gået til Brittass konto i Danske Bank. Så rullede svindelsagen. Hele vejen til retssalen.

- Det var jo uhyggeligt enkelt i virkeligheden. Hun har bare fundet en løgn og tilpasset den til omstændighederne. Sandheden er nemmere at håndtere, løggen skal systematisk gennemføres. Det kræver en bogholders præcision, siger Per Nikolaj Bukh.

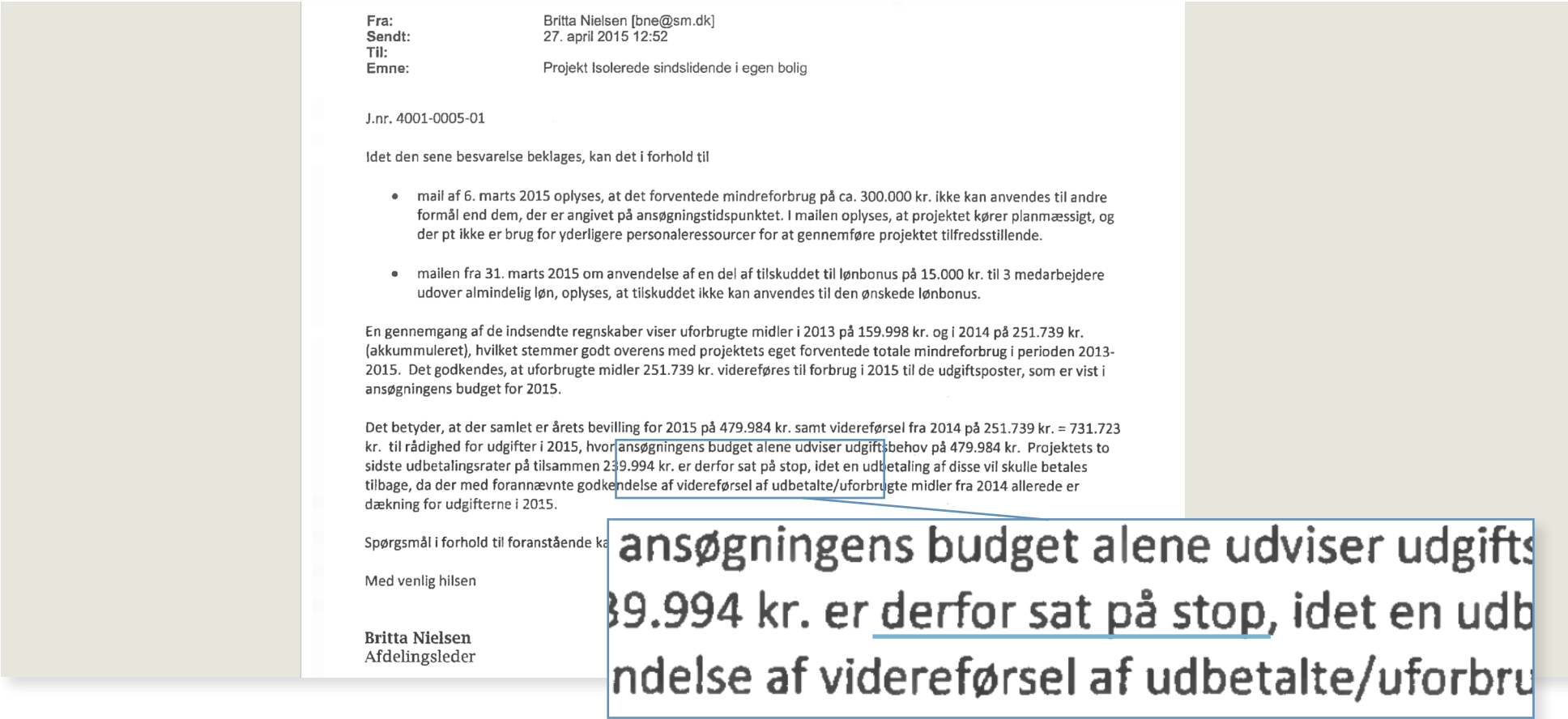
At noget så enkelt angiveligt kunne fungere for Britta Nielsen over mange år og mange projekter, skyldes svigt i kontrolmiljøet, forklarer han.

- Der har været rigtig stor risiko for, at hun glemte, hvad hun egentlig har sagt, hvilke bilag der er hendes egne, hvilke der er falske, og hvad der er

rettet op og rettet ned. Det er på sin vis noget af det mest uforståelige, at hun har kunnet holde styr på det. Det har ikke været genialt, det har bare været grundigt, siger han.

I alt er Anna Britta Troelsgaard Nielsen tiltalt for uberettiget at have overført 115.166.628 kr. via 298 overførsler til sig selv. Sagen om hendes formodede bedrageri starter i Københavns Byret den 24. oktober.

kommunen.dk har i forbindelse med artiklen kontaktet SØIK, i daglig tale bagmandspolitiet, for at høre, om efterforskernes udlægning af kommunernes rolle svarer til kommunen.dk's gennemgang. Det har de ingen kommentarer til.

Næstved ville bruge restbeløb på ensomme psykisk syge, men fik ikke lov

Se her, hvilke projekter de formodede svindelbeløb kom fra, og hvad de kunne være gået til i stedet for Britta Nielsens privatøkonomi.

◉ **bedrageri**

Af Emma Oxenbøll
emma@kommunen.dk

Da Næstved Kommune i 2015 bad om lov til at udbetale en lønbonus og fik et nej af Britta Nielsen, bad de i stedet om lov til at gøre et projekt for psykisk syge i egen bolig permanent, så kommunen fortsat kunne forsøge at hjælpe dem ud af ensomhed og isolation.

Ved projektets slutning havde de brugt 60.000 kr. mindre end forventet i projektets sidste år, og dem ville kommunen beholde.

Men det afslog Britta Nielsen, også tilpassede kommunen sig, så de blot ville implementere en mindre del af metoden, der var brugt i projektet.

Til gengæld skulle de så betale for en revisorpåtegning, og så stod udgifterne til at implementere projektet i det mindre format ikke længere mål med, hvad det kostede i regnskabsafregning.

Til kommunens uheld var det Britta Nielsen, der håndterede henvendelsen. Og måske derfor fik de ikke lov til at starte med.

Sådan lyder det fra professor i økonomistyring ved Aalborg Universitet, Per Nikolaj Bukh.

Ifølge ham var Britta Nielsen nemlig generelt påfaldende ivrig efter at lukke de kommunale projekter, heriblandt Næstveds.

- Hun har ikke formelt set snydt kommunerne, for de har ikke noget til gode. Når hun så alligevel har snydt dem, er det, fordi det alle steder er gennemgående, at hun pusher på for at få projekterne lukket, siger Per Nikolaj Bukh.

Han har gennemgået kommunen.dk's aktindsigter og har, siden svindlen kom frem i 2018, været inde over en lang række bilag i sagen.

Når han nævner hendes iver efter at lukke projekterne, er det, fordi den ifølge ham har forringet kommunernes mulighed for at få forlænget deres projekter eller for at bruge uforbrugte midler på andre tiltag.

- Bagefter kan man stille spørgsmålstejn ved, om en anden medarbejder, som havde været knap så ivrig efter at få uforbrugte midler, ville have været lidt mere large, siger han.

Kunne ikke have gjort noget

Selvom kommuner altså ikke har penge til gode i sagen, skulle pengene have været i

statskassen, tilbage i satspuljen eller ude at gøre godt som re-bevillinger. Men de er forsvundet uden kommunernes viden.

I Næstved blev økonomichef Steen Andersen meget overrasket over at blive kontaktet af Socialstyrelsen i februar i år, fordi Næstved formentlig var indblandet i svindelsagen og kunne have penge til gode.

- Vi har ikke selv følt os snydt for de penge, og derfor har vi ikke haft nogen mistanke om at være en del af svindlen, som Britta Nielsen tilsyneladende har lavet. På den måde kunne jeg være 'ligeglad', men det er jeg ikke, siger han.

- Jeg er ikke interesseret i, at nogen skal svindle, uanset om det er kommunens eller statens penge, det går ud over. Det er ikke særlig flatterende, at hun har brugt Næstveds bevilling til sin svindel, siger han.

Selvom Britta sagde nej til at forlænge Næstveds projekt, vides det ikke, om kommunen kunne have presset mere på for at få lov. I nogle tilfælde kan Socialstyrelsen nemlig give grønt lys til at bruge overskydende penge til andre tiltag eller en forlængelse.

Derfor er det en overvejelse, hvor meget man kan tillade sig at presse styrelsen for at få mere hjælp, end man har krav på.

- Som kommune er det godt nok ærgerligt, men man har jo ikke været i tvivl om, at man skulle betale pengene tilbage, hvis man ikke brugte dem inden for perioden, for

det har stået med store fede bogstaver, siger han.

Derfor forstår Per Nikolaj Bukh godt, at medarbejderen i Næstved ikke pressede mere på tilbage i 2015. Projektet var i forvejen kommet for sent i gang, og det var jo kommunens eget ansvar.

- Og når en styrelse på officielt brevpapir skriver ud til dig, klapper du hælene sammen, for det har de selvfølgelig mere forstand på, end du har, siger Per Nikolaj Bukh og understreger, at puljeprojekter næsten altid er forsinkede.

Det gælder fire ud af de i alt syv kommunale og regio-

nale projekter, som Britta Nielsen angiveligt har snuppet penge fra.

I Næstved Kommune var det ifølge økonomichef Steen Andersen en meget rutineret medarbejder, der varetog projektet.

- Og hun har tilsyneladende ikke tænkt, at den her korrespondance har været unormal, siger han.

Ud fra de korrespondancer, kommunen.dk har vist Per Nikolaj Bukh, tegner han en karakteristik af Britta Nielsen: En meget omhyggelig sagsbehandler, der går meget op i at stoppe

udbetalinger og lukke projekter.

Skal han tegne en karakteristik af kommunerne, er de også omhyggelige, ordentlige og korrekte i deres forvaltning. Så Britta Nielsen har altså angiveligt udnyttet nogen, der lignede hende selv.

- Det er paradokset i det. Jo mere ordentlige og præcise tilskudsmodtagere og andre er til at forvalte det her, jo nemmere bliver det svindle. Så kommunerne er uforvarende blevet en del af hendes instrument til det, for det var ikke noget, de kunne have stoppet eller forebygget, siger han. ◉

Her kom pengene også fra...

- **Fredericias projekt 'Fælles Rehabiliteringsplan** - som omdrejningspunkt for en integreret og tværfaglig indsats' skulle sikre sammenhæng i indsatsen mellem regional og kommunal psykiatri.
- **Syddanmarks projekt 'Integrerede forløb** - afpsykiatisering af målgruppen' skulle også forbedre sammenhængen på tværs af kommune og region og reducere antallet af indlæggelser på Psykiatrisk Afdeling Svendborg.
- **Holstebros projekt 'Integrerede forløb** - bedre overgange for de unge voksne'. Her blev en psykiatrisk overlæge frikøbt for at skabe tættere samarbejde mellem kommunen og psykiatrien for patienterne, så man kunne behandle dem i eget hjem.
- **Pengene til disse tre projekter** kommer fra den samme pulje i Satspuljeaftalen for 2010 og løb alle fra 2011 til 2013.
- **Jammerbugts projekt 'Akuttilbud'** løb fra 2014 til 2017. Formålet var at give voksne borgere et sted at henvende sig, få samtaler og overnatte, hvis de var i akut psykisk krise.
- **Roskildes projekt 'Det sociale akuttilbud** — Sankt Peders Stræde' løb fra 2014-2017. Indsatsen til mennesker i psykisk krise blev her tilrettelagt på et bosted.
- **Nyborgs projekt 'Udbredelse af sociale akuttilbud** til mennesker i akut psykisk krise' løb også fra 2014 til 2017. Her tilrettelagde man også et døgnåbent og døgnbemandet akuttilbud, hvor borgere kan henvende sig uden visitation og forudgående aftale.
- **Projekterne stammer alle** fra satspuljen på psykiatriområdet. I alt blev der afsat ca. 50 mio. kr. til alle projekter, der løb fra 2014 til 2017. I alt kørte der projekter for disse penge i 14 kommuner i alt.

DEN OFFENTLIGE LEDERUDDANNELSE

Tag f.eks. grundmodulet
**Ledelse af medarbejdere
og faglig udvikling**
Start januar 2020 i
Herlev og Aalborg

Bliv en bedre leder med DOL

Med DOL styrker du din lederidentitet og dine individuelle lederkompetencer, så du står stærkere i den organisatoriske og politisk styrede sammenhæng, du er en del af. Her får du kompetencerne til at skabe, udvikle, facilitere og forankre nye løsninger, der skaber bedre velfærd.

Hos COK kan du tage alle tre grundmoduler og vælge blandt mere end 20 valgmoduler, inden du afslutter din diplomuddannelse i offentlig ledelse med et speciale.

10 gode grunde til at vælge Den Offentlige Lederuddannelse

- #1 Du får et teoretisk bagtæppe, som kan hjælpe dig til at skabe struktur og overblik over dine overvejelser og handlinger som leder
- #2 Du får en værktøjskasse med modeller, værktøjer og metoder, du kan trække på i dit lederskab
- #3 Du bliver bevidst om dine personlige styrker og udfordringer som offentlig leder
- #4 Du får et ledelsesmæssigt sprog, så du kan diskutere og samarbejde med andre ledere om dine opgaver
- #5 Du lærer at reflektere over dine ledelsesopgaver og træffe kompetente beslutninger
- #6 Du får større selvtillid og selvværd, og du træder i karakter som personaleleder og handlekraftig frontfigur
- #7 Du lærer at formidle dine resultater til medarbejdere, chefer, borger og brugere
- #8 Du udvider dit netværk med ledere fra andre fagområder, forvaltninger, kommuner eller organisationer
- #9 Du styrker dit CV og gør dig attraktiv over for nuværende såvel som fremtidige arbejdsgivere
- #10 Du får papir på dine ledelseskompetencer.

Læs mere om Den Offentlige Lederuddannelse på cok.dk/dol

Kloge råd er gratis, når sladder truer

Syv eksperter rådgiver kommuner, fagpersoner og borgere i at sætte klogt og effektivt ind imod negativ social kontrol, æresrelaterede familiekonflikter og ufrivillige udlandsophold.

o integration

Af Karin Svennevig Hyldig
karin@kommunen.dk

Hvad kan en klasselærer eller skoleleder gøre for en halvstor pige, der åbenlyst bliver irettesat, kontrolleret og begrænset af en fætter eller bror i skoletiden?

Hvordan undgår man at gøre ondt værre ved mistanke om tvangsægteskab eller ufrivillige udlandsophold?

Og hvordan støtter man bedst et menneske, der slås for at få lov at arbejde eller uddanne sig?

Den slags dilemmaer og paradokser er hverdag for

syv sikkerhedskonsulenter, der nu i halvandet år har rådgivet kommuner, fagpersoner og borgere i sager om æresrelaterede konflikter, overgreb og social kontrol.

Det kan ramme alle, men især unge kvinder og homoseksuelle i muslimske indvandrer miljøer med stærke patriarkalske og kollektivistiske normer er udsatte. Da det kan være vanskeligt for den enkelte kommune eller sagsbehandler at opbygge erfaringer og specialviden om at vurdere en risiko og opretholde den nødvendige sikkerhed, blev sikkerhedskonsulenterne sidste forår ansat som led i den nationale handlingsplan til 'forebyggelse af æresrelaterede

konflikter og negativ social kontrol'.

De syv har haft travlt fra dag et, og fremover får de endnu mere travlt, for nu kommer de også til at stå for en hotline og fokuseret indsats mod ufrivillige udlandsophold.

'Partriark' måler risikoen

- Det første vi gør, når nogen ringer til os, er som regel at vurdere risikoen. De fleste ringer med en mistanke om, at noget er eller kan gå galt. Og her er det vores primære opgave at skabe et overblik over risikobilledet for det mulige offer, forklarer sikkerhedskonsulent Jesper Andersen.

Han har en baggrund som politimand, en bachelor i arabisk og er kandidat i interna-

'I mange indvandrer miljøer har man en kollektivistisk tankegang. Man er først og fremmest del af en familie, og alle har et ansvar for, at familiens ære ikke krænkes.'

Jesper Andersen, sikkerhedskonsulent

tional sikkerhed. Og så har han boet tre år i Mellemøsten. I dag er han ankermand for de syddanske og sjællandske sikkerhedskonsulenter.

Jesper Andersen og kollegerne bruger tjeklisten 'Patriark', som er udviklet af den svenske professor i kriminologi Henrik Belfrage i samarbejde med de canadiske professorer i psykolog P. Randall Kropp og Stephen D. Hart.

Kort fortalt består listen af tre led:

- En **tidslinje**, der skal skabe overblik over sagens karakter, hvad der er sket hvornår, og om der er udsigt til en eskalering af konflikten.
- En **personanalyse**. Hvem og hvor mange gerningspersoner er involveret, og hvilke motiver har de?

sikkerheden

- Et overblik over **offerets ressourcer**. Sårbare punkter, styrker og netværk, altså hvilke personer der er i stand til at hjælpe med hvad hvornår.

333 sager

- Det er et rigtig godt værktøj, som selvfølgelig har sine begrænsninger, for virkeligheden passer ikke altid ind i et skema. Men vi har udviklet nogle standardprocedurer, og allerede ved første opringning kan vi som regel skabe et overblik og vurdere, hvor der eventuelt bør sættes ind hvornår, siger Jesper Andersen.

Han har sammen med to andre sikkerhedskonsulenter kontor på et krisecenter i Odense. Resten af korpset sidder i Aarhus, Aalborg og København, hvor de samar-

'Alle familiekonflikter og al indgriben i familiekonflikter skaber jo kædereaktioner af konsekvenser for alle. Og der har vi nok desværre stadig lidt en tendens til at udpege en 'voldsudøver' og et 'offer', som skal henholdsvis pacificeres og hjælpes.'

Jesper Andersen, sikkerhedskonsulent

333 rådgivningsforløb på halvandet år

- **Fra april 2018** til august 2019 har det landsdækkende korps af sikkerhedskonsulenter rådgivet i 333 sager om æresrelaterede konflikter.
- **Typisk følger sikkerhedskonsulenterne** sagerne længere end andre rådgivere. Således har de i 124 af sagerne også rådgivet en eller flere af de involverede borgere.
- **De fleste sager** handler om sociale restriktioner, fysisk vold, pres, trusler og psykisk vold.
- **De fleste henvendelser** kommer fra sagsbehandlere (151), lærere (37), politiet (22) og boligsociale indsatser (12).

Kilde: Styrelsen for International Rekruttering og Integration, SIRI

bejder tæt med kommunale fagpersoner og tager imod opkald fra hele regionen.

333 henvendelser er det foreløbig blevet til fra april 2018 til august 2019.

Nogle sager kan sikkerhedskonsulenterne ret hurtigt overlade til de relevante fagpersoner igen. Andre sager kræver rådgivning ad flere omgange. At beskytte en person imod sin egen familie er langt fra nogen let opgave.

- I mange indvandrer-miljøer har man en kollektivistisk tankegang. Man er først og fremmest del af en familie, og alle har et ansvar for, at familiens ære ikke krænkes. Det er ikke i sig selv et problem, men når fællesskabet er så vigtigt og domineret af stærke patriarkalske holdninger, kan der opstå et gruppepres, der kan ende med udstødelse, vold, tvang og en række andre sociale og sikkerhedsmæssige problemer, siger Jesper Andersen.

- Vores individualistiske tankegang i Vesten er jo heller ikke altid sund for os selv og vores fællesskab, selv om den bygger på gode idealer om individets rettigheder og barnets tarv. Men rigtig svært bliver det, hvis man er klemmt i det kultursammenstød mellem individualisme, kollektivism og idealer, der peger i forskellige retninger. Der er meget på spil, og derfor kan nogle konflikter ret hurtigt optrappes, siger han.

Svært at skjule nogen i lille land

Over 40 pct. af kvinderne i danske krisecentre er af anden etnisk herkomst. I de mest ekstreme og omfattende sager kan en person være så truet, at det bliver nødvendigt at slette alle spor og holde offeret skjult gennem længere tid. Voldsomt og ulykkeligt for alle parter, men også her står sikkerhedskonsulenterne klar med gode råd.

- Det er svært at holde nogen skjult i et lille land som Danmark, og prisen er høj for den person, det drejer sig om. Især hvis der er børn involveret, siger Jesper Andersen.

- Risikoen må hverken vurderes for højt, for lavt, for smalt eller bredt. Alle familiekonflikter og al indgriben i familiekonflikter skaber jo kædereaktioner af conse-

kvenser for alle. Og der har vi nok desværre stadig lidt en tendens til at udpege en 'voldsudøver' og et 'offer', som skal henholdsvis pacificeres og hjælpes.

- Men konflikter i nære relationer er meget mere komplekse. Alle involverede har brug for hjælp til at bryde de her uheldige mønstre, og den hjælp vil vi gerne være bedre til at give, siger Jesper Andersen, der har store forventninger til de udviklingsprojekter, som Udlændinge- og Integrationsministeriet har sat i gang for at finde frem til måder at hjælpe hele familier ud af æresrelaterede konflikter.

- En tilpasset sikkerhedsindsats kan for eksempel bestå i, at kvinden ringer til et bestemt nummer hver dag på samme tid. Som en sikkerhed for, at hun er ok. Der kan være personer, hun ikke kan opsøge, og steder, hun ikke kan tage hen. En del af sikkerhedsindsatsen kan også bestå i at aftale med kvinden, hvad hun kan fortælle andre om sin fortid og baggrund, forklarer Jesper Andersen.

Redskaber på tværs

I nogle sager er det faktisk lykkedes Jesper Andersen at konfliktmægle og tale sig stille og roligt til rette med en udøver af æresrelaterede overgreb i familien.

- Det kan være offerets søster, der har startet en konflikt, fordi hun er bange for selv at blive offer. Mødre kan være meget strenge, fordi de har ansvaret for børnenes opdragelse, og jeg har snakket med fædre, der overhovedet ikke har lyst til at kontrollere deres børn, men gør det alligevel, fordi det forventes af dem, siger Jesper Andersen.

Familiemedlemmer i udlandet, naboer eller andre i netværket kan mere eller mindre direkte sætte dagsordenen for familien.

Hvad der som udgangspunkt er et stærkt kulturelt sammenhold, kan i nogle indvandrer miljøer blive så præget af utryghed, sladder og usunde konkurrencer om at være de frommeste muslimer, at det mest af alt minder om mobning, skriver underviser, konsulent og indehaver af integrationsinfo.dk Henrik Kokborg i et debatindlæg. Kendte trivsels-redskaber mod mobning bør

Æresrelaterede konflikter, der ender med lovbrud (ulovlig tvang, vold mv):

- **2016:** 156 sager, heraf 35 voldssager
- **2017:** 201 sager, heraf 11 voldssager
- **2018:** 193 sager, heraf 49 voldssager
- **Der er fra 2016 til 2018** ikke registreret æresrelaterede drab i Danmark.

Kilde: Rigspolitiet

derfor efter hans mening bruges til at forebygge og bekæmpe negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter.

En fin pointe, synes Jesper Andersen:

- Vi kan bruge mange af de metoder, vi allerede har udviklet, til at afhjælpe og forhindre æresrelaterede konflikter. For eksempel ser vi en del stalking i de her sager, og det fænomen har vi jo allerede effektive redskaber imod. Vores erfaringer med præcise risikovurderinger og tryghedsskabende indsatser kan også bruges til at hjælpe etnisk danske par og familier i krise, siger han.

Fællesskaber under pres

Jesper Andersen kan ikke fortælle konkret om de konflikter, han har rådgivet om, men i fagbogen 'Æresrelateret social kontrol. Teori og praksis i socialt arbejde', der udkom på Akademisk Forlag tidligere på året, fortæller en ung kvinde om angsten for sladder, og hvordan angreb let bliver det bedste forsvar, hvis nogen så meget som antyder, at en søster, mor eller faster kunne finde på at have sex udenfor ægteskab:

'Man tænker: Nu skal jeg være hurtigere end hende og snakke om hendes børn i stedet for, at hun snakker om mine. Altså, spørg alle piger ... etniske piger ... de er allesammen bange for, at nogen siger noget om dem. Eller at

familien hører noget. Det er det problem, de lever med (...) vi lever i vores lille Tyrkiet.'

Om rygterne er sande eller ej, betyder reelt ingenting. Bogen beskriver også, hvordan en kvinde kommer under pres for at opsig sit rengøringsjob, fordi en nabo tilsyneladende uskyldigt lader en bemærkning falde om, at 'Hun arbejder om natten'.

Mere skal der ikke til, for den bemærkning kan med ond vilje forstås, som om kvinden er prostitueret. Familien kan ikke argumentere imod rygten uden at antyde, at der måske er noget om snakken. Så de forholder sig tavse. Håber, bemærkningen snart bliver glemt. At en anden sladderhistorie overtager dagsordenen.

Det er altså ikke kultur, men nogle særlige, problematiske subkulturer, der på den måde forvandler omsorg til overgreb, understreger Jesper Andersen:

- Vold, sladder, tvang og trusler hører altså hverken til i irakisk, somalisk eller afghansk familiekultur, men er altid symptomer på mistrivsel i familien. Æresrelaterede konflikter, der går rigtig galt, ser vi oftest i dysfunktionelle familier, præget af kriminalitet, sociale problemer, psykiske problemer, misbrug og traumer. Det er en selvstændig subkultur, der er opstået i indvandrer miljøer her i Vesten, siger han.

De syv sikkerhedskonsulenter

Fagpersoner og private kan frit henvende sig til en sikkerhedskonsulent i regionen:

Region Midtjylland Bettina bg@aarhus.dk 41 87 20 49	Region Hovedstaden Joakim E34D@sof.kk.dk 24 87 10 53
Heidi brhei@aarhus.dk 41 87 26 18	Region Sjælland Zeynep zeyba@odense.dk 24 79 45 11
Region Syddanmark Jesper jeand@odense.dk 24 79 45 70	Region Nordjylland Fiolla fiha-fb@aalborg.dk 25 20 28 49
Rolf rovol@odense.dk 21 69 24 62	

Læs mere om rådgivningstilbud på www.uim.dk

Unge i undertal: Den yngste,

Byrådsmedlemmer er i gennemsnit ti år ældre end resten af befolkningen. Men nogle skiller sig ud - mød dem her.

Forsker: Der er brug for unge rollemodeller

Kommunalforsker Ulrik Kjær mener, det styrker et byråd, når der er unge med. For de unge fokuserer ofte på andre problemer end deres ældre kolleger.

unge byrødder

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

Byrådsmedlemmer er omkring ti år ældre end den befolkning, de repræsenterer - 51,4 år i gennemsnit ved valget i 2017 mod 41,7 år blandt samtlige danskere.

Derfor kan der være brug for flere unge i kommunalpolitik, siger kommunalforsker Ulrik Kjær fra SDU.

- Hvis man mener, byrådene skal afspejle befolkningen, så er der brug for flere unge. For når de fleste politikere er over 40 år, så mangler der jo nogen til at stikke fingeren i jorden og høre, hvad de unge borgere har på hjerte.

Ulrik Kjær forklarer, at der ikke findes specielt meget forskning på området, og at det derfor er svært at vide præcist, hvad de unge politikere gør anderledes end de ældre.

- Men jo bredere en kommunalbestyrelse er sammensat, jo bedre er det. Det er ligesom, når man gerne vil have, at der skal være politikere af begge køn, og at der skal være nogle, der bor forskellige steder i kommunen, og som arbejder i forskellige erhverv.

Ved kommunalvalget i 2017 blev der valgt 65 politikere, som var 24 år eller yngre. 17 af dem var 20 år eller yngre.

Unge fokuserer på børn og fritid

Selvom der ikke er meget forskning, har Ulrik Kjær under talrige besøg i kommunerne lagt mærke til nogle ting, der går igen.

- Unge har en tendens til at ville bruge flere penge på fritidsaktiviteter og faciliteter, og så vil de fx investere mere i børnepasning end i ældrepleje. Men forskellen mellem de unges og ældres holdninger bliver tit slebet ned, fordi unge har et stærkt tilhørsforhold til deres parti, og det farver dem, siger kommunalforskeren.

Han mener, der kan være et mønster i, at de unge politikere fokuserer på de ting, de møder i deres hverdag - heriblandt kultur og fritid.

- Det kan måske skyldes, at det er et område, hvor det er nemmere at skabe forandring på kortere tid og for færre penge, end det er på for eksempel velfærdsområdet. De unge vil gerne sætte fingeraftryk i kommunen, og det kan de gøre med eksempelvis en skaterpark eller en ny hal for relativt få penge, siger han og fortsætter:

- Det er ikke nødvendigt, fordi de unge er utålmodige, men de kommer med en ung energi og vil gerne

gøre en forskel forholdsvist hurtigt.

Rollemodeller virker

Hvis der skal flere unge ind i politik, så er det vigtigt, at der er stærke forbilleder. Ulrik Kjær nævner Christina Krzyrosiak Hansen (S), der blev borgmester i Holbæk som 24-årig, som et eksempel.

- Mange unge ser ikke sig selv som kompetente eller gamle nok til at blive politiker. Der kan man få brug for rollemodeller, som klarer sig godt. Christina Krzyrosiak Hansen er et eksempel, som kan være med til at rykke opfattelsen af, hvordan en kommunalpolitiker ser ud. Det kan være, andre unge tænker, at når hun kan klare det, så kan jeg nok også, siger Ulrik Kjær.

Men de ældre byrådsmedlemmer kan også gøre en forskel, hvis de ønsker flere unge kolleger.

- Det er ikke altid sjovt at være den eneste unge. En ung vil overveje, hvem skal jeg sidde med 15 til 20 timer om ugen af mit liv. Hvis det kun er folk over de 50 år, kan det være, man tænker, at det ikke lyder sjovt, siger han.

- Partierne skal tænke på, hvordan må det være for den nye unge, der kommer ind. Kan vi gøre noget for at gøre det mere attraktivt? Er vores humor for eksempel baseret på, at vi alle er over 50, og hvordan er vores sociale omgangsformer? De ældre kan nemlig blive blinde for, hvor ekskluderende de kan være i det, de taler om, siger Ulrik Kjær. ●

Kristoffer Møller Jensen (V) ved Langsø overfor Silkeborg Rådhus. Hans politiske forbillede er Anders Fogh Rasmussen, ikke fordi Kristoffer ønsker at blive som den tidligere statsminister, men fordi han beundrer Foghs regel om ikke at begå den samme fejl to gange.

Foto: Christian Olesen

Sjove valgplakater og hullede kondomer sendte Kristoffer i byrådet, men nu er det alvor

Han kom i byrådet i en alder af 18 år efter en valgkamp med spas og løjer. I dag kæmper Kristoffer Møller Jensen (V) for frihed og unge mærkesager i Silkeborg.

spasmageren

Af Christian Olesen,
christian@kommunen.dk

En lyseblå Skoda triller ind foran rådhuset. Kristoffer Møller Jensen stiger ud, tænder en cigaret, hilser, ryger lidt og smider så skoddet på asfalten. Det er dagen efter hans 20 års fødselsdag og nu godt to år siden, han blev valgt ind i byrådet i Silkeborg for Venstre.

- Jeg husker tydeligt min første dag. Vi ventede på at få taget billeder, og min puls steg, for jeg var både nervøs og spændt. Det var et helt nyt kapitel i mit liv, og der var så meget fokus på mig i valgkampen. Dengang var det helt surrealistisk, at folk og medier gad høre på, hvad jeg havde at sige, fortæller Kristoffer Møller Jensen.

Siden er der sket meget. Dagsordener, dokumenter og udvalgs møder fylder i dag

den daglige trummerum, hvor Kristoffer Møller Jensen forsøger at være de unges stemme.

Det drengede ansigt er også blevet mere modent at se på. Særligt når man sammenligner med den valgplakat, der i 2017 gik landet rundt og gjorde den unge venstrepolitiker kendt for et øjeblik.

Plakaten viste hans ansigt med ordene 'Indsæt tekst' nedenunder, så det så ud som om, at han havde glemt at skrive noget. Men 'fejlen' var ikke en fejl, og flere medier skrev om den alternative valgplakat, mens den kendte instagrammer Anders Hemmingsen også delte den på sin profil.

Det var ikke det eneste kuriøse virkemiddel, Kristoffer Møller Jensen tog i brug. Han uddelte også kondomer med et hul i og en snor igenem med et lille kort, hvor

der stod 'Flere vælgere om 18 år og ni måneder', mens der på bagsiden af kortet stod lidt om hans politiske mærkesager.

'Jeg er stadig under oplæring'

Da Kristoffer Møller Jensen blev valgt ind, skete der samtidig en stor udskiftning i Silkeborg Byråd. Det betød mange nye ansigter, så Kristoffer var ikke alene om at skulle lære de kommunale processer at kende fra bunden.

Men få af de nye var unge. - Vi kunne godt bruge flere unge. Altså jeg var meget grøn, og jeg havde meget at lære, og jeg er nok stadig under oplæring i hele det kommunale sprog, men jeg tror, jeg ser Silkeborg fra en anden vinkel. Det tager jeg med, når vi sidder og diskuterer. Jeg kommer måske

'Jeg kommer måske også med lidt krøllede forslag, hvor de gamle tænker, at vi bare gør det samme, som vi gjorde sidste år.'

Partiernes yngste byrådsmedlemmer

- **Socialdemokratiet:** Jonas Haase, 19 år, Aabenraa
- **Venstre:** Kristoffer Møller Jensen, 20 år, Silkeborg
- **De Konservative:** Morten Bast Hald, 20 år, Hørsholm
- **Enhedslisten:** Frida Valbjørn Christensen, 21 år, Randers
- **Kristendemokraterne:** Benjamin Morthorst-Jensen, 21 år, Ringkøbing-Skjern
- **SF:** Anders Funch Engelstad, 21 år, Nordfyn
- **De Radikale:** Hediye Dilara Pekerman Temiz, 21 år, Albertslund
- **Dansk Folkeparti:** Sabine Nicoline Lyngberg, 22 år, Bornholm
- **Liberal Alliance:** Emil Blücher, 26 år, Solrød
- **Alternativet:** Kenni Flink Gosmann, 26 år, Albertslund

Hertil kommer en række lokallister.

Antal 18-24-årige valgt ved de seneste fire kommunalvalg

- **2005:** 36
- **2009:** 59
- **2013:** 69
- **2017:** 65

Kilde: Danmarks Statistik

den første og den eneste

også med lidt krøllede forslag, hvor de gamle tænker, at vi bare gør det samme, som vi gjorde sidste år.

Han føler ikke, at der er nogen forskelsbehandling i byrådet på grund af alder. Men i valgkampen kom der et par hårde ord med på vejen.

- Folk sagde, at jeg ikke havde nogen erfaring, og at jeg ikke vidste en skid. Men i et demokrati skal vi altså have et så bredt udsnit af befolkningen i byrådet som muligt, og hvis de, der sidder herinde, kun er nogle nisser på 70, så har vi altså brug for nye kræfter og et nyt syn på sagen, siger Kristoffer Møller Jensen.

I byen med vælgerne

En anden forskel på et ungt og ældre byrådsmedlem er, at kun en af dem ser byens natteliv. Kristoffer Møller Jensen passer dog også på, når han tager i byen i Silkeborg.

- Hvis man skal fyre den af, så skal man ud af byen. For når jeg går i byen i Silkeborg, så er det ikke altid skidesjovt. Folk ved, hvem jeg er, og de henvender sig hele tiden for at få svar svar på et par spørgsmål. Hvis jeg sætter mig ind på et værtshus og drikker en bajer, så kommer der altid en, der vil diskutere verdenssituationen eller

'Folk sagde, at jeg ikke havde nogen erfaring, og at jeg ikke vidste en skid. Men i et demokrati skal vi altså have et så bredt udsnit af befolkningen i byrådet som muligt.'

snakke om et eller andet, vi har fået igennem i byrådet, siger han.

Kristoffer Møller Jensen har en to-årig EUX-uddannelse fra handelsskolen, men har ikke noget fast arbejde i øjeblikket ud over et par småjob hist og her. Han meldte sig ind i Venstres Ungdom som 13-årig og fortæller, at han hører til den mere liberale del af Venstre. Det kommer blandt andet til udtryk i hans holdning til rygning på offentlige institutioner, som i øjeblikket er til debat i Silkeborg.

- Jeg synes ikke, det er noget, vi skal blande os i. Det må være op til den enkelte institution at sige 'okay, her på vores skole eller her på rådhuset accepterer vi ikke, at de ansatte ryger'. Kommu-

nen kan så komme ud og give nogle råd om sundhed og anbefale at forbyde rygning.

Frustration på genvalg

Den unge politiker mener, det værste ved kommunalpolitik er de langsomme processer; fra et forslag bliver vedtaget, til det er virkelighed. Der skal Kristoffer Møller Jensen lige tage en dyb indånding og holde fast i bordkanten for ikke at tabe tålmodigheden.

- Der er nogle processer, hvor man tænker, hvorfor fanden skal det tage så skide lang tid. Men det må man vænne sig til, for det kan åbenbart ikke gøres hurtigere. Så når vi har truffet en beslutning, går der måske et år eller tre, før den træder i kraft.

På trods af de frustrerende processer synes han dog, at kommunalpolitik er enormt spændende, og det er ikke sådan, at han ser sig skifte over til landspolitik.

- Jeg har ikke et mål om at skulle være politiker resten af livet. Jeg vil gerne stille op til næste valg, men jeg ved ikke, om jeg gør det om seks år.

Hvad der bliver gimmick'en i næste valgkampagne, røber han ikke endnu. Men den er i støbeskeen.

Landets yngste udvalgsformand: 'Jeg vil jo stadig gerne lave nogle fejl'

Hun er 21 år og formand for Kultur- og Fritidsudvalget i Albertslund. Hediye Temiz (R) mener, det er hårdt at blive en offentlig person.

formanden

Af Christian Olesen,
christian@kommunen.dk

Hvad er det vigtigste, du har lært af to år i byrådet?

Det overraskede mig, at der ikke eksisterer blokpolitik, og det er noget af det bedste ved arbejdet. Man er ikke lige så farvet af sit parti eller sin blok i kommunalpolitik som i landspolitik, for vi bliver nødt til at løse de problemer, der er i kommunen.

Så når vi sidder til budgetforlig, så aftaler vi ting på tværs med SF og De Konservative og de andre partier. Så lærer man bare at gå på kompromis. Ikke fordi man ikke kæmper for sine sager, men det handler om at blive enige og finde løsninger.

Er der brug for flere unge i lokalpolitik?

Det er der. Helt klart. I Albertslund sidder vi med en masse byplanlægning, som først blive realiseret om 20-30 år, så det betyder noget, at der er flere unge, som sidder med om bordet. Det er deres fremtid og deres by, vi kommer til at påvirke, så de skal også være med til at forme den.

Hvad kan du, som dine ældre kolleger ikke kan?

Altså, jeg har lært rigtig meget af de ældre politikere, men jeg tror også, de har lært meget af mig. Verden er ikke, som da de var unge.

I øjeblikket snakker vi meget om nationale test, og der har de ældre politikere måske børn eller børnebørn, som har oplevet testene i skolen. Men jeg er den eneste, der selv har siddet til nationale test, så jeg kan dele min erfaring.

Hvilke udfordringer er du stødt på som følge af din alder?

I starten syntes jeg, det var rigtig svært at være ung i byrådet. Jeg var blevet færdig med gymnasiet og var lige startet på universitetet, så jeg havde ikke rigtig fået det der akademiske sprog ind under huden, og dem, jeg sad med, var meget mere veluddannede end mig. Der kunne jeg godt mærke, at wow - det var en udfordring med de mange begreber og termer, jeg skulle lære. Men det har også været vildt spændende, og det har givet mig så meget i de seneste år.

Hvad er det bedste ved kommunalpolitik?

At du kan påvirke situationer og aftaler, som virkelig gør noget for borgerne. Mit hjerte brænder for kultur og fritid, og tidligere var der kun

få priser til de frivillige i Albertslund. Nu har jeg igen mit politiske arbejde fået indført fem-seks ekstra priser. Det, synes jeg, er rigtig godt.

Hvad er det hårdeste ved kommunalpolitik?

At man bliver en offentlig person. Specielt når du er ung og også har en anden etnisk baggrund. Det har været en udfordring for mig. Selvfølgelig kan det også være positivt at blive en offentlig person, men når jeg er ung, vil jeg jo stadig gerne ud og lave nogle fejl for at udvikle mig som person.

Nu bliver jeg nødt til at passe på, hvad jeg laver i min fritid, og hvilke fejl jeg laver, fordi jeg er politiker. Det er noget, man lærer at leve med.

Hvad siger dine jævnaldrende venner til, at du sidder i byrådet?

De synes nogle gange, det bliver rigtig rigtig kedeligt, når jeg fortæller om tingene, og så siger de 'hvad fanden laver du der'. Men der er også mange, der synes, det er spændende at have en veninde, som er politiker.

Genopstiller du ved næste kommunalvalg?

Jeg regner med det, men jeg vil ikke love noget endnu. Man ved jo aldrig, hvad livet bringer.

Hediye Dilara Pekerman Temiz (R) studerer statskundskab, fik 128 personlige stemmer ved kommunalvalget og er den eneste radikale i byrådet. Hun er født og opvokset i Albertslund, mens hendes forældre kommer fra Tyrkiet.

Foto: Mads Joakim Rimer Rasmussen, Ritzau Scanpix

Unge i undertal: Den yngste, den første og den eneste

Jonas Haases (S) første forslag i byrådet i Aabenraa var at gøre buskørsel gratis for unge under 18. Det lykkedes, og han har siden fået mange positive besked fra de unge, som nu kommer gratis rundt i kommunen.

Foto: Timo Battefeld, Ritzau Scanpix

Danmarks yngste byrådsmedlem: 'Lokalpolitik er blevet lidt en pensionistklub'

Jonas Haase (S) blev valgt i en alder af 18 år og 22 dage. Han savner flere unge i lokalpolitik, for unge forstår unge bedre.

o den yngste

Af Christian Olesen,
christian@kommunen.dk

Hvad er det vigtigste, du har lært på to år i byrådet?

Jeg har udviklet mig utroligt meget - både personligt og professionelt. Det vigtigste er nok, at jeg skal passe på med ikke at undervurdere mig selv på forhånd.

Før jeg blev valgt, havde jeg en idé om, at jeg ikke ville blive respekteret, fordi jeg er ung. Men det passer ikke med de kolleger, jeg har. Så jeg har skullet lære at lægge mine fordomme væk.

Hvorfor er der brug for flere unge i byrådene?

Aabenraas byråd har en gennemsnitsalder omkring 53 eller 54 år, og sådan ser det ud de fleste steder i landet. Så som ung i kommunen føler man sig ikke lige så repræsenteret, som de ældre borgere gør. Det er ellers grundtanken i vores repræsentative demokrati. Der er lokalpolitik blevet lidt en pensionistklub, fordi de, der har tid til at engagere sig, ofte er folk, der er oppe i alderen.

Hvad kan du, som dine ældre kolleger ikke kan?

På forhånd er jeg mere informeret om uddannelsessystemet og om alt det frivillige arbejde, der foregår, fordi jeg selv er en del af det. De ældre politikere blev måske uddannet for 20 eller 30 år siden, så de er ikke så hands-on med de ting, unge føler og oplever.

Det er ikke, fordi de ældre ikke vil gøre en forskel for unge, men unge forstår bare unge bedre. I vores kommune har vi et udvalg, som skal gøre Aabenraa attraktiv for de yngre. Her er jeg formand, og det giver tillid i forhold til, hvis det var en på 65 år.

Hvad siger dine jævnaldrende venner til, at du sidder i byrådet?

De synes, det er mega fedt. Jeg fortæller dem om de ting, jeg arbejder med, og så forstår de, at lokalpolitik bety-

'Det er ikke, fordi de ældre ikke vil gøre en forskel for unge, men unge forstår bare unge bedre'

der noget for dem. Jeg arbejder jo med de busser, mine venner tager og med de skoler, deres lillebror går i.

Hvilke udfordringer er du stødt på som følge af din alder?

Det er mest indefra-kommende ting. Når man er 19 år,

kan man føle sig udenfor. De eneste, jeg møder på min alder i kommunen, er kontorelever, og jeg bliver tit forvekslet med at være nogens søn. Så jeg passer ikke ind i den typiske opfattelse af, hvem en byrådspolitiker er.

Hvad er det bedste ved kommunalpolitik?

At du føler, du gør en forskel for dem, du er blevet valgt for. Jeg har været med til at få indført gratis ungdomskort for unge under 18 år, og mange skrev til mig, at det virkelig betyder noget for dem. Det giver kampgejst til at blive ved.

Hvad er det hårdeste ved kommunalpolitik?

At du skal stå til ansvar for alt, hvad du gør. Også i det personlige liv. Jeg kan ikke slå mig løs i lige så høj grad som mine jævnaldrende. Der

er et forventningspres, fordi jeg jo er en minoritet i byrådet og skal repræsentere alle unge.

Så jeg bliver begrænset i min ungdom, fordi jeg skal være en rollemodel. Hvis jeg gør noget galt, kan jeg måske ødelægge imaget for andre unge politikere. Så jeg skal holde balancen mellem at være ung og gå i byen og så det professionelle. Det er lidt et dobbeltliv.

Genopstiller du ved næste kommunalvalg?

Nej, for jeg flytter fra Aabenraa for at studere. Og det er jo problemet med unge i politik. De flytter fra lokalområdet, og når man kommer til en ny kommune, tager det tid at sætte sig ind i området. Derfor tvivler jeg også på, at jeg stiller op der, hvor jeg ender med at flytte hen.

Frida kom ind på et wildcard og sidder alene for sit parti i Randers byråd

Frida Valbjørn Christensen (EL) var 19 år, da hun blev valgt. I begyndelsen var hun meget nervøs over at skulle tale sin sag i byrådet.

den eneste

Af Christian Olesen,
christian@kommunen.dk

- Jeg regnede slet ikke med at komme ind. Det var jo første gang, Enhedslisten stillede op i Randers, og vores spidskandidat droppede ud et par måneder før valget. Så jeg blev pludselig nummer et, og jeg havde ingen erfaring med kommunalpolitik og havde kun fulgt med i det i et par år.

Det fortæller 21-årige Frida Valbjørn Christensen, som er Randers' yngste byrådsmedlem. Ved kommunalvalget i 2017 fik Enhedslisten ikke selv nok stemmer til et mandat, men da partiet var i valgforbund, fik de alligevel en plads. Det sendte 19-årige Frida Valbjørn Christensen i byrådet, som den eneste fra Enhedslisten.

Hun mener selv, hendes unge alder kan have spillet en rolle.

- Der er rigtig mange på den yderste venstrefløj, der gerne vil stemme på unge kvinder, men der er selvføl-

Frida Valbjørn Christensen ved indgangen til Randers Kommune. Et par af hendes kolleger har siddet i byrådet, siden før hun blev født.

Foto: Christian Olesen

gelig også mange mennesker, der ikke synes, at unge har nok erfaring til at få en plads i byrådet, siger Frida Valbjørn Christensen.

Inden det første byrådsmøde havde hun besluttet, at hun ville rejse sig op og vise flaget.

- Jeg skulle mande mig op, for der var ikke andre, der kunne sige, hvad jeg eller mit parti står for. Og jeg var slet ikke vant til at snakke foran store

mængder af mennesker, så ved de første møder sagde jeg nogle gange noget lort, men det vænnede jeg mig til, og nu er det hverdag, siger hun.

Tungt sprog

I begyndelsen tog det flere timer for Freja Valbjørn Christensen at kæmpe sig igennem byrådets dagsorden. I dag går det hurtigere, men hun mener selv, at det kommunale sprog er for tungt.

- Der bliver skrevet med et meget højt lixtal, så vi kunne godt blive bedre til at skrive letforståeligt. Lige da jeg startede, vidste jeg ikke engang, hvordan jeg skulle skrive en mail til forvaltningen på det rigtige sprog. Så jeg skulle lære alt helt fra bunden, siger hun.

Eksamen spænder ben

Frida Valbjørn Christensen studerer samfunds- og politik på Aalborg

'Jeg var slet ikke vant til at snakke foran store mængder af mennesker, så ved de første møder sagde jeg nogle gange noget lort.'

også er glad for selv at sørge for, at byrådsmøderne fremover bliver livestreamet på nettet.

- Det med videostreaming blev vedtaget i byrådet inden sommerferien sidste år, og nu kommer det snart. Det tager rigtig lang tid at få igennem, så man bliver nødt til at kaste sig over nogle andre spændende sager, mens man venter. Men ventetiden kan godt være frustrerende, siger hun.

Unge vs ældre

Som ung har Frida Valbjørn Christensen ikke det store sociale samvær med sine ældre kolleger.

- Jeg tror da, at nogle af mændene nogle gange tager ud og får nogle øl sammen, men nej, det er ikke lige det, jeg melder mig på. Det har jeg det egentlig ok med. Jeg mødes med folk til de møder, vi har, og jeg ser det som mit arbejde.

Hun regner med at genopstille til næste kommunalvalg.

- Jeg kan virkelig godt lide mit arbejde i byrådet, men jeg skal ikke være levebrødspolitiker, så jeg har ingen ambitioner om at komme i Folketinget, men jo, jeg tænker da at genopstille, siger Frida Valbjørn Christensen.

Michael blev borgmester som 25-årig: 'Mine ældre kolleger forsøgte at stoppe mig'

Michael Aastrup Jensen (V) mødte meget modgang, da han som 21-årig blev valgt ind i Randers byråd.

Foto: Martin Slottemo, Ritzau Scanpix

Michael Aastrup Jensen (V) var landets yngste borgmester. Han vil have flere unge i byrådene, for de har en kampgejst, som alle kan lære af.

den første

Af Christian Olesen,
christian@kommunen.dk

Han er 43 år, sidder i Folketinget for Venstre og er udenrigsordfører. Og så var han Danmarks hidtil yngste borgmester indtil 2017. Michael Aastrup Jensen er eksemplet

på, at en ung byrådspolitiker kan drive det vidt.

Han blev valgt ved kommunalvalget i 1997, og når han i dag tænker tilbage på sine første år i Randers Byråd, er der én ting, venstrepolitiker særligt husker.

- Dengang skulle man bevise, at man var voksen, før man blandede sig. Jeg fik at vide, at jeg skulle lære i fire år, og så kunne jeg måske danne mine egne holdninger, hvis jeg blev genvalgt. Det fandt jeg mig ikke i, siger Michael Aastrup Jensen.

Randers havde et rigtig skidt ry i slutningen af 1990'erne, og det ville han gøre noget ved. Det kom til udtryk i den måde, han diskuterede politik på med sine kolleger.

- Jeg kørte benhård oppositionspolitik for at gøre noget ved det, og det var folk ikke vilde med. For vi skulle jo også mødes i byrådsalen og se hinanden i øjnene dagen efter. Så mine ældre kolleger forsøgte at stoppe mig, fordi jeg modsatte mig den normale måde at gøre tingene på i

Randers, siger Aastrup Jensen.

'Plejer skal dø'

Midtvejs i sin første periode som byrådspolitiker pegede Venstres bagland på ham som borgmestercandidat. Men det kneb stadig med tiltroen i byrådet.

- De ældre sagde, at så kunne jeg prøve at være borgmestercandidat, og så kunne det være, det lykkedes, næste gang jeg stillede op, for der havde ikke været en venstreborgmester i Randers i et halvt århundrede. Der var bare denne her tankegang med, at du ikke kunne noget eller tænke selvstændigt, før du blev 30, siger han.

I januar 2002 hang borgmesterkæden om halsen på ham, og de ældre kollegaer måtte tage ordene i sig. Derfor mener Michael Aastrup Jensen i dag, at der skal flere unge til i politik - særligt i byrådene.

- Gennemsnitsalderen i byrådene er alt for høj, og det er et problem. Ikke fordi det nødvendigvis er en fordel at være ung i forhold til de ældre, men det er min erfaring, at mange unge kommer med en kampgejst, som vi har brug for, siger han og fortsætter:

- Og mit råd til de unge er, at de skal blive ved med at

kæmpe, og at de skal lade være med at lade sig standse af de gamle byrådsmedlemmer. For 'plejer' skal dø, før at vi kan videreudvikle os.

De løber skrigende væk

Men lige hvordan partierne får flere unge ind, er Michael Aastrup Jensen ikke sikker på.

- Jeg ved ikke, hvad der er mest effektivt, men det er vigtigt, at de unge får en høj placering på opstillingslisten. Jeg var selv nummer fem på listen i 1997, og vi gik et man-

dat tilbage, men jeg kom ind, mens en af de ældre røg ud.

Og når de unge så er inde, mener han, det er vigtigt at holde på dem.

- Vi skal sikre, at de ikke løber skrigende væk efter fire år. Så man skal tilrettelægge byrådsarbejdet, så det også er muligt at studere eller være i nyt job ved siden af. Det kræver, at der er flere møder om eftermiddagen, og det er nogle kommuner gode til, mens det halter andre steder, siger han.

Blå bog

- ▶ Michael Aastrup Jensen (født 1976)
- ▶ Blev medlem af Venstre som 14-årig.
- ▶ Valgt ind i byrådet i 1997 for Venstre.
- ▶ Uddannet akademiøkonom i 1999 med speciale i salg ved Det Danske Erhvervsakademi
- ▶ Blev som 25-årig valgt som borgmester efter KV01, tiltrådte 1. januar 2002 og sad til 2006.
- ▶ Det var første gang, Randers fik en venstreborgmester.
- ▶ Han var landets yngste borgmester nogensinde, indtil 2017, hvor Christina Krzyrosiak Hansen som 24-årig blev borgmester i Holbæk.
- ▶ Valgt til Folketinget i 2005.
- ▶ Er i dag udenrigspolitisk ordfører for Venstre og medlem af Det Udenrigspolitiske Nævn.
- ▶ Bor i Assentoft ved Randers, gift med Helene Maria, som han har børnene Philippa og Constantin med.

‘Nogle gange må man bare lukke bide sig fast og se, hvad der sker’

Han er en meget tålmodig og rummelig familiefar, men når han går på arbejde, kan han, ligesom familiens hund, sagtens finde kamp-instinktet frem og bide til bolle. Kom med bagom Jens Ejner Christensen (V).

bagom borgmesteren

Af Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Jens Ejner Christensen (V) er en stolt borgmester i byen, der er særligt kendt for fire ting: Vejlefordbroen, boligbyggeriet Bølgen i Skyttehus-

bugten, Vejle Boldklub og for sine mange bakker. Bakkerne, der i dag er blevet markeret med små skilte, der beskriver længde, højde og stigning, tiltrækker rigtig mange cykelryttere fra nær og fjern.

Og apropos bakker; så bliver Vejle også snart kendt for sin medvirken i den helt store sportsbegivenhed Tour de

France i 2021. Vejle bliver nemlig startby for Tourens 3. etape, der har mål i Sønderborg.

Kan du som byens borgmester overhovedet være i dine cykelbukser, hvis du ellers bruger sådan nogle, af bar glæde over, at Touren kommer til Vejle?

- Ha ha, jeg har faktisk købt mig en racercykel, men den står nu for det meste og samler støv. Men jeg er da helt klart rigtig glad og stolt over, at Vejle Kommune er med i den danske satsning omkring Tour de France.

- Det kommer til at koste en del penge, men vi har råd til det, og så tror jeg på, at det er sundt at have et event at arbejde frem imod - sammen som kommune.

- Jeg sammenligner forbedelserne til Touren med at holde konfirmation: Man får

malet i entreen, slået græsset og klippet kanterne inden den store begivenhed. Touren kan jo resultere i gode fælles projekter; vores erhvervsforeninger kan samarbejde om sponsorkelløb, skolerne kan tale fransk eller cykle i en uge - det er et fællesskabende projekt, siger Jens Ejner Christensen.

Aldrig fået nej

Familien har også altid været et fællesskabende projekt for Jens Ejner Christensen.

Han er far til to nu voksne drenge og en teenagedatter, og når han møder nybagte forældre, giver han altid det samme råd:

- Nyd nu den lille baby og dens bøvsen, gylpen og opkast, for det er meget mere charmerende nu, end når de bliver store.

Jens Ejner Christensen griner. Han er en mand, der ser charmen ved alle afkomets faser. Og han føler sig privilegeret over at have haft sine børn tæt på og omkring sig.

- Vores børn har aldrig fået et nej - som i aldrig! Det var og er noget, som Anita og jeg er helt enige om, fortæller Jens Ejner Christensen og mindes alle festerne, som ungerne har holdt, og de helt almindelige aftener, hvor der nemt kunne dukke 35 unge mennesker op.

- Der har været noget at rydde op dagen efter, men de unge har haft en god aften, og så er vi glade. Det har betydet meget for os, at de har villet være i og bruge vores hus.

Selv når telefonen har ringet om natten, og ungerne har bedt om at blive hentet, har Jens Ejner Christensen gjort sig umage med at lyde glad

Blå bog

- Jens Ejner Christensen (V), 51 år
- Borgmester i Vejle siden 1. april 2017
- Uddannelse: Landmand
- Gift med Anita
- Har sammen to sønner og en datter på 23, 21 og 16 år.

Der er meget at smile ad for borgmester Jens Ejner Christensen (V). Vejle Kommune er netop blevet landets femtestørste kommune, og næste år deltager kommunen i cykelløbet Tour de France - og så er der vist nok også ro på den politiske bagsmæk. Her er borgmesteren på kunstudstilling i Spinderihallerne i Vejle.
Foto: Privat

'Jeg sammenligner forberedelserne til Touren med at holde konfirmation: Man får malet i entreen, slået græsset og klippet kanterne.'

- Der er meget, man skal lære som ung, og signalet fra Anita og mig har været, at de kan regne med os. Vi snakker åbent om alt og hjælper gerne.

Nu er drengene fløjet fra reden, og teenagedatteren er taget på efterskole, så lige for tiden er Jens Ejner Christensen og hans kone Anita alene på gården i Jelling.

Og det nyder de - også.

- Efter at vi har drevet et ret stort transportfirma de seneste 20 år ved at køre dem til sportsaktiviteter og fester, så har vi nu fået tid til andre ting og kan handle mere spontant. Vi kan for eksempel tage i sommerhuset uden, at en hel families kalender skal gå op først.

Så nej, Jens Ejner Christensen har ingen gråd i halsen over, at en æra med hjemmeboende børn snart er slut.

- Nu er vi jo bare sammen på nye måder. De besøger os. Vi besøger dem. De besøger hinanden. Og de vil stadig gerne med os på ferier ... måske fordi vi betaler, haha!

Bangkok og blodprop

Æblet eller adfærden falder sjældent langt fra stammen.

Jens Ejner Christensen voksede selv op i et åbent og trygt hjem uden snærende begrænsninger; hvor hjemmet var til for at blive brugt, og hvor man talte frit og åbent om alt.

Men Jens Ejner Christensen og lillesøsteren nød dog ikke helt samme transport-luksus som hans egne børn, fortæller han.

- Vi skulle ikke ringe til vores far om natten. Det gad han ikke. Vi kunne få penge til en taxa, sådan var det.

Jens Ejner Christensen bor i sit barndomshjem, Stormgården. Han er fjerde generation på gården, hvor der både er svine- og planteavl.

Han driver gården med en kompagnon, en landmand, der er gårdejer cirka syv kilometer fra Stormgården. Til sammen har de 8000 slagtesvin om året, og med 280 søer laver de selv smågrise-ne. Det er en nicheproduktion af OUA-grise; grise opdrættet uden antibiotika. Partnerskabet gør, at Jens Ejner Christensen har mulighed for at have sin politiske karriere ved siden af.

Hans far rådede ham ellers til at tage en anden uddannelse. Eller i al fald grundigt overveje, om han havde modet til at blive selvstændig erhvervsdrivende. Vejen kunne være usikker.

Men Jens Ejner Christensen havde stor lyst til at blive landmand, stærkt optaget af at udvikle landbruget.

Faderen nåede ikke at se sin søn i aktion på slægtsgården, fordi han pludselig døde som 51-årig af en blodprop i hjernen. Jens Ejner Christensen var på det tidspunkt kun 23 år og befandt sig på den anden side af jorden, da det skete.

- Jeg var i Bangkok. Anita, jeg og to andre venner var på jordomrejse. Det var en meget voldsom oplevelse - både det, at han døde så pludseligt, og at være så langt væk hjemmefra.

Anita og Jens Ejner Christensen tog hjem til begravelsen. Halvanden måned senere var sorgen den samme, men der var kommet styr på gården, og Jens Ejner Christensens mor opfordrede de to unge til at færdiggøre den afbrudte jordomrejse. Så det gjorde de. Jens og Anita hoo-kede op med de to efterladte venner i Australien.

Vejles vide verden

Nok så Jens Ejner Christensen den store verden i starten af 20'erne, men inden da havde Vejle også gjort et stort indtryk på drengen fra den lille stationsby Jelling.

- Da jeg startede på EFG i Vejle, var det, som om verden åbnede sig. Jeg nød det i

Foran borgmesteren – de fremadskuende spørgsmål

Hvad kan du blive bedre til som chef?

Ikke at sige ja til mere, end jeg kan overkomme.

Hvad kan du blive bedre til i dit privatliv?

At få praktiske gøremål ud af verden. Nu har jeg tænkt på at bygge et anneks til vores sommerhus i seks år - det er ikke sket endnu.

Hvad skal du have lært engang?

At finde ro til at læse en bog. Det kunne være Rune Lykkebergs bog Vesten mod Vesten.

Hvad bliver du aldrig god til?

At lave Facebook-opdateringer om mig selv.

Hvad vil du gerne huskes for i din kommune?

At være borgmesteren, der var nem at snakke med.

Hvad skal der stå på din gravsten?

På Hjarnø ligger øens gamle færgemand begravet, og på hans gravsten står der: 'Vi skal ikke i sorgen over hans bortgang glemme glæden over hans forsvinden.' Dét er sjovt. Men på min sten skal der nu bare stå: 'Tak for denne gang - det har været sjovt.' ●

fulde drag. Jeg kom med i Venstres Ungdom, kom med i landsledelsen og til de store møder i København; jeg var med til det møde, hvor Lars Løkke Rasmussen blev valgt som VU's landsformand. Jeg mødte folk, jeg havde set på tv, og blev dybt inspireret.

Havde du et politisk forbillede?

- Jeg så helt klart op til Uffe Ellemann-Jensen. Hans karisma, indsigt, hans mod og det vid, han brugte og bragte ud i verden.

Aktuelt er Jens Ejner Christensen ovenud tilfreds med Venstres nye formands- og makkerpar, Jakob Ellemann-Jensen og Inger Støjberg. I 2014, da Jens Ejner Christensen sad i Folketinget, var hans personlige opfordring endog til hans idols søn, at han skulle tage chancen og bide til bolle, hvis muligheden for et formandskab opstod.

Jens Ejner Christensen bed selv til bolle, da muligheden for at overtage borgmesterposten efter Arne Sigtenbjerggaard (V) viste sig i april 2017. Selvom Venstre gik tilbage og Socialdemokratiet fik fremgang og blev det største parti, sikrede en aftale med Dansk Folkeparti, De Radikale, De Konservative og Liberal Alliance Jens Ejner Christensen borgmesterposten.

Valget af dig som borgmester gav anledning til stor frustration hos socialdemokraterne, som jo havde fået de fleste stemmer fra vælgerne. Hvordan havde du det med det?

- Der var stor frustration, ja. Men der var et borgerligt flertal; det demokratiske grundlag var i orden. Der var ikke tale om politiske rævekager af nogen art, så det havde jeg det helt fint med, siger Jens Ejner Christensen.

Damerne i hans liv

Det er et udadventt og krævende job at være borgmester og politiker, og for Jens Ejner Christensen betyder det eks-

- Ha ha, ja det er nok sådan, det er. Og instinktet er godt at have, når man er i politik: Nogle gange må man bare lukke øjnene, bide sig fast og se, hvad der sker.

Heldigvis har han Anita til at 'trække lidt i snoren', når han kommer til at gabe for højt.

Indtil for et års tid siden havde Jens Ejner Christensen også en anden dame til at 'korrigere' sig lidt, nemlig Anitas farmor og børnenes oldemor. Hun døde som 100-årig, 'mæt af dage og efter et jævnt, men muntert og virksomt liv på jord', fortæller han.

Jens Ejner Christensen havde et rigtig fint forhold til oldemoderen, der selv havde boet på en gård og som syntes, at det var stads, at barnebarnet var gift med en så stabil landmand og gårdejer, og som ovenikøbet blev borgmester også.

- Men jeg fik også skældud af hende. Hun havde jo selv været landmandskone, og hun mente, at tingene på min gård foregik lidt for industrielt, så jeg fik besked om, at mine grise skulle have frisk græs hver dag, og at jeg skulle feje æbler op fra æbletræet i haven og give dem, siger Jens Ejner Christensen og griner.

Nu er der gået halvandet år med dig ved roret. Er du en populær borgmester?

- Det må andre svare på, men jeg har det utrolig godt med at have ansvaret og at have den direkte kontakt med borgerne. Helt konkret så flytter jeg borgmesterkontoret ud i forsamlingshuse og lignende én gang om måneden, så borgerne kan få mig i tale. Man kan selvfølgelig ikke løse alverdens problemer, men det er vigtigt for mig at være tilgængelig, og at folk i det hele taget kan komme i kontakt med de politiske systemer.

Der er ro på bagsmækken?

Ja ... jeg har ikke hørt andet i hvert fald, ha ha. ●

Filmstøtte betaler sig

- men har kommunen

Investeringer i filmproduktioner og -projekter er godt for både kommunekassen og byens stolthed. Men investeringer kræver, at der er noget at investere, og det er der ikke alle steder.

o filmstøtte

Af Iben Sørensen
iben@kommunen.dk

En krone, der bliver til fire. Det kan lyde for godt til at være sandt. Ikke desto mindre er det konklusionen i en rapport offentliggjort af Den Vestdanske Filmpulje,

der har gået 32 filmprojekters økonomi efter i sømme.

Beløbene er opgjort for de ti medlemskommuner samlet ved at kigge på projekternes budgetter. Her er det opgjort, at når kommunen har lagt x kr. i støtte, har produktionen lagt y kr. i kommunen. Det

giver en gevinst på 4,20 kr. pr. krone for kommunen.

I søndags løb DR's seneste søndagssatsning Fred til lands over skærmen for første gang. Og når Martin kører ind i sin barndomsby, eller der langes øl over disken på Syveren, sker det hele med Ebberup på Fyn som kulisse. Produktionen har modtaget fem mio. kr. i støtte fra FilmFyn, som har ni fynske medlemskommuner. Tidligere er Robert-vinderen Arvingerne optaget på et gods ved Svendborg.

Med andre ord kommer produktionsholdene rundt i landet, og de ender ofte der, hvor der er mest støtte at hente. Men for at få støtte forpligter produktionerne sig også til at gennemføre en del af aktiviteterne i en eller

flere af medlemskommunerne.

Kassebeholdningen skal styrkes

Derfor kan det også betyde det modsatte for de kommuner, der ikke yder støtte. Eksempelvis har instruktøren bag DR's ungdomsserie Doggystyle rykket sine optagelser fra Odsherred til Fyn, for her var der også støtte at hente hos FilmFyn. Det var der ikke i Odsherred. Ifølge Odsherred Kommune skyldes det simpelthen penge-

mangel. - Vi er vildt stolte af, at Doggystyle kommer herfra. Derfor er vi selvfølgelig rigtig kede af, at optagelserne er flyttet. Vi vil meget gerne understøtte det filmmiljø, der kan komme her, men kig-

ger man på vores budgetter, er det ikke lige i dag, vi skal den slags. Udkantskommuner har det ikke synderligt godt. Vi skal have styrket vores kassebeholdning først, siger formand for kultur- og folkeoplysningsudvalget i Odsherred, Gitte Hededam (S).

Hun understreger dog, at der fra kommunal side er stort fokus på at præsentere de unge i kommunen for filmproduktion og dens muligheder.

- Vi er selvfølgelig meget åbne over for det og arbejder på at få film ind i børns bevidsthed. Jeg vidste ikke, det var et problem hos produktionerne, så derfor vil vi også undersøge de vilkår, der skal forbedres, siger formanden, der vil snakke

'Udkantskommuner har det ikke synderligt godt. Vi skal have styrket vores kassebeholdning først.'

Gitte Hededam (S)
kulturformand Odsherred

Den nye DR-serie 'Fred til lands' er optaget i Ebberup på Fyn og med støtte fra filmpuljen FilmFyn.

Foto: Tine Harden, DR

råd?

med Doggystyles instruk-tør.

Byens stolthed

I Viborg Kommunes budget er der hvert år en mio. kr. til Den Vestdanske Filmpulje, og her er beløbet ikke til diskussion. Kommunen får nemlig meget mere end de fire kroner ud af investeringen, fortæller direktør for kultur og udvikling, Lars Stentoft.

- Det økonomiske er vigtigt, det er det. Men vi kan også mærke, det giver stolthed i byen. Det giver noget til bylivet og noget at snakke om. Det forstyrrer på en positiv måde, og det gør, at lokale mennesker inviterer andre fra andre dele af landet og viser og forklarer. På den måde bliver de lokale ambasadører, siger han.

De seneste år har blandt andet Viborg Katedralskole dannet ramme for optagelserne til julefilmen Julemandens Datter. Der er også hele 30 animationsvirksomheder placeret i byen, så meget af produktionen i kommunen foregår digitalt og altså ikke direkte med byen som kulisse.

Eksempelvis er den aktuelle Mugge og Vejfesten delvist lavet i Viborg. Det medfører også positiv omtale, når mændene bag filmen, Anders Morgenthaler og Mikael Wulff, sidder i Go' Morgen Danmark og fortæller om filmen og kalder Viborg en 'vigtig spiller'.

Ifølge Lars Stentoft giver det Viborg langt større værdi, end hvis kommunen havde brugt et tilsvarende beløb på fx reklamefilm.

- Det her er en meget mere effektiv omtale. Vi fortæller dem jo ikke, hvad de skal sige, siger han.

Ifølge Den Vestdanske Filmpuljes rapport er der de sidste fem år skabt 355 arbejdspladser i medlemskommunerne og en samlet økonomisk effekt på 447 mio. kr. som direkte resultat af de produktioner, der har fået støtte og dermed valgt de jyske kommuner som kulisse. I perioden fra 2014 til 2018 har puljen investeret 42 mio. kr. i produktion af tv-serier, spille-, dokumentar- og animationsfilm.

Stolthed og skejser

Hvis en kommunekasse i forvejen er tæt på halvtom, kan det være svært at finde både halve og hele millioner til de kulturelle investeringer, hvor afkastet måske kan lade vente på sig. Men Viborg-direktøren mener, at man bør se på det som netop en investering og ikke en udgift.

- Der er selvfølgelig kroner/øre-analysen, men der er også et andet regnestykke i, at man skaber oplevelser og stolthed. Det har langt større betydning. I Viborg vil vi gerne være kendte for det. Det er en del af en brandingstrategi - en slags product placement med kommunen som produktet, siger Lars Stentoft.

Helt tilbage i 2009 ydede Viborg Kommune også støtte på cirka en mio. kr. til produktionen af filmen Kærestesorger, som med et samlet budget på 27 mio. kr. dengang var den dyreste i dansk film nogensinde.

Branding ud over landegrænser

Nogle kommuner, som ikke er medlem af en filmfond, vælger at støtte de kulturelle projekter alligevel. Eksempelvis har Helsingør Kommune støttet filmatiseringen af Anna Grues krimibøger om den skaldede detektiv med 1,25 mio. kr. i serien The Sommerdahl Murders. Det skal være med til at bringe kommunen på landkortet, men også promovere den uden for kongeriget. Serien bliver nemlig også vist på Tysklands ZDF, som har en markedsandel på 13 pct. og altså kæmpe potentiale i landet med knapt 83 mio. indbyggere. Og naboen mod syd er et af de vigtigste markeder for både VisitDenmark og VisitNordsjælland.

Aarhus Kommune besluttede med budgetaftalen 2020 at øge sit tilskud til Den Vestdanske Filmpulje med 2,6 mio. kr. Det bringer nemlig de ti kommuners samlede finansiering op på ti mio. kr., og det udløser ifølge Filmaftalen 2019-2023 statslig medfinansiering på 23,7 mio. kr. ●

De danske filmpuljer

- **Den Vestdanske Filmpulje**
Medlemskommuner: Frederikshavn, Hjørring, Viborg, Aarhus, Randers, Silkeborg, Ringkøbing-Skjern, Syddjurs, Aalborg og Holstebro
- **FilmFyn**
Medlemskommuner: Kerteminde, Langeland, Ærø, Odense, Nordfyn, Faaborg-Midtfyn, Nyborg, Svendborg og Assens

Scene fra optagelserne til filmen The Danish Girl, der blandt andet blev optaget i Nyhavn i København. Eddie Redmayne spillede hovedrollen.

Foto: Nikolai Linares, Ritzau Scanpix

Københavnsk filmfond er faldet fra hinanden

Det er nemmere at få den kommunale støtte suppleret med statslig, hvis man er en kommune uden for Hovedstaden. Det har Copenhagen Film Fund måttet erkende. Københavns Kommune støtter hellere engangsforestillinger.

for provinsen

Af Iben Sørensen
iben@kommunen.dk

Hvis man er en kommune i hovedstadsområdet, kan det være sværere at få en filmproduktion lokket til - i hvert fald hvis det skal være med statslig støtte og af international karakter.

Statens puljer lægger nemlig mest op til, at produktionerne skal ud i landet - til provinsen og væk fra hovedstaden. Det er godt for de mindre, lokale samfund, men medfører også en risiko for, at internationale produktioner fravælger København og de omkringliggende kommuner. Det kan koste Danmark dyrt.

Den manglende statslige opbakning fik Københavns Kommune til at droppe sin støtte på 8,1 mio. kr. til Copenhagen Film Fund i 2019. Fonden har siden 2013 arbejdet for at tiltrække internationale produktioner. Det lykkedes blandt andet med Oscar-vinderen The Danish Girl, men når København trækker sig, gør flere det samme. Derfor er der reelt ingen fond lige nu.

På kommunens nye budget 2020 er der nemlig heller ikke penge til fonden, men til gengæld har kommunen sat

penge af til såkaldte mega-events, der kun sker én gang. Det gælder fx Tour de France-starten i 2021, hvor der er sat omkring 29 mio. kr. af til blandt andet 'værtsbyforpligtelser' samt Copenhagen 2021 Worldpride, hvor der er 5,5 mio. kr. på service i 2020 og 11,8 mio. kr. i 2021 til forberedelse og afholdelse.

- København er ikke interesseret i den kreative vækst, mener fondens direktør, Thomas Gammeltoft, med henvisning til, at kommunen også valgte at droppe støtten til Copenhagen Fashion Week i samme ombæring.

- Vi får nul støtte. Det forhandles fra år til år. København har jo været klart størst, og de gav ingenting sidste år, og så trækker flere kommuner deres støtte. Udviklingen er jo, at der er flere projekter uden for hovedstaden, der får støtte.

Ifølge ham findes årsagen hos overborgmesteren, der ikke prioriterer støtten, når staten heller ikke vil hjælpe.

- Regeringen har haft svært ved at se værdien af de her investeringer. Staten anerkender ikke værdien af produktionerne, og det gør, at Danmark bliver et sekundland, og produktionerne flytter til andre lande, siger Thomas Gammeltoft.

Det er på trods af, at tidligere undersøgelser også viser, at de 77 mio. kr., som fonden investerede 2013-2018, voksede til et forbrug på 293 mio. kr. 293 mio. kr., som nu risikerer at ende i andre byer end København.

Det har ikke været muligt af få en kommentar fra Københavns Kommune. ●

Del til egen fordel

Kommunerne skal på banen, hvis delebiler skal udbredes til flere end landets største byer - men manglende viden og indgroede forbrugsvaner får kommunale delebilsordninger til at køre i garage.

◦ delebiler

Af Morten Guldberg
morteng@kommunen.dk

Vi vil gerne gøre noget for klimaet - skære ned på kødforbruget, sortere affald og droppe en flyrejse i ny og næ. Men når det gælder noget helt centralt som den

daglige transport, er vi sværere at få til at ændre vaner.

Blandt andet derfor går det trægt med at gøre delebilsordninger til mere end et kuriøst indslag i vores transportmønstre. Velviljen er stor i landets kommuner, hvoraf mange har forsøgt at

facilitere delebilsordninger, men succesen er til at overse, og mange steder er forsøgsordninger gået i sig selv igen.

Men kommunerne har en vigtig rolle at spille, hvis delebiler skal udbredes til flere end landet allerstørste byer.

Det mener Bjarke Fønnesbech, direktør for landets største delebils-operator, det nonprofit-fondsejede LetsGo, som administrerer cirka 230 delebiler.

Start i det små

- Mange kommuner er positive, men en af udfordringerne er manglende viden om, hvor let det i virkeligheden er at introducere en ordning i en kommune. Og hvor billigt det er, for det behøver slet ikke koste noget - til gengæld

er det rigtig vigtigt, at kommunen går forrest for at løbe projektet i gang, så det ender med at blive rentabelt, siger han.

Ifølge Bjarke Fønnesbech behøver kommunen hverken at afsætte penge eller administration for at skabe en delebilsordning.

- For at komme i gang i en by skal der være basis for en indtjening, og her er det ofte gået i stå. Men hvis kommunen begynder med for eksempel at udskifte sine egne biler på rådhuset med delebiler, kan vi starte op i det små og langsomt introducere begrebet til private, så det bliver rentabelt. Kommunen behøver ikke stille det store apparat til rådighed med administration etc., for så bliver det svært at få til at

løbe rundt, siger Bjarke Fønnesbech.

Mere teorisk end konkret

LetsGo repræsenterer sammensmeltningen af to delebilsordninger i København og Aarhus og opererer ligesom de øvrige private selskaber på markedet primært og med størst succes i de største byer, København, Aarhus og Odense, hvor delebilsordninger giver mest mening. Flere mindre kommuner har forgæves forsøgt sig med forsøgsordninger, som skulle få mindre bysamfund til at gå sammen i delebils-fællesskaber, men her er forudsætningerne ganske enkelt ikke til stede for at gøre deletanken rentabel, mener trafikforsker ved Aalborg Universitet, Niels Agerholm.

'Det kræver tid at overbevise folk, som er vant til at have en bil til rådighed døgnet rundt.'

Bjarke Fønnesbech, direktør for LetsGo

Digitale løsninger kan hjælpe delebiler på vej

Uigennemsigtig logistik og betaling hæmmer udbredelsen af delebiler, men en international, digital platform skal på langt sigt løse det problem - i mellemtiden forsøger kommuner sig med forskellige løsninger.

Af Morten Guldberg
morteng@kommunen.dk

Logistik og betaling er væsentlige benspænd for udbredelsen af delebiler. Mange giver simpelthen op på forhånd, fordi de ikke orker at skulle sætte sig ind i tilgængelighed og afregning.

Letgennemskueligt er det heller ikke, for ordningerne er mange og forskellige. Operatører som LetsGo stiller biler til rådighed til afhentning og aflevering samme sted, mens andre giver mulighed for, at man kan parkere bilen på en anden lokation.

- For virkelig at slå igennem skal der nok udvikles et værktøj, som gør mulighederne gennemsigtige og nemme at overskue. En app, der kan klare det hele i én proces, siger trafikforsker Niels Agerholm.

I Danmark har appen Rejseplanen introduceret fælleskørselsordningen GoMore, men ikke LetsGo, fordi sidstnævnte kun opererer med, at delebilen skal afleveres samme sted, som den lånes.

Men på lidt længere sigt er der hjælp på vej. Det store dyr i åbenbaringen hedder MAAS - Mobility As A Ser-

vice, en digital løsning under udvikling i flere lande, men endnu ikke operativ i mere end på forsøgsbasis.

Tanken er at kombinere alle rejsemuligheder til en given strækning - på tværs af landegrænser - til en samlet pakke, som organiseres og betales i én handling. Så man i princippet kan tage bussen, låne en bil, tage en færge og snuppe et fly i samme ombæring, fordi selskaber, tilbud, vilkår og betaling alle indgår i ligningen, mens programmet sammensætter den optimale rejse.

Projektet er ikke færdigudviklet og kan næppe forventes klar til danske brugere før tidligst om nogle år.

I mellemtiden forsøger flere kommuner at finde metoder til at få flere til at bruge samkørsler og delebiler.

I Nordjylland samarbejder kommuner om at gøre samkørsel overskuelig via Nordtrafiks samarbejde med app-tjenesten GoMore, som organiserer samkørsel.

Favrskov kæder ligesom flere andre kommuner delebilsprojekt og samkørsel sammen med introduktionen af elbiler og har i år afsat 1,5 mio. kr. til blandt andet opsætning af elstandere og indkøb af deleminibusser til forskellige, mindre bysamfund.

Horsens forsøgte sig forrige år - uden den store succes - med en el-delebil for kommunens ansatte, en bil, som private kunne låne uden for kommunal åbningstid. ●

Parkeringsplads for delebiler i København, hvor fænomenet er mest udbredt. De store byer har det største potentiale, men også mellemstore provinsbyer kan med fordel introducere delebiler, mener fagfolk.

Foto: Martin Lehmann, Ritzau Scanpix

Viborg Kommune lancerede sidste år et delebils-projekt henvendt til pendlere i de mindre bysamfund, men måtte indstille forsøget i januar på grund af for ringe omsætning. I Roskilde opgav man delebiler sidste år, men har lanceret et nyt samarbejde med LetsGo i år, hvor foreløbig en bil står til rådighed for private foran rådhuset.

I Hedensted har LetsGo været med i et projekt for pendlere i de mindre byer, men det har man også måttet opgive på grund af for ringe brugerinteresse.

- Jeg har svært ved at tro på, at ideen for alvor slår igennem uden for de største byer, medmindre man går ind og ændrer på forudsætningerne. For eksempel med roadpricing, parkeringsafgifter med mere,

men det er upopulære værktøjer for politikerne, siger han og angiver flere årsager til, at delebiler mere er et teoretisk end et konkret værktøj i forhold til bæredygtighed.

Mest mening i de store byer

- Biler er blevet billigere over de senere år, og når vi taler om den daglige transport til og fra arbejde og bekvemmelighedsfordelene ved at have en bil stående lige udenfor, har velviljen og trangen til at gøre noget for klimaaftrykket etc. svært at ved slå igennem. Det er simpelthen en indgroet del af vores kultur at disponere over en bil, siger Niels Agerholm og tilføjer, at en anden blokering er økonomi.

- Umiddelbart kan det virke dyrt at skulle låne en dele-

bil, når der både skal betales kilometerpenge og minutbetaling. Bilen i garagen koster 'kun' brændstof, og så glemmer vi at regne alle de faste omkostninger med, når vi sammenligner. Selvom det rent faktisk er en overskudsforretning at droppe egen bil, opdager vi det ikke, fordi regnestykket ikke er gennemskueligt, siger han.

Niels Agerholm tror på, at delebiler giver mening i storbyer, hvor parkering er et særskilt problem, og hvor den kollektive trafik fungerer tilstrækkelig godt til, at man kan nøjes med at benytte en lånebil i ny og næ.

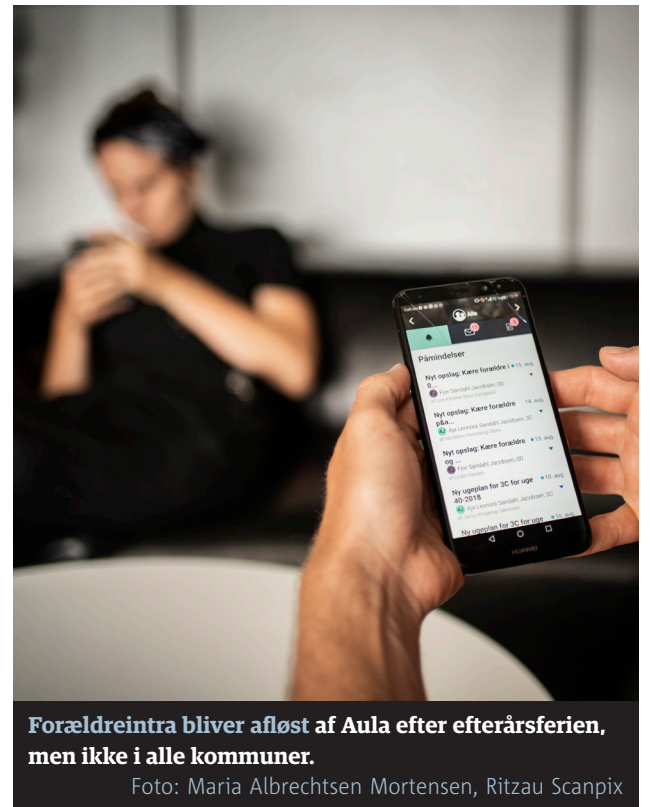
- Og her har delebiler afgjort en fremtid og en rolle at spille. Men man skal nok passe på med at overdrive den miljømæssige effekt. 80

pct. af al biltrafik foregår uden for de store byer, og her får delebiler ikke den store betydning, siger han.

Det handler om convenience

Bjarke Fonnesbech er enig et stykke ad vejen.

- Dele biler kommer aldrig til at erstatte pendlertrafikken, men i byer af en vis størrelse, for eksempel Roskilde, kan det give god mening for tilstrækkelig mange, hvis man væbner sig med tålmodighed og lader brugerne opdage fordelene over tid. Mere end pris, miljø og bekymring for klimaet, handler det for brugerne om én ting: convenience. Og her kræver det tid at overbevise folk, som er vant til at have en bil til rådighed døgnet rundt, siger han. ●

Forældreintra bliver afløst af Aula efter efterårsferien, men ikke i alle kommuner.

Foto: Maria Albrechtsen Mortensen, Ritzau Scanpix

Ekstraregning til kommuner, som udskyder Aula

Flere kommuner venter med at udskifte Forældreintra. Andre har lyst, men retter ind efter økonomisk advarsel.

skole-it

Af Anni Kristensen
anni@kommunen.dk

Flere kommuner har besluttet at udskyde ibrugtagningen af Aula, som ifølge planen skal afløse Forældreintra efter efterårsferien. Det gælder blandt andet Køge, Mariagerfjord, Sorø, Horsens, Faxe og Albertslund.

En mail fra Kombit om de økonomiske konsekvenser af at vente har dog gjort indtryk i flere kommuner. I mailen skriver Kombit, at en udskydelse påfører projektet ekstra omkostninger, som kommunen selv skal afholde, hvis den udskyder.

Samlet må kommunen forvente ekstraudgifter på en kvart million, advarer Kombit.

Den besked fik Samsø Kommune til at skifte mening til alligevel at overgå til Aula i uge 43. Kommunen havde ellers planlagt at vente til efter sommerferien næste år.

- Vi har været voldsomt betænkelige, men vi lægger os fladt ned og bliver klar til uge 43. Og det handler om økonomi, fortæller forvaltningschef for børn, unge og kultur Helle Griebel Anesen.

Også Langeland Kommune besluttede at overgå til Aula i uge 43 efter beskeden om ekstrapris, oplyser centerchef for læring og trivsel Lone Bjerregaard i et mailsvar til kommunen.dk.

Mariagerfjord fastholder

I Mariagerfjord gav mailen fra Kombit anledning til at overveje en ekstra gang, men her fastholder man at vente med Aula til næste år, oply-

ser konstitueret skolechef Arne Omar Sørensen.

- Vi føler os ikke trygge ved at gå i luften med det, som det ser ud nu, det er vores børn for vigtige til. Vi vil nu gå i dialog med Kombit om prisen, siger han og understreger, at han synes, 250.000 kr. lyder som en meget høj pris.

Også Horsens, som først tager Aula i brug efter påske, går efter en noget lavere pris.

- Vi er i dialog med Kombit om, hvad det kommer til at koste os. Vi har forventet, at der ville komme udgifter til datamigrering, og den præcise pris taler vi med Kombit om, siger kommunens projektleder på Aula Kaspar Kragh.

Kombit: Worst case

Hos Kombit har man ifølge projektleder på Aula Jakob Volmer fuld respekt for, at nogle kommuner vælger at vente. Ifølge ham er de 250.000 kr. i ekstra omkostninger en worst case-vurdering. Den endelige pris vil blandt andet afhænge af, hvor drypvis udrulningerne kommer, og hvor meget støtte kommunerne får brug for.

- De 250.000 kr. er et overslag, men alle er interesserede i at gøre det så billigt og effektivt som muligt. Vi vil hellere bruge timerne på videreudvikling, siger han.

Udskydelserne af Aula skyldes blandt utryghed ved, at systemet skal indføres midt i et skoleår, og om det fungerer tilfredsstillende. En utryghed, som i sidste uge fik Lærerforeningen til at opfordre til en landsdækkende udskydelse.

- Jeg bliver nødt til at sige det: De tilbagemeldinger, vi får fra lærere og skoler, der er gået i gang, er absolut ikke beroligende, sagde lærerformand Anders Bondo Christensen på foreningens kongres. ●

Næstved planlægger at lukke ferieø

Næstved. Enø står til at blive afskåret fra fastlandet, når Næstved Kommune skal renovere den gamle Græshoppebro - der har sit navn fra det særlige græshoppelig-nende design. Kommunen har efter rådgivning fra entreprenøren, der skal udføre arbejdet, planlagt at renoveringen - og dermed lukning af broen - skal ske det meste af september 2020.

Der bor godt 400 borgere på Enø, hvor der desuden også er sommerhusområde, campingplads og beskyttede naturområder. Lukningen risikerer særligt at ramme den sene turistsæson, men også kommunen skal lægge nye planer for hjemmehjælp og afhentning af affald på øen. Renoveringen ventes at koste godt otte mio. kr.

Karrebæksmindebroen, der i daglig tale går under navnet Græshoppebroen. Foto: Mads Jensen, Ritzau Scanpix

Vesthimmerland opkalder vej efter Lars Larsen

Vesthimmerland. Lars Larsen får opkaldt en vej efter sig i Gatten i Vesthimmerland. På vejen ligger det golfresort, som Lars Larsen ejede indtil sin død for syv uger siden. Det skriver TV2 Nord.

- En passende gestus til en af landets største erhvervsledere nogensinde på et sted, der virkelig betød utrolig meget for ham, siger borgmester Per Bach Laursen (V) til TV2 Nord.

På vejen, der kommer til at bære Lars Larsens navn, ligger Himmerland Golf og Spa Resort, som forretningsmanden var ejer af.

Randers slutter sig til VisitAarhus

Randers / Aarhus. Fra nytår er det slut med VisitRanders. 24 af 31 byrådsmedlemmer har stemt for, at Randers Kommune tilslutter sig Destination Aarhus. Det samme har kommunerne på Djursland samt Viborg, Silkeborg, Favrskov og Skanderborg allerede gjort. Det nye samarbejde bliver en realitet fra nytår. Det skriver Randers Amtsbasis.

Debatten før afstemningen tog næsten en time, for politikerne var bestemt ikke enige om, hvorvidt det er en god ide eller ej.

- Nogle føler, at Aarhus skal styre det hele, men det kommer ikke til at passe. Vi mener, at den form for turisme, der findes i dag, er løbet fra VisitRanders, sagde Steen Bundgaard (S).

App skal afhjælpe haltid-problemer

Kolding. En stor del af landets idrætshaller står tomme i eftermiddags- og aften timerne, men flere haller i Kolding Kommune gør nu noget ved problemet. Ifølge en analyse fra 2017 står Koldings klassiske idrætshaller - de såkaldte 20x40 haller - ledige i 27 pct. af tiden. Bramdrupdam Sports- & Mødecenter, Pulzion, Arena Syd og Kolding Tennis Club benytter sig af den innovative app, Wannasport, der skal være med til at fylde hullet i de ledige haltider, skriver JydskeVestkysten.

Appen fungerer som en slags Airbnb, hvor ledige haltider bliver slået op på en interaktiv opslagstavle, så almindelige mennesker let kan booke sig ind i hallerne uden at være en del af en forening. Idrætsanlæggene lægger de ledige tider op på appen, som ikke i forvejen er reserveret til fast træning for diverse klubber med håndbold, fodbold, badminton og så videre. ●

Fem danske byer i verdenseliten

Cities100-rapporten indeholder de 100 mest ambitiøse og innovative eksempler på løsninger fra hele verden, hvor byer arbejder strategisk med klimatiltag.

Hele fem danske byer er med i dette års Cities100-rapport, der indeholder de 100 mest ambitiøse og innovative eksempler på klimaløsninger fra hele verden, oplyser Real-ania. Det gælder Aarhus, Frederiksberg, Gladsaxe, Næstved og København.

Rapporten er blevet til i et samarbejde mellem Nordic Sustainability, C40 og Real-ania. Den udkommer umiddelbart før, borgmestre og repræsentanter fra verdens storbyer og de mest innovative klimabyer i denne uge mødes i København til C40 World Mayors Summit.

Tanken er, at projekterne i Cities100-rapporten skal inspirere internationalt. De fem danske byers projekter

er eksempler på, at kommuner og byer med lokale løsninger viser vejen for, hvordan man kan bidrage til at opfylde Parisaftalens mål. Det er første gang, at så mange danske løsninger har fundet vej til det globale inspirationskatalog. Cities100-rapportens projekter kommer fra i alt 59 byer fra 26 lande.

Aarhus' Klimastrategi og Klimaplan 2016-2020: Aarhus er godt på vej til at opnå sit mål om at blive CO2-neutral i 2030, og byen har allerede halveret sin udledning de seneste ti år. Aarhus' Klimastrategi og Klimaplan sætter retningen for de områder, hvor byen skal gøre en særlig indsats indtil 2020, på vej mod klimaneutral og fossilfri fremtid.

Frederiksbergs skybrudsprojekter: Frederiksbergs tilgang til regnvandshåndtering er skræddersyede projekter, der passer til byens

eksisterende infrastruktur. En række projekter gør byen mere robust over for skybrud og skaber samtidig nye grønne områder. En ny udbudsform får byen og leverandører til at samarbejde om nye og innovative løsninger.

Gladsaxes borgerinddragelsesprojekt ved Kong Hans Have: Kong Hans Have er en tidligere flad græsplæne, der ved klimatilpasning blev forvandlet til en lille park med bakker, stier og en sø. Elementerne til parken blev bestemt i forbindelse med borgerbudgetforløbet, Lokale Stemmer, der gav de lokale borgere mulighed for at bestemme hvordan budgettet skulle bruges.

Københavns EnergyLab Nordhavn: Et dansk storbylaboratorie, der forsker i og demonstrerer hvorledes fremtidens smarte energisystemer både kan sikre, at vi

får mere vedvarende energi, såvel som være med til at opnå Københavns mål om at blive klimaneutral i 2025.

Supercykelstier: Supercykelstierne er et samarbejde mellem 27 hovedstadskommuner og Region Hovedstaden, der arbejder sammen for at skabe 746 km cykelinfrastruktur, der skal gøre det endnu nemmere - og mere sikkert - at cykle til og fra arbejde. Stierne forventes at øge det årlige antal cykelture med seks millioner.

Næstveds Ressource Citys Glasklynge: Glasklyngen er et af Næstveds bedste eksempler på cirkulær økonomi. Glasklyngen indsamler og sorterer omkring 125.000 ton glas om året, hvorefter glasset bliver genanvendt til cirka 700-800 millioner flasker og husholdningsglas om året. Glasklyngen sparer cirka 15.000 ton CO2 om året. ●

Foto: Morten Rasmussen, Biofoto, Ritzau Scanpix

Regioner vil give erstatning til grusgrav-naboer

Manglende råstof gør det nødvendigt at grave tættere på beboelse, og derfor skal der være mulighed for erstatning til naboer til grusgrave.

Fremtiden byder på et fortsat stort behov for grus og sand, men flere steder er grusgravene ved at være tomme. Derfor kigger regionerne på nye områder, og nu opfordrer

Danske Regioner miljøminister Lea Wermelin (S) til at oprette en ordning, så borgere, der bliver nabo til en grusgrav, kan få kompensation eller opkøbt deres hus, hvis de står i en udsat situation. Ifølge Danske Regioner skal kompensationen betales af den virksomhed, der står for indvindingen i grusgraven.

Det stigende råstofforbrug betyder nemlig, at det bliver

nødvendigt at grave tættere på beboelse.

- I regionerne gør vi i dag alt, hvad vi kan, for at borgerne ikke oplever gener i deres hverdag, når de bliver naboer til en grusgrav, siger Danske Regioners udvalgsformand for miljø og råstoffer, Heino Knudsen (S).

- Men i den nuværende situation kan vi desværre ikke undgå, at der er danskere,

som vil blive berørt. Jeg håber derfor, at ministeren vil lytte til os og hurtigst muligt få etableret en ordning, så de mennesker, der bliver ramt, kan få en ordentlig erstatning.

Der findes allerede ordninger for naboer til fx vindmøller og solcelleanlæg, der kan give erstatning. Ifølge Jyllands-Posten undersøges der bare i Midtjylland 80 nye forslag til grusgrave. ●

DK Weekend. **Nyheder for den offentlige beslutningstager – nu også i weekenden!**

Siden den 11. september 2001 har dknyt serviceret den offentlige beslutningstager med nyheder på alle hverdage.

Undervejs har dknyt fået stadigt flere læsere, og mobile enheder har ændret vores læsevaner. Det tager dknyt nu konsekvensen af.

DK Weekend.

Fremover udsender vi også et nyhedsbrev lørdag og et søndag.

Du kan tilmelde dig nyhedsbrevet på dknyt.dk

Rigtig god dk-weekend!

DKNYT

**NYHEDER FOR OFFENTLIGE
BESLUTNINGSTAGERE**

Nye folkemøder popper op i hele landet

Der er gevinst i både kommunekasse og i det lokale liv, når folkemøder opstår fra Hirtshals til havnen i Allinge.

o taletræf

Af **Ronja Pilgaard**
ronja@kommunen.dk

Hirtshals har Naturmødet, Mors har Kulturmødet og Korsør har Det maritime Folkemøde.

Folkemøder med forskellige fokus popper op rundt omkring i landet i disse år. Det skyldes både en overordnet tendens, et behov - og en snert af populisme, siger Nikolaj Stagis, rådgiver om strategi, branding, forretningsudvikling og kommunikation:

- Der er absolut nogle, som har tænkt, at når de har succes på Bornholm med at have et folkemøde, så vil man også selv kalde sit event for et folkemøde. Begrebet risikerer at miste sin unikhed, hvis der for eksempel kommer 200 nye folkemøder, men mange af dem, der er kommet til i de senere år, er meget forskellige og bidrager derfor til den enkelte kommunes unikke position, siger han.

Og det har han ret i. Over de seneste fem år har Danmark fået mindst 15 nye folkemøder.

Nogle har temaer. Nogle er meget lokale. Nogle har store drømme. Men alle trækker på en tradition, der med Folkemødet på Bornholm blev vakt til live: At mødes og tale om tingene, som man gjorde det i forsamlingshusene for hundrede år siden.

Og kan folkemøderne løfte sig op til mere end bare at være lokale, kan der være mange gode ting at hente for lokalområderne, siger Nikolaj Stagis:

- Det giver jo noget lokal aktivitet og sammenhold. Borgerne kan mødes om folkemødet - og så udvikler man også et eksternt image for kommunen. Med det store Folkemødet på Bornholm har øen jo fået en helt anden grundfortælling. Før kendte vi den kun som solskinsøen med røget sild og Hammershus. Nu har de også seriøse dagsordener flettet ind i den

fortælling, siger Nikolaj Stagis.

Ud over kommunegrænsen

I Middelfart har man image og branding højt på dagsordenen. Her går borgmester Johannes Lundsfryd (S) efter at få Klimafolkemødet, som afholdes i byen, til at blive landskendt:

- Vi vil gå fra et godt, lokalt klimamøde til et folkemøde med national bevågenhed. Mors har sit kulturmøde og Lolland sit madfolkemøde. Men klimadagsordenen passer godt til Middelfart Kommune, og vi går efter et møde af flere dages varighed, siger han til Fyens Stiftstidende.

Hvis man som Johannes Lundsfryd har intentioner om, at kommunens folkemøde skal sætte dagsorden nationalt, er det vigtigt, at der er besøgende nok, og at temaerne ikke er for lokale. Man skal kunne tale om, hvor mange tusind der kommer. Hvis der kun er nogle hundrede, er det begrænset, hvilken gennemslagskraft det kan have uden for kommunen, siger Nikolaj Stagis:

- Hvis ikke folkemødet når en vis kritisk masse, har det ingen imagemæssig effekt,

'Begrebet risikerer at miste sin unikhed, hvis der for eksempel kommer 200 nye folkemøder, men mange af dem, der er kommet til i de senere år, er meget forskellige og bidrager derfor til den enkelte kommunes unikke position.'

Nikolaj Stagis, rådgiver om strategi og branding

for så er der ingen medier, der skriver om det.

Nationalt fokus lokalt

Netop det med at få folkemøder ud over kommunegrænsen ved Kristina Sindberg en masse om. Hun er blandt andet ansvarlig for pressehåndtering og kommunikation på Kulturmødet på Mors og Heartland Festival, der også har nogle folke-mødevibrationer. Og for hende er det alfa og omega, at der er noget af national

Fra Thy til Nykøbing Falster

Folkemøder er piblet frem over hele landet. Her er et udsnit af de folkemøder, man kan tage til uden for Bornholm:

- ▶ Ungdommens Folkemøde i København
- ▶ Klimafolkemødet i Middelfart
- ▶ Madens Folkemøde i Maribo
- ▶ Kulturmødet på Mors
- ▶ Randers Folkemøde
- ▶ Idrættens Folkemøde i Aalborg
- ▶ Sydhavnens Folkemødet i København
- ▶ Naturmødet i Hirtshals
- ▶ Skivemødet – skal skabe mere balance mellem by og land.
- ▶ Møns Folkemøde
- ▶ Folkets møde i Aarhus
- ▶ Folkemødet Odsherred – som er for unge og foregår på Den rytmske højskole
- ▶ Det fynske Folkemøde i Odense
- ▶ Det maritime Folkemøde i Korsør
- ▶ Folkemødet i Silkeborg
- ▶ Demokratiets Folkemøde på Himmelbjerget
- ▶ Sorø Folkemøde

interesse at kommunikere ud:

- Det er godt at have nationale repræsentanter allerede fra starten. Og så er det altid en god ide at kommunikere i temaer, der ikke er steds-specifikke. Formålet er jo at

sætte en samfundsmæssig dagsorden, siger Kristina Sindberg.

Så er det ikke dumt, at nye folkemøder har en niche, de hver især skriver sig ind i. For Bornholms Folkemøde var det en fordel at være først. Folke-

Lokale skolebørn opfører teaterstykke under Naturmødet i Hirtshals i maj 2018. Folkemødet om og i naturen byder på naturoplevelser, debatter og politiske taler.

Henning Bagger,
Ritzau Scanpix

Lokalt folkemøde har nationale drømme

Sydhavnens Folkemøde er et af de mange mindre folkemøder, der er dukket op.

o totaltlokalt

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Alleryderst i den københavnske sydhavn ligger Stejlepladsen. Her boede for få år siden en hjemløs i sin campingvogn med en hund og en gris. For to år siden kom politiet og bad ham finde et andet sted at holde hjem og hund og gris. Og så forsvandt han.

Her har de lokale fiskere i årtier tørret net og haft bundgarnspæle liggende. Om fem-ti år er det meningen, at der skal ligge 550 boliger.

Folketinget har i marts 2019 fjernet den fredning, der ellers skulle gøre det umuligt at bygge netop her, og bygherrer står på spring til at bygge på flere fredede marker i området. Men de starter altså med Stejlepladsen.

Og det er netop de byggeplaner og den første af måske flere affredninger, der gør, at en lørdag i september står der en hest lige der, hvor der altså for to år siden boede en hjemløs, og hvor 550 andre om ti år skal have hjemme.

For hesten er taget til Sydhavnens Folkemøde sammen med det lokale kulturhus, Karensminde. Mødet skal sætte fokus på byudvikling og borgerinddragelse,

fortæller den lokale initiativtager, arkitekten Rikke Rohr:

- Hele Danmark mangler et debatforum for byudvikling, og her i Sydhavnen hastede det lidt mere med at få det forum op at stå, fordi politikerne netop har affredet Stejlepladsen, siger hun.

Lidt til venstre

Hesten deltager i Sydhavnens Folkemøde side om side med telte fra Kommunistpartiet, Enhedslisten, Alternativet samt det lokale kulturhus Karensminde og seks-syv foreninger, som har hjemme netop i København SV.

Man kan give et bud på, hvordan man synes, der skal være, i Danmarks første flydende kirke. Og vil man høre lidt om, hvordan man skaber mere liv for unge i kvarteret, er der også en debat på den store scene.

Men ifølge Rikke Rohr er Sydhavnens Folkemøde mere end bare kvarterets platform - og det er heller ikke et rent rødt projekt, selvom man godt kan få det indtryk, når man går ned mellem rækkerne af boder:

- Vi havde fra starten for søgt at få folkemødet gjort så bredt funderet politisk som muligt. Derfor har vi blandt andet rakt ud til medlemmer af lokaludvalget fra den borgerlige fløj, og der var også opbakning fra Liberal Alliances medlem af lokaludvalget, men vi endte alligevel med,

at der var en større repræsentation fra venstrefløjen, siger hun.

Til næste år

Når mørket falder på over Stejlepladsen og Fiskerhavnen, spreder der sig et helt særligt orange og violet lys ud over vandet. I disse sidste stråler sejlede til Sydhavnens Folkemøde en lille robåd af sted fulgt af tusinde sæbebobler fra kajen. Hundredvis af lokale stod ved bredden og kiggede på.

Ud søsattes 700 papirsbåde for at markere havnen, fiskeriet og sejladsens tilknytning til området. Når Sydhavnens Folkemøde næste år skal søsættes, forventer Rikke Rohr, at der kommer langt flere deltagere:

- Vi har brug for et forum, hvor borgerne kan møde politikerne, og jeg håber, at det vokser sig større. Jeg håber, at det med tiden kan blive hele Danmarks debatforum for netop borgerinddragelse og byudvikling. Vi har banket det her op på halvanden måned, og alle de, der ikke har kunnet nå at springe på, har fortalt, at de glæder sig til at være med næste år, siger Rikke Rohr.

Dagen efter klokken 12 var alt ryddet op. Partierne havde pakket sammen, teltene var væk, og hesten stod og gumlede på noget havre i sin fold ved Karensminde.

Ordførerne

Kommunalordførerne skriver på skift om aktuelle politiske mål, udfordringer og sager - i denne måned: Camilla Fabricius (S)

KOMMUNER KAN VÆRE MED TIL AT GENOPRETTE TILLIDEN

Vi har just åbnet Folketinget, og for vores nye statsminister var tillid nøgleordet.

Mette Frederiksen pegede i sin åbningstale på tilliden som måske det mest værdifulde, Danmark råder over. Derfor vil hun nu stille sig i spidsen for en nærhedsreform. Det får konsekvenser og skaber muligheder for Folketingets samarbejde med kommunerne. For vi er nødt til at have gensidig tillid til, at vi sammen løser den velfærdsopgave, vi er sat i verden for. Det er vigtigt, at danskerne oplever omsorg og tryghed.

Syv minutter til støttestrømper

Lige nu kan man opleve, hvordan medarbejdere rundt om i kommunerne har syv minutter til at skifte støttestrømper hos den ene ældre og fire minutter hos en anden ældre. Det er inklusiv den tid, det tager at låse cyklen op, tage cykelhjelm på, låse cyklen igen, komme ind ad døren, sige hej, tage skoene af og sætte strømper på. Det har en visitor været ude og måle tid på. Den slags minuttyranni er hverken godt for den ældre eller for tiltroen og tilliden til medarbejderne. Det kan og skal vi gøre bedre.

Vi har behov for et samfund, hvor pligter og rettigheder går hånd i hånd. Det betyder også, at vi skal sikre, at folk kommer i arbejde. Lige nu oplever vi, at alt for mange kvinder med anden baggrund end dansk står udenfor arbejdsstyrken. Det kan vi ikke være bekendt.

Både fordi det at indgå i arbejdsstyrken har betydning for det enkelte menneske. Det giver værdi at være med. Og fordi at vi alle skal bidrage.

Fællesskabet skal styrkes

Er det så nemt ude i kommunerne at sikre velfærden? Er det nemt at sikre, at kvinder med anden baggrund end den danske får et arbejde? Eller at vi oplever at vi får den omsorg vi har behov for? At pædagogerne har tid til hvert enkelte barn i børnehaven? Nej selvfølgelig er det ikke nemt. Det kræver et stærkt fællesskab. Statsministeren fremhævede i sin tale, at hun mener, at forskellene er blevet for store i Danmark, og samfundskontrakten er blevet svagere. Derfor skal vi styrke det, som gør Danmark til Danmark: Tilliden. Sammenholdet.

Ned med minuttyranniet

Særligt vil regeringen arbejde for mindre minut-tyranni i ældreplejen og mere tillid til de ansatte. Det betyder også, at ministrene skal holde sig fra at lovgive på baggrund af enkeltsager. Og at de ansatte får mere tid til pleje frem for at holde øje med og overholde regler og tidstabeller. Det kræver et stærkt samarbejde med kommunerne, hvor vi også er nødt til at få sat fokus på, hvordan vi så også får sikret, at danskerne også får den velfærd, der er behov for.

Vi ved også, at det ikke er alle danskere, som vil kunne mærke forbedringer i velfærden med det samme. Men vi er på vej. Der er håb for fremtiden.

» **Kommenter klummen på kommunen.dk**

Kan småbyer og småøer flytte hjemmefra?

Fejø truer med at vende Lolland ryggen til fordel for Frederiksberg. For sjov, jovist. Men kan man overhovedet flytte en kommunegrænse, hvis man virkelig vil?

o grænser

Af Ronja Pilgaard
ronja@kommunen.dk

Der skal spares på færgerne til Fejø, Femø og Askø i Smålandshavet mellem Lolland og Sjælland. Der skal spares meget endda. 1,3 mio. kr.

Det vil konkret betyde, at det kommer til at tage tre minutter længere at tage færgen fra Lolland til Fejø - og så frygter øens beboere for nye planer for færgeselskabet. Derfor truer Fejøs beboere med at løbe fra sit ægteskab med Lolland Kommune, hvis ikke færgesparelserne bliver droppet.

På Fejøforeningens hjemmeside skriver foreningen, at den for eksempel godt kan se Frederiksberg Kommune som en mulig arvtager til kommunen:

'Det kan fx være, at Frederiksberg Kommune kan se muligheder i at indlemme os, så får de også en flot kystlinje at prale med. Ideen kan sik-

kert sælges med Fejø som oplagt feriested for Frederiksbergs nuværende borgere, og måske kan der endda smides gratis persontransport til færgen med i pakken.'

- Det er selvfølgelig mest for sjov, men det bunder jo i en alvorlig sag, siger Ann-Mai Hansen, næstformand i Fejøforeningen.

Over fjorden

Selvom det mest af alt bare er for sjov på Fejø, har andre tidligere forsøgt at løbe over kommunegrænsen. Især Tunø har lært, hvem der bestemmer, når man er en lille ø. For i 2011 ville Tunø gerne vende ryggen til Odder og tage Aarhus i hånden, så Tunø og Aarhus kunne gå ud i fremtiden. Sammen.

Først afholdt øen en vejledende folkeafstemning, hvor 82 pct. stemte for at søge til Aarhus. Især skyldtes mistilliden til Odder Kommune, at man i budgettet havde valgt at afskedige øens sygeplejerske.

Odder meldte dog hus forbi. Et snævert flertal i kommunalbestyrelsen besluttede, at kommunen ikke var villig til at overgive de 120 beboere til Aarhus Kommune. Aarhus' daværende borgmester Nicolai Wammen (S) meldte hus forbi over for Tunø: Hvis ikke Odder ville spille bold, så ville kommunen slet ikke forholde sig til sagen, for man kan jo ikke rigtig gøre krav på områder, andre kommuner ikke vil af med.

I dag ulmer oprøret i både Taarbæk, der har lagt navn til Lyngby-Taarbæk Kommune, og i Aggersund.

En Facebook-afstemning viser, at et overvældende flertal af medlemmerne i gruppen Taarbæk Nyt ønsker at flytte fra Lyngby-Taarbæk til Gentofte Kommune. Det drejer sig især om en strid om en byggegrund på havnen i Taarbæk, hvor kommunen har forhalet afgørelsen og truffet de forkerte beslutninger, mener borgerne.

Også i Aggersund ulmer et opgør med Vesthimmerland Kommune. Her vil man gerne flytte til Jammerbugt Kommune. Sagen er den, at Aggersund er det eneste byområde i kommunen, der ligger nord for Limfjorden. Derudover skyldes utilfredsheden blandt andet, at kommunen ifølge borgerne ikke har gjort nok i forhold til en

skrothandler, der stiller sine biler rundt om i hele byen.

Vi fyrer kommunen

Det er tit konkrete sager, der gør, at snakken begynder. For Aggersund var det en skrothandler, for Tunø var det sygeplejersken, og for Taarbæk altså en byggegrund på havnen.

På Fejø er det besparelserne på færgen. Og så kan man jo godt gå gennem høringsprocesser og demonstrationer som set før, når besparelser koster på et lokalsamfund. Eller også kan man gøre noget alternativt, som Ann-Mai Hansen fra Fejøforeningen udtrykker det:

- Vi blev enige om, at vi fyrer kommunen. Så satte vi noget på skrift, så det lignede et jobopslag, hvor vi søger en ny. Men hvis det var noget, vi virkelig ville, ville der jo skulle en del til. Jeg ved faktisk slet ikke, om man kan, siger hun.

Tomme trusler

Men det ved Roger Buch. Han er chefforsker i samfundsfag hos Danmarks Medie- og Journalisthøjskole og har set til på sidelinjen, mens flere områder har forsøgt at ændre en kommunegrænse.

- Det er sådan nogle meldinger, der kommer en gang imellem. Juridisk og praktisk kan det godt lade sig gøre, men det sker bare aldrig, siger han.

'Hvis Frederiksberg skulle ringe og sige, at de gerne ville overtage Fejø, ville vi da ikke være helt uinteresserede.'

Ann-Mai Hansen,
næstformand i Fejøforeningen

Processen kan forklares således: Når folk i området er blevet enige med hinanden om, at kommunegrænsen skal gå et andet sted, skal både den kommune, der skal gå af med området, og den kommune, området gerne vil høre til, sige ja til flytningen. Derefter skal Indenrigsministeriet godkende det, og til sidst skal beslutningen igennem Folketinget. De sidste to elementer er mest formssager.

Alligevel sker sådan en flytning ikke.

- Der vil være en økonomisk byrde forbundet med at overtage en ø, og den slags samler kommuner jo ikke gerne på. Derfor tænker jeg, at de fleste kommuner vil sige nej tak til at modtage en ø, siger Roger Buch.

Men faktisk mener de fleste af dem, der truer med at ville flytte kommunegrænse, det overhovedet ikke. Tit er det en provokation.

- Man siger, at man gerne vil flytte ud af kommunen, fordi man ikke synes, man kan komme igennem med sine ønsker. Så er det en måde at vise på, at man er utilfreds. Derfor er det også en tom trussel langt hen ad vejen - og det ved modtagerkommunerne også godt, siger Roger Buch.

Frederiksberg ringer bare

På Fejø vidste nabokommunen i hvert fald, at det var en god ide at spille med på spøg. Derfor var Guldborgsunds borgmester John Brædder da også hurtig til at sige, at han meget gerne vil overtage Fejø. For der er jo masser af kyststrækning, og det lokker folk til med kyst.

Men Fejø har kastet kærligheden på den rige hovedstadskommune Frederiksberg.

- Hvis Frederiksberg skulle ringe og sige, at de gerne ville overtage Fejø, ville vi da ikke være helt uinteresserede, joker Ann-Mai Hansen fra Fejøforeningen og siger, at så må kommunen jo anlægge en sejlbende ud til kysten, så de to kommuner kan være i geografisk nærhed til hinanden. Hvem ved, hvad der er af muligheder derude. o

Blizzload sætter turbo på hjemmesider

En effektiv brugeroplevelse er i dag en forudsætning for at skabe en bæredygtig forretningsmodel på nettet. Hastighed er ét af de parametre, som afgør om kunden får en positiv oplevelse og derved opbygger loyalitet mod din forretning.

Blizzload skaber brugeroplevelser i særklasse. Med vores software installeret vil dine kunder opleve en hjemmeside, som loader på millisekunder, og søgeresultater der dukker op, næsten før ordet er indtastet.

Ring i dag og hør, hvordan vi kan optimere din nuværende webløsning: 51 92 24 37

BLIZZLOAD

Lynhurtige dynamiske webløsninger

Blizzload er en dansk softwarevirksomhed dedikeret til at skabe en brugeroplevelser i særklasse med fokus på optimering af loadhastighed. Målgruppen omfatter webshops, nyhedsmedier og andre webløsninger, for hvem hastighed er et afgørende parameter for en bæredygtig forretningsmodel.

1958

Hvad skal mandlige pensionister i byerne få tiden til at gå med? Det var et socialpolitisk emne i 1958, hvor man diskuterede småjob, fritidsklubber og beskæftigelsesterapi.

Hvordan finder man beskæftigelse til pensionister?

Hvordan finder man beskæftigelse til arbejdsløse pensionister, lød overskriften på denne artikel i Kommunen i 1958, avisens første leveår. Artiklen fortsatte:

Spørgsmaalet er ikke saa alvorligt i de rene landdistrikter, men sværere i byerne.

Med den stadig voksende skare af mere eller mindre arbejdsløse pensionister melder spørgsmaalet sig, om man bør finde frem til en vis form for beskæftigelse (gerne hobbybetonet) til disse medborgere.

Spørgsmaalet blev rejst af socialdirektør Johs. Mortensen, Odense, paa Socialpolitisk Forenings møde paa Hindsgavl, hvor en kreds af medlemmer, deriblandt mange kommunalfolk, drøftede omsorgsarbejdet for hjemmeboende ældre.

I de rene landdistrikter er spørgsmaalet sikkert ikke saa alvorligt, mente socialdirektøren, idet der paa landet er en del opgaver, der kan og bliver overladt til de ældre. Det er meget sværere i byerne, i særdeleshed for ældre mænd, idet mange af de smaabeskæftigelser, der før har været varetaget af disse, saasom pasning af fyr, haver, gade og gaard, efterhaanden bortfalder eller centraliseres.

Det var ønskeligt, fortsatte socialdirektør Johs. Morten-

sen, om beskæftigelsesforholdene maatte udvikle sig saaledes, at der i erhvervslivet maa blive mulighed for deltidsbeskæftigelse af ældre, arbejdsføre mennesker.

Hvor dette ikke kan lade sig gøre, maa vi sætte vor lid til det nye, der er ved at tage form: beskæftigelsesterapi, dels i hjemmene hos de gamle og dels paa mindre værksteder, hvor der kan gives undervisning i egnede arbejder, tilpasset efter den enkeltes ydeevne. Men lad os ikke stille for store krav til den enkelte og lad ikke konkurrencen faa for megen indflydelse, thi gamle mennesker skal have lov og tid til at være trætte, og ældre mennesker skal have lov og tid til at blive gamle.

Behov for fritidsklubber?

Ogsaa generalsekretær, pastor Westergaard Madsen beskæftiger sig med omsorgsarbejdet for de gamle.

Uden at ville generalisere, tør man slaa fast, sagde hr. Westergaard Madsen, at forfærdende mange ældre mennesker i vort moderne samfund er ensomme og ude af stand til selv at knytte kontakter til erstatning for de venskaber, som er blevet afbrudt ved døden eller ved de afstande, som tidligere ingen rolle spillede, men

som svigtende kræfter, baade fysiske og psykiske, har gjort uovervindelige.

Vort omsorgsarbejde skal derfor være et kontaktskabende arbejde; det er dets berettigelse og dets vejledende norm.

Har vi behov for fritidsklubber i snævrere forstand,

spurgte vi generalsekretæren. Hvad skal en fritidsklub for ældre omfatte under vore forhold, lød et andet spørgsmaal.

Hidtil har man væsentligt set klublivet under synsvinklen: underholdning, enten det drejede sig om underholdning i den store stil, musikunderholdning eller broget underholdning for mange hundrede mennesker eller et noget lignende arrangement for mindre grupper suppleret med samling om forskellige slags kortspil.

Generalsekretæren tilføjede: — Men naar talen bliver om hobbybetonet beskæftigelse i klubarbejdet, er indstillingen da ikke den, at man har gjort det arbejde, der skal gøres i livet, nu vil man have fred og afslapning? Bør vort arbejde alligevel læg-

stil, musikunderholdning eller broget underholdning for mange hundrede mennesker eller et noget lignende arrangement for mindre grupper suppleret med samling om forskellige slags kortspil.

Generalsekretæren tilføjede: Men naar talen bliver om hobbybetonet beskæftigelse i klubarbejdet, er indstillingen da ikke den, at man har gjort det arbejde, der skal gøres i livet, nu vil man have fred og afslapning? Bør vort arbejde alligevel læg-

Kunne f.eks. aftenhøjskolen med denne store aldersgruppe faa en ny blomstring og være til hjælp for ældre mennesker. Hvor meget bruges den? Ville værksteder for sløjde, træskærerarbejde og så videre imødekomme et behov for aktiv beskæftigelse, som hidtil ikke er blevet tilfredsstillet?

Det er vanskelige spørgsmaal at svare paa. Interviewundersøgelser vil maaske være vejledende, men jeg er bange for, behovet vil være latent og ubevidst, indtil det faar lejlighed til at møde en konkret virkelighed.

Det offentlige ansvar

Hvis hele det kontaktskabende omsorgsarbejde skal have sin rette betydning, har

det altsaa ikke sit maal i og for sig, men maa ses som et middel til, at mennesker faar lejlighed til at skabe den kontakt, de mangler, eller til at bevare de kontakter, de har, og finde nye til erstatning for dem, der mistes, og derfor maa en vigtig side være at stimulere den personlige selvstændighed, der vil være aaben for omverdenen.

Forberedelsen til alderdommen maa derfor gøres til en central del af omsorgsarbejdet. Praktisk har det forenet sig saadan, at det offentlige væsentligt har taget sig af det egentlige forsorgsmæssige og med enkelte undtagelser overladt den kontaktskabende omsorg til det private initiativ.

I selve sagens natur synes dette at være det eneste rimelige, kontakten, der skabes, skal være til hele det brogede samfund i alle dets forskellige aspekter, og det maa derfor være opgaven at drage saa mange grupper som muligt: børn, unge, midaldrende, forskellige sociale lag og så videre ind i dette ansvarskompleks.

Det offentlige ansvar maa være at inspirere og opmuntre det og, hvor det finder det, forsvarligt at give den økonomiske basis for dets gennemførelse - hvor flere grupper arbejder i det samme geografiske omraade, foranledige at der finder et vist samarbejde sted.

Et ældre ægtepar drikker kaffe foran deres Volvo Amazon. Tiden kunne godt føles lang, når man havde forladt arbejdsmarkedet, men var det kommunernes opgave at gøre noget ved det?

Foto: John Stæhr, Ritzau Scanpix

Velfærdsteknologi møder virkeligheden

Denne klumme sætter fokus på de gode velfærdsteknologiske historier, giver læseren et tiltrængt forspring og trækker de gode eksempler og ideer frem i lyset.

Af Anders Lyck **Fogh-Schultz**
Seniorkonsulent i Danish.Care - Branchen
for hjælpemidler og velfærdsteknologi -
og netværksleder i CareNet.
alfs@danish.care

Dansk velfærds-tech har et godt ry

I september stod 'Danish.Care - Branchen for hjælpemidler og velfærdsteknologi' i spidsen for et stort dansk eksportfremstød i Düsseldorf i Tyskland, hvor den internationale fag- og branchemesse Rehacare blev afviklet. Rehacare er Europas største og mest toneangivende messe inden for hjælpemidler og velfærdsteknologi til ældre og handicappede.

21 danske virksomheder deltog i fremstødet. Målt i antal udstillere per land gjorde de Danmark til den femtestørste udstiller på messen. På førstepladsen lå Kina med 124 udstillere.

God støtte hjemmefra

I løbet af fire dage besøgte hele 38.600 mennesker fra i alt 80 lande det store Messe Düsseldorf-område. I alt havde messen 751 udstillere fra 43 lande, og Danmark var flot repræsenteret på Danish Pavillon med Dannebrog vajende ned fra loftet.

Eksport er et samlingspunkt for branchen, hvor salg og udbredelse af stærke danske velfærds løsninger samler danske producenter og leverandører i en fælles markedsføring af knowhow inden for hjælpemidler og velfærdsteknologi. Danish.Care samarbejder med en række aktører inden for eksportområdet, heriblandt Udenrigsministeriets Trade Council, og som brancheforening havde vi på forhånd sikret de deltagende virksomheder eksportstøtte. Dette muliggør blandt andet billigere standleje for de deltagende virksomheder.

Det betaler sig

At danske virksomheder i samlet flok og med tilskud i ryggen drager ud for at indtage nye markeder er en rigtig god forretning såvel for samfundet som for den enkelte virksomhed.

Som udstiller på danske fællesstande ved internationale messer får deltagerne nemlig en unik eksponering og en betydelig mulighed for at skabe international forretning. Der er adgang til netværksbegivenheder med internationale parter og rigtig god mulighed for at netværke og dele erfaring med andre danske udstillere. For samfundet som helhed betyder tilskud til eksportaktiviteter både international markedsføring af Danmark som industrisamfund, men i særdeleshed også en flot return-of-investment. Tal fra 2016 og 2017 viser, at de årlige 34 millioner til eksportstøtte til alle danske brancher gav ordrer tilbage til danske virksomheder for hele 4,6 mia. kr.

Sladre-ble giver ro

På messen havde jeg en snak med to gode CareNet-kontakter fra en af landets store kommuner. De fortalte, at de i år på messen ville spejde efter plug-and-play løsninger, altså modne teknologier, der relativt let vil kunne sættes i drift i en stor forvaltning.

Inspireret af deres opgave fandt jeg tre forskellige velfærds løsninger fra tre unge danske virksomheder, som alle var med i Düsseldorf:

Den første teknologi er en sensorbaseret velfærdsteknologisk løsning inden for kate-

De lysende træningsfliser vakte begejstring på messen i Düsseldorf og er allerede i brug i flere danske kommuner. Blandt andet i Gentofte, hvor der også er blevet lavet en video om konceptet

Foto: Moto Tiles

gorien 'varsling af plejebehov til personer med moderat til kraftig inkontinens'. Løsningen er udviklet til brug på eksempelvis plejehjem, hospitaler, hospice, bosteder for fysisk og psykisk handicappede samt andre institutioner, der yder omsorg og pleje til voksne ble-brugere. Løsningen kan også bruges i hjemmeplejen og på sigt af selvhjulpne borgere i eget hjem.

Teknologien består af en sensor, som fastgøres på ydersiden af en ble og som tilsluttes en lille sender. Sensoren registrerer fugtniveauet i bleen, og giver besked, når bleen skal skiftes. Det sikrer, at bleen bliver skiftet på rette tidspunkt - hverken for tidligt eller for sent. Og at der kun bliver kigget til bleen, når det er nødvendigt. Løsningen er udviklet med det formål at skabe bedre trivsel og komfort og øget livskvalitet for brugerne, men også med afsmittende positiv effekt på de pårørende og plejepersonalet. Dertil kommer, at løsningen også rummer et betydeligt økonomisk perspektiv - såvel for det enkelte plejecenter i forhold til personaleomkostninger og blindkøb som samfundsøkonomisk. Det handler kort og godt om potentialet for optimeret ressourceforbrug i kombination med behovet og incitamentet for værdighed og selvhjulpenhed.

Vandtage mod brand

Den anden teknologi, som fangede min nysgerrighed på messen, er også sensorbaseret, og

taler ind i behovet for øget sikkerhed, blandt andet på plejehjem og i ældreboliger. Der er tale om en brandbekæmpende teknologi, som via et såkaldt vandtagesystem kan være med til at sikre ældre, svage og immobile borgere mod brand. Statistikken viser, at der hvert år dør over 77 personer som følge af brand i Danmark. Størstedelen af disse dødsfald kunne være undgået, hvis brandbekæmpende tiltag havde været til stede i bygninger og boliger, hvor brandtruede borgere bor og færdes.

Vandtagesystemet tilsluttes bygningens eksisterende vand- og elforsyning og er udstyret med tre forskellige aktiveringsmekanismer, der kan sætte vandtagespredningen i gang. Der er tale om en røgmelder, en temperaturmåler og en glasampul, der starter systemet, hvis temperaturen overstiger 50 grader. Systemet er samtidig opbygget i moduler af for eksempel kontrolpanel, vandtilslutning, røgmelder med videre. Det muliggør stor grad af fleksibilitet i løsningen, idet anlægget kan tilpasses og monteres i både eksisterende boliger og nye boliger. Teknologien kan flyttes og genanvendes i andre lokaler, hvilket også taler ind i det større samfundsmæssige mål om bedre udnyttelse af ressourcer.

Legende træning

Mit tredje plug-and-play teknologieksempel, taler direkte ind i selve begrebet leg. Eller

sagt på en anden måde: Bedre rehabilitering gennem leg. Der er tale om en interaktiv løsning til træning, det være sig hjemmetræning, fysisk træning eller social træning. Løsningen består af interaktive fliser, som placeres på gulvet. Afhængig af hvilket spil man vælger, vil fliserne lyse op på forskellige måder, og så gælder det om at træde på de fliser, der lyser. Dette giver både fysisk og kognitiv træning alt imens træningen bliver sjov(ere).

På det fysiske område sikrer løsningen, at genoptræningen bidrager til bedre styrke og balance hos ældre, hvilket igen kan være med til at forebygge fald. På det kognitive område bidrager fliserne til forbedret rumopfattelse og beslutningsevne. Spillet er både motiverende, sjovt og socialt. Det opfordrer med andre ord deltagerne til at indgå i et socialt fællesskab ved at tale direkte ind i legedynamikkens stærke kraft.

Disse tre teknologieksempler høstede alle hver især konkrete internationale erfaringer på messen. De står givetvis overfor en spændende internationaliseringsproces, hvor alle muligheder er åbne. Men det, som kendetegner dem, og som gør, at jeg personligt finder dem interessante, er, at de alle bidrager med innovation på velfærdsområdet. De skaber med andre ord værdi for både mennesker og samfund.

Morgendagens meningsdannere

Af **Lukas Lunøe**

MÆND ER OGSÅ MENNESKER

Hvis trivslen blandt unge mænd skal forbedres, er vi nødt til at gøre det okay at vise følelser som mand.

En stor del af de drenge, som jeg møder og taler med, har - på niveau med mig og alle andre mennesker - følelser der fylder meget i deres liv. Det er jo sådan, det er at være menneske. Men det er, som om mange glemmer, at det også er sådan, det er at være mand. Og det er den forglemmelse, der leder til mistrivsel blandt en stor del af især unge mænd.

Mange mænd kan garanteret nikke genkendende til, at det - medmindre der er tale om vrede - er den sikreste løsning at holde igen med sine følelser over for andre. For når vi lægger skjul på vores følelser og inderste problemer, risikerer vi ikke at afvige fra, hvad det nu også vil sige at være en rigtig mand. Det kræver ganske enkelt for meget at kaste sig ud på den usikre grund, som det er at blotte sig for omverdenen.

Drenge skader også sig selv

Ifølge en undersøgelse fra Børnerådet i 2016 har 22 pct. af elever i 9. klasse og gymnasiet, svarende til mere end hver femte, skadet sig selv med vilje. Her er fordelingen 68 pct. piger og 32 pct. drenge.

Der er få ting, der er lige så skrækkeligt at høre om, som unge der gør skade på sig selv. Og der er heldigvis allerede fokus på pigerne. Det er bare utroligt, at vi slet ikke har en debat om, at unge mænd også gør det. Og endda langt flere end man måske umiddelbart ville gætte på. For mig står det klokkeklart, at det er en vinkel, vi er nødt til også at rette vores opmærksomhed mod og bidrage med i samtalen om unges trivsel.

Det bør ikke kun dreje sig om, at vi mænd skal tale om eller anerkende vores følelser. Det kan nemlig let ende i, at den moderne mand også skal være følsom, og så har vi bare et nyt maskulinitetsideal, som unge mænd kan knække nakken på at skulle leve op til. For mig handler det snarere om at ændre de dele af maskulinitetsforståelsen, som er så groteske, at de i desværre også er dybt skadelige: At drenge og mænd ikke må være følsomme, hensynsfulde, og ikke må sætte ord på, at de er kedede af det.

Den slags følelser er i manges øjne stadig ikke noget for mænd og unge drenge. Det medfører et problematisk følelsesliv. Og det medfører nok også, at unge mænd hellere skærer i sig selv end taler med nogen om, hvad der går dem på.

Berusede mænd viser følelser

Hvis man er i tvivl om, hvorvidt denne her middelalderlige forståelse af maskulinitet stadig reelt er til stede i dagens Danmark, behøver man blot være fluen på væggen i en hvilken som helst forsamling, hvor kun mænd er til stede.

Det lidt underlige er, at så snart selskabet er blevet beruset nok, så vælter følelserne for de fleste frem. Den typiske forskel på mænd og kvinder i denne sammenhæng er blot, at mænd i højere grad undertrykker deres følelser, hvilket fører til, at rigtig mange opfører sig uhensigtsmæssigt.

I stedet for at leve op til nogle middelalderlige og heteronormative idealer burde vi bredt anerkende, at følelser og følsomhed ikke er forbeholdt kvinder eller svage mænd. Men at følsomhed er en del af det at være menneske. Og dermed også en del af det at være mand. ●

Lukas Lunøe,
Formand for Radikal Ungdom

Af Michael Kjærgård. Ærlig talt

De Gode er vel organdonorer?
Nej, ikke os alle sammen

Foto: Manuel Balce Ceneta, AP, Ritzau Scanpix

Det er tid til den årlige udskamning af alle, der ikke har tilmeldt sig donorregistret. Den anden lørdag i oktober, i år den 12., er den officielle organdonationsdag, hvor De Gode lægger moralsk pres på dem, der ikke har taget sig sammen, på dem der ikke kan bestemme sig, på dem der simpelt hen ikke vil, og på alle andre der af alle mulige grunde ikke har registreret sig.

Den officielle melding er, at det vigtige er, at man tager stilling. Alle ved naturligvis, at det ikke passer. Den eneste grund til overhovedet at have en organdonationsdag er, at der mangler organer til transplantation, og derfor løser det ingenting, at nogen melder fra. Det eneste der fremmer formålet, er at folk melder sig til, og derfor er det aldeles ikke spor vigtigt, at man blot tager stilling. Det vigtige er, at man melder sig til.

På dette sted er det passende at konstatere, at det i den årligt tilbagevendende meningsudveksling om emnet ligger som en underliggende præmis, at den mening der går ud på at man bør tilmelde sig som organdonor, tæller lidt mere end de varianter af meninger, der går ud på at man ikke skal. En anden deraf følgende underliggende præmis er derfor også, at de der mener at man skal tilmelde sig, regnes for at være De Gode, som derfor har et moralsk overtag, på den måde at deres mening tæller lidt mere.

Uden egentlig lyst til at bringe sig selv i spil nødsages klummeskriveren derfor til at påpege, at han er en af De

Gode, idet han ganske vist ikke har tilmeldt sig til muligvis at give en gang i fremtiden når man alligevel er død, men faktisk har givet i levende live (en nyre) og derfor ifølge førnævnte logik har adkomst til at mene noget om spørgsmålet uden at kunne affærdiges.

Det er naturligvis et helt legitimt ønske, at så mange som muligt melder sig som organdonorer, så de efter deres egen død kan redde andre liv. Ikke et ondt ord om det. Problemet er som antydning, at man ikke rigtig regnes som et ordentligt menneske, hvis man ikke vil, og der luftes endda jævnligt ekspropriative tanker om at overlade staten en egentlig ejendomsret til sine borgere ved at automatregistrere dem som organdonorer. Med tilføjslen at det naturligvis står enhver frit for at melde fra, selvom enhver kan regne ud, hvor skævt der så vil blive set til én.

Men hvorfor vil man så ikke? Man er jo alligevel død, så hvad skal man bruge det til?

Det kan der være masser af grunde til, og da man jo i det mindste indtil videre har ejendomsretten til sig selv, så er de alle lige gode, herunder hvis man ikke rigtig har en formuleret grund, man bare ikke bryder sig om det, på samme måde som nogen ikke bryder sig om tanken om at blive brændt henholdsvis tanken om at blive puttet i jorden. Det er meget personligt, og derfor noget som andre bør holde sig for gode til at sætte sig til dommer over.

I den jævnligt tilbagevendende diskussion om organdonorregistrering eller ej

**Klummeskriveren
nødsages til at
bringe sig selv i
spil og at påpege,
at han er en af De
Gode, idet han
faktisk har givet i
levende live (en
nyre) og derfor har
adkomst til at
mene noget om
spørgsmålet uden
at kunne
affærdiges.**

nævnes ofte hensynet til de efterladte, der forståeligt kan have et behov for en fredfyldt sidste stund med en elsket pårørende, der vanskeligt lader sig forene med behovet for at fiske friske organer ud af kroppen, før den helt er blevet til et lig. Andre er måske ikke helt trygge ved, at man fx ved ulykkestilfælde risikerer at blive betragtet som et potentielt reservedelslager og ikke bare en levende person, som man skal gøre alt for at holde i live.

Sidstnævnte tænkte situation er endda blevet brugt som overtalesesmiddel. Hvis to personer bringes til hospitalet samtidig, en organdonor og en ikke-

organdonor, og der kun er mandskab til at redde den ene, hvem vil lægerne så foretrække? Underforstået at så vil de redde Den Gode. Men man kunne nøjagtig lige så vel forestille sig, at så vil de redde den anden for at få alle de dejlige organer fra Den Gode. Læsere der mener at læger aldrig ville tænke på den måde, bedes venligst overveje om de på forhånd havde troet, at læger ville have en lukket Facebook-gruppe til at sladre om patienter. Det vil de, som bekendt, så det andet kan man vel også forestille sig.

Foruden den ekspropriative yderlighed med at automatindskrive alle som organdonorer luftes der lejlighedsvis en idé om en mellemting, nemlig at tvinge alle til at tage stilling. Det bør alle kunne leve med, men kun hvis der er tre ting at vælge imellem: ja, nej og ønsker bevidst ikke at tage stilling. Sidstnævnte kan nemlig godt være et aktivt valg, selv om det ud fra den løbende diskussion ikke virker som et synspunkt, ret mange forstår eller anerkender.

Det ligger ellers lige for. I den tænkte situation i akutmodtagelsen ønsker man ikke at stille lægerne i det beskrevne dilemma, og den eneste måde at sørge for det, er at de ikke ved, om de står med en potentiel organdonor eller ej og derfor ikke tænker på andet end at redde liv.

Hvis man først er død, må det være op til de pårørende. Og ja, man skal tale med dem om det på forhånd, så det ikke overrumpler dem. Men det er dem, der skal leve med det, og derfor dem der skal træffe beslutningen. ●

Økologi baner vej for rent drikkevand og verdensmål

De offentlige opgaver bliver stadig større og mere komplekse at løse. Samtidig bliver presset på velfærden og behovet for effektivisering på tværs af den offentlige sektor næppe mindre.

kommunen.dk inviterer en række forskere, eksperter og praktikere til at levere deres bud på, hvordan vi kan finde nye veje til varig velfærd.

NYE VEJE

Over 30 danske kommuner har sammen med Økologisk Landsforening hjulpet landmænd med at lægge om til økologi på de særligt følsomme marker tæt på vandboringer. Jørgen Bausager, Ritzau Scanpix

Flere og flere kommuner arbejder aktivt med FN's 17 Verdensmål for bæredygtighed. Og mange har fået øje på, at økologisk landbrug og økologiske fødevarer er gode redskaber til at forfølge flere af verdensmålene. Over 40 danske kommuner har brugt økologi aktivt til løsning af helt konkrete udfordringer; lige fra sikring af rent drikkevand, naturpleje og bæredygtige måltider i kommunale køkkener til klimaindsatsen i landbruget. Andre satser på økologi i både uddannelse og styrket grøn jobvækst. Der er mange muligheder.

Her i efteråret kan man på to konferencer høre, hvordan andre kommuner har brugt økologi aktivt og blive hjulpet videre i processerne.

På FN-dag 24. oktober, er der 'Verdensmål som økologisk hverdagskost' med hovedfokus på økologi i store køkkener. På et kommunalt spor på Økologi Kongressen 20. november vil der være cases fra offentlige køkkener, drikkevandsbeskyttelse, klimaforbedring med mere. Her i efteråret har kommunerne også mulighed for at lægge billet ind på gratis hjælp til blandt andet omlægning til økologi i områder, hvor grundvandet skal beskyttes.

Fælles fokus på bæredygtighed

Lad det være sagt, at økologi ikke løser alle bæredygtighedsudfordringer i fødevarerproduktionen. Men vi er stolte af, hvad økologi kan gøre for at sikre rent drikkevand, mad og natur fri for pesticider, grøn vækst, dyrevelfærd, mindre medicin og dermed mindre antibiotikaresistens i landbruget med videre. Økologi bidrager til FNs verdensmål, for også økologiens principper er bygget op som en række sammenhængende bæredygtighedsmål.

På klimaområdet har økologi en række fordele, men også mange af de samme udfordringer som landbruget. Derfor arbejder vi blandt andet med kommuner om klimaskoler og klimahandlingsplaner, der skal sikre, at landbruget bidrager til kommunernes klimamål. Ligesom vi samarbejder med kommuner om omlægning til klimavenlige økologiske måltider med mindre kød, mere grønt og meget mindre spild. Succes med blandt andet disse indsatser er baggrunden for, at dansk økologipolitik sidste år modtog FN's

Future Policy Award for bæredygtighed. Godt gået af kommunerne!

Godt for drikkevandet

En af de større opgaver, som kommunerne står over for, er at beskytte drikkevandsressourcer mod pesticidrester. Folketinget har givet kommunerne, vandværkerne og landbruget tre år til at stoppe pesticidforbruget på de Boringsnære Beskyttelsesområder (BNBO). Både kommuner og vandværker er også stærkt optaget af beskyttelse af de større vandindvindingsområder, som omfatter cirka 200.000 hektar landbrugsjord.

I Økologisk Landsforening har vi samarbejdet med flere end 30 kommuner om at fremme frivillig omlægning af landbrug til økologi i netop disse drikkevandsområder. Sammen med kommunen tilbyder vi et gratis 'økologisk omlægningstjek'. Her får landmanden overblik over, hvordan hans gård vil kunne fungere som en økologisk bedrift. Myter aflives. Udfordringer drøftes. Og evalueringer som de seneste lavet for Aarhus og Aalborg, viser, at typisk 40-50 pct. af landmændene er positivt indstillet over for omlægning til økologi.

Et bredt flertal i folketinget, bestående af V, LA, K, DF, S, R og SF har i januar afsat flere ressourcer til at 'Kommunerne kan indgå aftaler med Økologisk Landsforening om økologisk omlægningstjek - særligt på arealerne, hvor kommunerne skal beskytte borgernes drikkevandsressourcer'.

Mange kommuner har svært ved at vurdere, hvordan landbruget kan bidrage til kommunens klimamålsætninger. Sammen med Vejle og Vesthimmerlands kommuner har Økologisk Landsforening testet klimaskoler og klimahandlingsplaner, som sænker de enkelte landbrugs klimapåvirkning. Landmanden får et overblik over klimabelastning på bedriften og over de mange muligheder for at reducere sit klimaaftryk. Kommunens fagfolk får også opfrisket deres viden om, hvilke tiltag der er afgørende, når landbruget skal rykke på klimaet.

Storkøkkener godt på vej

Næsten halvdelen af de danske kommuner arbejder med at få mere økologi ind i de

offentlige køkkener. København er på 90 pct. Flere andre er over 60. Og det handler ikke bare om udskiftning af konventionelle varer med økologiske, men om en samlet omlægning af måltider.

Ved at reducere kødmængden, gøre maden mere grøn og reducere spild markant er der ikke bare skabt mere klimavenlige og sunde måltider – ving lige FN-Verdensmål 3 og 13 af! – men det sparer også penge, som dækker merprisen på de økologiske varer, så man også kan vinge FN-mål 6 (rent drikkevand), 12 (ansvarligt forbrug) og 15 (natur og livet på land) af! Omlægning inden for eksisterende budgetter er sket ved at styrke håndværk i køkkenerne, som medlemmer af FOA og Kost & Ernæringsforbundet, ikke overraskende, er pavestolte af. Der kan endda dokumenteres mindre sygefravær i køkkenerne – lad os også se på mål nummer 8 om jobindhold!

Flere partier ønsker ressourcer afsat i finansloven til en ny uddannelsespulje til støtte af kommuners omlægning af køkkener. Interesserede kommuner er velkomne til at kontakte Økologisk Landsforening for at følge med.

Landbrug og erhverv er med

Over 40 pct. af kommunerne har nu økologiske skolehaver via foreningen Haver til Maver, hvor lokale borgere og foreninger medvirker til etablering af økologiske skolehaver. Børn får øko-jord under neglene og lærer om natur, landbrug, mad og økologi. Helt integreret med undervisning i klasselokalet.

I andre kommuner er økologiske landmænd gået sammen med lokale borgere om at sikre afgræsning af naturplejekrævende arealer, hvor kommunen er udfordret. Og i Lejre Kommune samarbejder økologiske virksomheder og iværksættere om vækst og udvikling.

Økologien er lidt af en schweizerkniv, som kommunerne kan bruge til at løse helt centrale, kommunale opgaver. Og den økologiske branche står klar til at hjælpe flere kommuner med de næste skridt.

Paul Holmbeck

Politisk direktør for
Økologisk Landsforening

Send debatstof til os:

Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt. debatognavne@kommunen.dk

'Spørgsmålet er, om sådan en selvfed by som København er villig til at udnytte muligheden. Det tvivler jeg på.'

Mikael Colville-Andersen, bydesigner og mobilitetsekspert, om at lytte og lære under C40 Cities-konferencen om klima, som afholdes i København i disse dage. I Politiken Byrum

Løbehjul burde hedde kørehjul, mener direktøren og pressechefen hos Sundhed og Omsorg i Aarhus Kommune.

Foto: Christian Lindgren/Ritzau Scanpix

Bløde tohjulede uden sundhedsgevinst

Af Hosea Dutschke, direktør og cyklist, Sundhed og Omsorg, Aarhus Kommune og Thomas Chemnitz, pressechef og gående

el-løbehjul

El-løbehjul er vist kun blevet en dille, fordi der er sat strøm på. Ærgerligt, for vi vil nok aldrig se så mange voksne eller unge mennesker løbe på løbehjul uden el.

Folk løber jo heller ikke på et el-løbehjul. De kører, og det bør vel så hedde et kørehjul. Mange oplever måske sig selv som barnlige på et almindeligt løbehjul, og det er synd,

for det ville give gratis motion og nok færre ulykker.

Generelt sætter vi strøm til flere og flere transportmidler, herunder skateboards og cykler.

Men hvor ender vi egentlig, hvis vi i stedet for at bevæge os bruger elektriske transportmidler?

I en lidt ældre animationsfilm Wall-e er alle jordboer rejst ud i rummet på et rumskib, fordi jorden har mistet al form for liv. Alt grønt er væk, og alle fossile brændstoffer er opbrugt.

Imens fiser jordboerne rundt i flyvende stole

'Vi ser allerede rullende fortove – ikke bare indendørs i lufthavne, men også på gader og måske inden længe ét langt rullende fortov på strøget.'

ombord på et rumskib. De er fede, dovne og har mistet evnen til at stå og gå på egne ben.

Vi ser allerede rullende fortove – ikke bare indendørs i lufthavne, men også på gader og måske inden længe ét langt rullende fortov på strøget.

Måske nogle få tager et el-løbehjul i stedet for bilen eller en taxa, men ellers bliver vi vist i underholdningsafdelingen.

Indlægget er forkortet af redaktionen og kan læses i sin fulde længde på www.kommunen.dk.

Velfærden ud af spændetrøjen nu

Af Thomas Enghausen, næstformand i FOA

selvstyre

Der er nye muligheder i dansk politik. Et flertal i Folketinget siger, de vil investere de penge, det faktisk koster at løfte velfærden i takt med befolkningsudviklingen. Det er godt, og den udvikling støtter vi selvfølgelig fra FOAs side.

Lad os gribe de nye muligheder. Og gå videre endnu.

Vi foreslår samtidig, at politikerne, både lokalt og på landsplan, giver sig selv friheden tilbage. Den frihed, de har deponeret i love og lofter, som har lagt helt unødvendige og ofte skadelige begrænsninger på deres beslutningsevne.

Vi foreslår, at politikerne i folketing, kommunalbestyrelser og regionalråd får friere hænder, når det gælder om at sikre en tidssvarende velfærd. Det kan ske ved, at Folketinget giver større frihed til at udvikle den fælles velfærd og finde pengene til at finansiere den.

Bundet af Budgetloven

Den frihed havde politikerne engang.

Nu har Folketinget iklædt sig en spændetrøje med sammensyede ærmer. Spændetrøjen hedder Budgetloven. Den skal forhindre politikere i folketing, kommunalbestyrelser og regionalråd i at give for mange penge ud til blandt andet fælles velfærd. Med Budgetloven er der på forhånd et loft for de samlede udgifter, og som udgangs-

punkt endda fire år frem i tiden. Budgetloven begrænser dermed det årlige manøvrerum og dæmper de politiske visioner ved på forhånd at fastsætte udgiftslofterne for hele den offentlige drift.

Konkret har skiftende regeringer valgt at sikre balance eller overskud på de samlede offentlige finanser gennem stramme, lave lofter for velfærdsudgifterne.

Men hvert fjerde år har Folketinget mulighed for at vælge mellem velfærd og privat forbrug. Dette magiske øjeblik opstår efter hvert folketingsvalg. Første gang Folketinget mødes efter et valg, er Folketinget for en gangs skyld stillet frit i forhold til at vælge velfærden til og ikke bundet af tidligere beslutninger i henhold til Budgetloven. I år har vi som bekendt haft folketingsvalg og har derfor sådan en mulighed.

For FOAs medlemmer, der dagligt færdes i kommuner og regioner, er det åbenlyst, at der er brug for hver en krone, som samfundet kan afsætte til at forbedre velfærden og sikre en tidssvarende og velfungerende offentlig sektor. Bag historierne om svigt over for borgerne, stress og nedslidning af medarbejderne gemmer sig tørre fakta om en offentlig sektor, der er kommet bagud – og risikerer at komme yderligere bagud, hvis ikke lofterne hæves.

Indlægget er forkortet af redaktionen og kan læses i sin fulde længde på www.kommunen.dk.

DK Job

» www.dknyt.dk/dkjob

SKIVEKOMMUNE

Udviklingskonsulent til sundhedsområdet, Skive Kommune

Brænder du for at arbejde med tal og data, og har lyst til både at udvikle og analysere ledelsesinformation. Bygge bro mellem det politiske niveau og de dygtige medarbejdere i forreste led samt understøtte udviklingen af det kommunale psykiatri- og sundhedsområde.

Ansøgningsfrist 4. november 2019

Høje-Taastrup Kommune

HR-chef, Høje-Taastrup Kommune

Vil du bidrage aktivt til den fortsatte udvikling i en af hovedstadsområdets største kommuner, og kan du både udvikle og drifte inden for det brede HR-område?

Ansøgningsfrist 27. oktober 2019

Silkeborg Kommune

Skolechef til en af Danmarks store vækstkommuner, Silkeborg Kommune

Vil du være chef for Skoleafdelingen i et af Danmarks mest attraktive områder? I en af Danmarks helt store vækstkommuner? I en kommune, der i disse år investerer massivt i byudvikling, bosætning og infrastruktur? I en kommune, der har ambitionen om at være hele Danmarks Outdoor Hovedstad?

Ansøgningsfrist 27. oktober 2019

Halsnæs Kommune

Direktør, Halsnæs Kommune

Vi søger en ambitiøs direktør med politisk tæft og stor erfaring med ledelse til områderne By, Erhverv, Kultur og Miljø; Borgerservice og Beskæftigelse; samt Ejendomme.

Ansøgningsfrist 24. oktober 2019

HEDENSTED KOMMUNE

Kommunaldirektør, Hedensted Kommune

I Hedensted Kommune arbejder vi med fokus på fremtiden. Det betyder ganske enkelt, at det vi gør i dag skal være i bevægelse, frem mod den kommune vi gerne vil udvikle os hen imod. Vi ønsker en kommune som er nytænkende og "first-mover" i forhold til at tackle fremtidens udfordringer og sikre en bæredygtig velfærd.

Ansøgningsfrist 7. november 2019

LYNGBY-TAARBÆK KOMMUNE

Centerchef til Center for Social Indsats, Lyngby-Taarbæk Kommune

Vi søger en nysgerrig og visionær centerchef, der brænder for sikker drift, kvalitet og udvikling, og som har lyst til at arbejde videre af de spor, der er lagt i forhold til at sikre følgeskab og samarbejde både organisatorisk og politisk.

Ansøgningsfrist 27. oktober 2019

42

pct. af den økologiske mad og drikke, der sælges, er til den offentlige sektor, selv om sektoren kun aftager 20 pct. af alle føde- og drikkevarer. Der er simpelthen en højere andel af økologi i de offentlige storkøkkener.

Kilde: Danmarks Statistik

Læsø er velfungerende - men en udligningsreform påkrævet

Af Jens Morten Hansen (V)

Under valgkampen var partierne enige om, at en ny kommunal udligningsreform er påkrævet for at rette op på det alt for skæve Danmark. Men efter valget har to af landets rigeste kommuner, Gentofte og Frederiksberg, fået trecifrede millionbeløb fra kassen til særligt vanskeligt stillede kommuner.

Set fra Læsø er det en farce. Jeg vil forsøge at forklare, hvorfor det haster overordentligt meget med en mere retfærdig reform. Sker der ikke noget, inden finansloven vedtages, vil Læsø Kommune gå fallit trods betydelige besparelser på de i forvejen stærkt barberede budgetter til ældepleje, skole, infrastruktur og meget andet.

Et fåtal er skatteydere

Det har at gøre med øens alderssammensætning, turisme og overbeskæftigelse (landets laveste arbejdsløshed) - det vil sige øens behov for at tiltrække arbejdskraft. Læsø har kun 1.800 registrerede indbyggere, men ikke desto mindre bor her cirka 4.000 (januar) og i højsæsonen (juli) cirka 20.000. Det siger vand-, el- og renovationsforbruget.

Kommunaløkonomisk betyder det, at kommuneskatten ikke svarer til det faktiske og langt større beboertal, og at Læsøs få skattebetalere derfor skal sikre infrastruktur og kommunal service til en spidsbelastning på op til 10-12 gange den skattebetalende befolkning.

Således har kommunen lige måttet udvide lægehuset for blandt andet at kunne akut-behandle de mange feriegæster, ligesom vi er i gang med at fordoble vandforsyningens kapacitet. Næste store kommunaløkonomiske problem er den nødvendige udbygning af øens smalle veje, underdimensionerede kloaksystem og forældede rensningsanlæg.

Skat betales andre steder

De ekstra 2.200 helårsbeboere er en belastning for kommunekassen. På den ene side er nogle af de ekstra indbyggere en gevinst for øen ved at være en væsentlig del af grundlaget for øens sundhedssystem, ældrepleje, skole, byggeri, helårsforretninger og færger. På den anden side udgør den store andel af uregistrerede beboere en alvorlig belastning af kommunens økonomi, fordi de betaler skat i andre kommuner.

Dertil kommer, at de cirka 20.000 beboere i højsæsonen i væsentlig grad betjenes af udenøns medarbejdere, især studerende, der betaler kommuneskat til andre kommuner.

Et ældre overslag fra Læsø Kommune hævder, at for hver af de 1.800 registrerede Læsøboere ryger der 35.000 kr. til landets øvrige kommuner - svarende til godt 60 mio. kr. eller omkring halvdelen af Læsø Kommunes skatteindtægter - fordi folk ikke skal betale kommuneskat, hvor de tjener pengene.

Pengeflugten skyldes især lønninger, der udbetales af øens virksomheder, færgeselskab og institutioner til borgere fra andre kommuner, og lejeindtægter fra øens cirka 1.000 sommerhuse.

Store ældreudgifter

Den registrerede Læsø-befolknings gennemsnitsalder er landets højeste. Det indebærer,

Kasserne er tomme og mulighederne for at skære ned brugt op, konstaterer Jens Morten Hansen (V). For eksempel er kommunen nødt til at støtte færgedriften med 17 af kommunebudgettets ialt 220 mio. kr. Ellers kan beboerne ikke komme frem og tilbage samme dag, hvis de for eksempel skal til speciallæge.

Foto Henning Bagger, Ritzau Scanpix

at langt over halvdelen af kommunens udgifter går til ældre- og sundhedspleje, og at disse udgifter stiger væsentligt hurtigere end i andre kommuner.

I 2019 er kasserne tomme til veje, den nødvendige afvanding, snerydning, vedligeholdelse af havne og kommunale bygninger, naturpleje med mere. Eksempelvis er der i 2020 intet til den lovpligtige pleje af øens meget store naturarealer.

Flere ekstraposter

Til det groteske i den ellers velbegrundede 'grønne omstilling' hører også, at vi er blevet pålagt at eksportere strøm fra et kæmpestort solfangeranlæg til fastlandet. Det indebærer, at vi for egne penge har måttet opgradere søkablet til Jylland fra 20 til 60 kilovolt samt bygge en transformatorstation til det. Samlet udgift for Læsø i år er 23 mio. kr. Ingen indtægter overhovedet. Dem høster et københavns elsselskab.

Læsø Kommune har et samlet budget på cirka 220 mio. kr. og skal heraf understøtte færgedriften med cirka 17 millioner. Det såkaldte 'landevejsprincip' hjælper selvfølgelig meget. Men uden de 17 millioner fra kommunen skulle færgedriften reduceres om vinteren til skade for øens erhvervsliv og

beboernes mulighed for at komme til fastlandet og hjem igen samme dag.

De unge må flytte

Ikke alene er vore unge pisket til at forlade øen som 15-17-årige, når de skal have en uddannelse. Rejseomkostningerne for at komme hjem på weekendbesøg betyder, at mange unge ville opgive at holde forbindelsen uden Læsø Kommunes særlige Ø-SU.

Således høster uddannelsesbyerne og deres omegnskommuner ikke kun 'blomsten' af ø-ungdommen, men også meget betydelige kommuneskatter af de statsbetalte lærerlønninger og SU-beskattede studenter. Især universitetsbyerne høster betragtelige kommuneskatter af både de statsbetalte lønninger og af SU'en, uden at de pågældende kommuner har investeret nævneværdigt for at få de medfølgende milliardindtægter.

En del af disse mere eller mindre samfundsnedbrydende skævheder kunne løses med den lovede kommunalreform. På den anden side er det givet, at en revideret udligningsordning allertidligst vil få effekt i 2021.

Skal Læsø Kommunes økonomi ikke bryde helt sammen, må der nødvendigvis tilvejebringes et ekstraordinært statstilskud på omkring 20 mio. kr. allerede i 2020.

Sammenlægning løser intet

Læsø samarbejder på en række områder med Frederikshavn Kommune. Men en egentlig kommunesammenlægning med Frederikshavn vil ikke løse problemerne, tværtimod.

For det første vil medarbejdere i Frederikshavn Kommune skulle bruge cirka fire timer af en arbejdsdag på transport og ventetid. For det andet vil det underminere det folkelige engagement, der gør Læsø til et ægte demokrati med en tårnhøj deltagelse ved kommunevalgene (Læsø 84 pct. og Frederikshavn 71 pct.), hvor 30-50 beboere overværer hvert eneste møde i kommunalbestyrelsen, og hvor 10-15 pct. af beboerne deltager aktivt som frivillige i en lang række aktiviteter. Næppe nogen anden dansk kommune kan præstere et tilsvarende folkeligt engagement.

Der er derfor brug for en varig løsning, der erkender, at den kommune, der ligger længst fra hovedstaden og de rige storbykommuner, kan levere både den lovbefalede, den bedst mulige og den billigst mulige service til både fastboende og turister.

Intet andet end fordyrelser, ineffektivitet, tab af natur- og kulturarv, fremmedgørelse, apati og forladthedsfølelse vil være 'vundet' ved en kommunesammenlægning med en anden af landets fattige kommuner. ●

Send navnestof til os:

Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne.
debatoagnavne@kommunen.dk

‘Vi synes, det var meget naturligt at bruge lidt ekstra penge for at gøre det mere lækkert for vores borgere. Men ja, det er en meget Frederiksberg-agtig tilgang til det’

Simon Aggesen (K), borgmester, om at Frederiksberg har skudt 45 mio. kr. i blandt andet overdækning og cykelrulletrappe på tre nye metrostationer i kommunen. Til Politiken

Kommuner

FAABORG-MIDTFYN: Kommunaldirektør stopper efter avis-kritik

Faaborg-Midtfyn Kommune har indgået en fratrædelses-aftale med kommunaldirektør Helene Bækmark, som har haft jobbet i tre et halvt år år. Borgmester Hans Stavnsager (S) begrundet det med, at der har været meget offentlig kritik af hende - ‘en kritik, som jeg har fundet urimelig’ - og at det har skabt for vanskelige arbejdsvilkår for kommunal-direktøren.

På LinkedIn uddyber Hele-ne Bækmark, at fratrædelsen skyldes en række artikler om hende i Fyens Stiftstidende.

- Artikler, der sammenlagt har karakter af mobning og i et antal, der ikke er proporti-onalt. Jeg trækker mig fra Faaborg-Midtfyn Kommune, mens mit helbred stadig kan finde tilbage til fuld styrke’, skriver Helene Bækmark.

Avisen afviser, at der skul-le være tale om mobning.

SKANDERBORG: Skanderborg skal have ny kommunaldirektør

Lisbeth Binderup stopper som kommunaldirektør, når åremålsansættelsen udløber 30. april næste år. Byrådet tager i denne måned de første skridt mod ansættelsen af en afløser.

Lisbeth Binderup fortsæt-ter efter 1. maj som rådgiver inden for ledelse og rekrutter-ing i konsulenthuset Genitor.

TØNDER: Tønder ansætter ny fagchef

43-årige Malene Brandt Winther stillede sig 1. okto-ber i spidsen for Stabsenhe-den Politik & Udvikling på Rådhuset i Tønder. Hun har det seneste år været udsendt til EU's mission i Ukraine som seniorrådgiver i offent-lig administration. Tidligere har hun også været chefkon-sulent for Politik og Organi-sation i Billund Kommune. Hun har en ph.d. i statskund-skab og kandidat i social antropologi samt tillægsud-dannelse i journalistik.

KOLDING: Venstre mister absolut flertal i Kolding

Pernille Hejbøl Øhlenschlæ-ger Pedersen, valgt for Venstre ved det seneste valg, har meddelt, at hun fremover bli-ver løsgænger. Hun markere-de sig senest i byrådssalen, da hun sammen med to social-

demokrater stemte imod den procesplan, der skal føre til lukningen af erhvervshavnen i Kolding. Hendes farvel til partiet betyder, at Venstre med borgmester Jørn Peder-sen (V) i spidsen mister sit absolutte flertal i byrådssa-len.

KØBENHAVN: Ny direktør i teknik- og miljøforvaltning

Borgerrepræsentationen har ansat den 45-årige Camilla Bjerre Søndergaard som ny direktør i teknik- og miljøfor-valtningen. Hun kommer fra en stilling som kontorchef i Miljø- og Fødevareministeri-et, oplyser kommunen.

Camilla Bjerre Sønder-gaard begynder i jobbet 1. november og er uddannet jurist fra Københavns Uni-versitet.

EGEDAL: Direktør Peter Olrik stopper i Egedal

Direktør i Egedal Kommune Peter Olrik stopper, oplyser Egedal Kommune i en kort-fattet pressemeddelelse.

‘Der ønskes en ny retning for arbejdet og udviklingen i Ege-dal Kommune. Der er på den-ne baggrund indgået en aftale om, at direktør Peter Olrik fra-træder sin stilling’, lyder det.

Peter Olrik kom til Egedal som ny social- og sundheds-direktør i foråret 2007 og slut-ter nu som direktør med ansvar for Center for Myndig-hed og Social Service, Center for Sundhed og Omsorg samt Center for Skole og Dagtil-bud.

Han har været en del af direktionen på tre direktører. Tilbage er nu direktør Sune Schou og kommunaldirektør Christine Brochdorf. Brochdorf forventer tidligst en ny direktør ansat i starten af det nye år.

HOLSTEBRO: Ny direktør hentet i Thisted

46-årige Lone Becker, der i dag er direktør for beskæfti-gelses-, social- og sundheds-forvaltningen i Thisted, bli-ver ny direktør i Holstebros social- og sundhedsforvalt-ning 1. november.

Lone Becker overtager social- og sundhedsområdet efter Helle Bro.

Den nye direktør er oprin-deligt socialrådgiver og sene-re uddannet cand.scient.soc. ved Aalborg Universitet. Hun har kommunal leder- og che-ferfaring fra flere nordjyske kommuner og fra Deloitte, inden hun blev medlem af direktionen i Thisted.

Foto: Thomas Lekfeldt, Ritzau Scanpix

50 ÅR: Hørsholms jyske kaptajn fylder rundt

Nogle gange er det ret uventet, hvad der pludselig giver en borgmester omtale i alle landets medier.

For Morten Slotved (K) var det et kramme-forbud, som for et år siden gav ham en tur i rampelyset, da han indskærpede en regel om, at politikere i Hørsholm ikke må gå og kramme embedsmændene. Det kunne give borgere et forkert indtryk af indspisthed, og i øvrigt er det ikke normalt at rende rundt og kramme på en arbejdsplads, lød argumentet.

Det er dog langt fra den eneste gang, at Hørs-holmsborgmester gennem nu snart ti år har gjort sig bemærket også uden for kommunegrænsen.

Morten Slotved, som 3. november fylder 50, har blandt andet været en synlig fortaler for at få børnefamilier flyttet ud af Udrejse-center Sjælsmark, ligesom han er flittig delta-ger i debatten om udligningsordningen, som hvert år sender omkring 600 mio. skattekro-ner ud af kommunen.

At lige præcis han skulle blive en fortaler for mindre udligning var svært at forudse, da han voksede op i Brørup i Vejen Kommune, som er en af de store modtagere af penge via udligningsordningen.

Selvom han meldte sig ind i KU i gymna-sietiden, havde han absolut ingen politiske

ambitioner, faktisk mistede han interessen for politik, da han kom ind til militæret efter-følgende, har han fortalt i et interview i Jyd-skeVestkysten.

Efter to år i artilleriet i Varde og en kap-tajn-titel gik turen til Aarhus, hvor han blev uddannet cand.oecon. i 1998 og mødte sin senere hustru. Derfra gik turen via et par mellemstop til et rækkehus i Hørsholm og et job som sælger og senere senior salgschef hos IBM. Først da den daværende borg-mester Uffe Thorndahl blev genbo og opfor-drede ham til at stille op til byrådet, blev den politiske interesse igen vakt.

Han blev valgt ind i 2005, og fire år senere blev han borgmester, en post, han har haft lige siden. Både i 2009, 2013 og 2017 blev han valgt med støtte fra De Radikale og Socialdemokratiet, men ved seneste valg skete det dog først efter, at de øvrige borger-lige partier forgæves havde forsøgt at lokke socialdemokraterne med i et alternativt fler-tal.

Privat bor han sammen med sin hustru og tre teenagebørn, så der er nok til at kramme ham på den runde dag, mens embedsmændene nok må nøjes med at give et tillykke-håndtryk.

ak ○

MIDDELFART: Direktør indstilles til firing efter gal kurs

Økonomiudvalget i Middel-fart indstiller til byrådet, at social- og sundhedsdirektør Mette Bostrup skal afskedi-ges, oplyser kommunen i en kortfattet pressemeddelelse. Beslutningen er truffet med den begrundelse, at der 'ses forskelligt på, hvordan social- og sundhedsområdet bringes i den ønskede ret-ning.'

Mette Bostrup tiltrådte stillingen 1. april 2018, hvor hun kom fra en stilling som børne- og familiechef i Aabenraa Kommune. Hun har i Middelfart haft det

overordnede ansvar for senior- og velfærdsområ-det. Herunder blandt andet plejehjem, hjemmeplejen og hele sundhedsområdet.

AABENRAA: Aabenraa får ny skolechef

Pr. 1. november hedder sko-lechefen i Aabenraa Kommu-ne Rasmus Andreassen. Han kommer fra en stilling som børn- og ungechef i distrikt syd i Haderslev. 44-årige Rasmus Andreassen er oprin-deligt uddannet lærer og har været skoleleder i Sønder-borg. Han har en master i offentlig ledelse.

KØBENHAVN: S-medlem stopper i Borgerrepræsentationen

Fra 1. november bliver Niels E. Bjerrum (S) ny bydelschef for Kultur N, der omfatter alle bib-lioteker, kulturhuse og idræts-anlæg på Nørrebro, Brønshøj-Husum og Bispebjerg NV. Der-for stopper han som medlem af Borgerrepræsentationen, hvor han blandt andet har været teknik- og miljøordfører.

VARDE: Kommunikationschef vender tilbage til Varde

47-årige Steffen Kjær vender tilbage til jobbet som kom-munikationschef i Varde

Kommune. En stilling, der ikke har været besat, siden samme Steffen Kjær forlod posten for to år siden, oply-ser kommunen.

Steffen Kjær er journalist og kommer senest fra en stil-ling som kommunikations-chef for Skive College.

RANDERS: Havnedirektør i Aarhus skifter til Verdo

Aarhus Havns direktør, 47-årige Jakob Flyvbjerg Christensen, bliver adm. direktør for energiselskabet Verdo og forventes at tiltræde ved årsskiftet. Dermed skal Danmarks største erhvervs-havn have ny direktør, og Verdo får besat stillingen, der har været ledig, efter at en række sager førte til afskedi-gelse af Kim Frimer i april.

Jakob Flyvbjerg Christen-sen vender tilbage til det randrusianske efter seks år hos Aarhus Havn og har også en lang karriere hos A.P. Møl-ler-Mærsk bag sig.

VORDINGBORG: Ny chef for dagtilbud og skoler

Charlotte Grummesgaard Niel-sen tiltræder 1. november som ny chef for dagtilbud og skoler i Vordingborg Kommune.

Hun kommer fra en stilling som fagcenterchef i Kalund-borg og har en baggrund som skoleleder og leder af pæda-gogisk udviklingscenter. I Vordingborg får hun ansvar for området med cirka 1.200 ansatte med reference til direktør for børn og kultur, Jakob Thune.

Stillingen i Vordingborg blev ledig, efter af Søren Kokholm rykkede til Roskil-de som skolechef.

ROSKILDE: Roskilde får ny vicekommunaldirektør

Roskilde Kommune har sat navn på sin nye vicekommu-naldirektør. Det bliver Mar-tin Lindgreen, som afløser Mogens Raun Andersen, der går på pension.

48-årige Martin Lindgreen, kommer fra en stilling som direktør i Halsnæs. Han er uddannet cand.scient.pol. og har tidligere været vice-direktør i Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen og kontorchef i Miljøministeriets departe-ment. Han tiltræder i Roskil-de 1. november.

BALLERUP: Ballerup henter chef i Slagelse

Et enigt ansættelsesudvalg har peget på Per Kensø som

78

pct. af kommunalpolitikere og kommunaldirektører i 12 danske kommuner synes, at udvalgsstyret fungerer godt, viser en undersøgelse fra Vive. Forskerne kan ikke pege på en styreform, der vil være bedre til ansvarsplacering, lederskab og professionalisme.

ny centerchef i Center for Skoler, Institutioner og Kultur i Ballerup, oplyser kommunen.

Per Kensø tiltræder 1. november 2019 og kommer fra en lignende chefstilling i Slagelse, hvor han har været siden 2014.

FAVRSKOV: **Favrskov-direktør stopper**

Efter 25 år i kommunalt regi går Favrskovs direktør for social og sundhed, Kate Bøgh, på pension ved udgangen af februar. Hun har været direktør i Favrskov siden 2012, og inden da var hun direktør i Middelfart.

Hun har været glad for samarbejdet med Region Midtjylland og de øvrige kommuner i regionen og gennem sit virke som næstformand i Socialchefernes Hovedbestyrelse. Men jobbet som direktør er også krævende, og derfor vil hun nu prioritere 'andre dele af sit liv'.

HORSSENS / HEDENSTED: **Ny beredskabsdirektør i Sydøstjylland**

41-årige René Maegaard Hemberg er udpeget som ny beredskabsdirektør i Sydøstjyllands Brandvæsen. Han har siden januar 2016 været viceberedskabsdirektør og blev i august i år konstitueret, da den hidtidige direktør, Dennis Ottosen, tiltrådte som chef for det nye beredskab for Greve, Høje-Taastrup, Ishøj og Vallensbæk.

René Maegaard Hemberg har som vicedirektør stået i spidsen for at sammenlægge beredskaberne i Horsens og Hedensted fra 1. januar 2016, da antallet af kommunale beredskaber skulle reduceres til maksimalt 20.

GREVE: **Viceborgmester stiller ikke op igen**

Viceborgmester i Greve, MF Liselott Blixt (DF), stiller ikke op til næste byrådsvalg, oplyser hun på sin Facebook-profil. Efter 20 år i lokalpolitik vil hun bruge den nye fritid på sin familie.

Hun har siden 2002 været medlem af byrådet, gennem alle årene siddet i socialudvalget, i økonomiudvalget siden 2010, og i de seneste to perioder som viceborgmester.

Hun har også siddet i Folketinget siden 2007, hvor hun er sit partis sundheds- og psykiatriordfører.

HORSSENS: **Sølund-chef bliver handicapchef i Horsens**

Leder af Landsbyen Sølund i Skanderborg Kommune Lone Bahnsen Rodt skifter 1. november job til chef for handicap-, psykiatri- og socialt udsatte-området i Horsens Kommune.

Hun begyndte i juni 2011 som leder for de 237 udviklingshæmmede beboere og 650 ansatte på landets største institution af sin art - Sølund - hvor hun afløste Maurits Eijgendaal.

RINGSTED: **Ringsted ansætter ny økonomichef**

Ringsted Kommune har ansat en ny økonomi- og indkøbschef, og det bliver 42-årige Jacob Studsgaard. Han kommer fra en stilling som økonomichef på Næstved, Slagelse og Ringsted sygehuse.

Jacob Studsgaard er uddannet cand.scient.pol. og har mere end ti års erfaring, blandt andet som økonomichef i Styrelsen for Patientsikkerhed og økonomichef i Patientombuddet.

VESTFORBRÆNDING: **Direktør fyres: Brug for ny profil**

Vestforbrænding har fritaget direktør Peter Basland for tjeneste og besluttet at indlede en afskedigelsessag mod ham. Det begrundes med, at 'bestyrelsen har brug for en ny profil til den fremtidige ledelse af virksomheden'.

Vestforbrænding er landets største affaldsselskab og ejet af 19 sjællandske kommuner. Afskedigelsen sker også, efter at Ingeniøren har kunnet afsløre, at selskabet ikke kan dokumentere en stor del af genanvendelsen.

KØBENHAVN: **By & Havn får direktør for nyt område**

Med en nyoprettet direktørstilling med ansvar for byliv og ejendomme vil By & Havn optimere indsatsen inden for blandt parkering. Den nye direktør er Henrik Steenstrup, der tiltrådte 1. oktober, oplyser Byens Ejendom.

Han har tidligere været vicedirektør i Nordea Ejendomme, og han får ansvar for områderne udlejning og ejendomme, parkering samt byliv og byrum. Han glæder sig til at udvikle de gamle industriområder og pakhuse og få dem til at blomstre.

FAXE: **Byrådsmedlem rykker til Folketinget**

S-byrådsmedlem Tanja Larsen overtager Henrik Sass Larsens folketingsmandat og forlader samtidig Faxe Byråd. Dermed bytter den socialdemokratiske byrådsgruppe to års byråds erfaring ud med 24 års erfaring, når førstesuppleanten Inger Andersen rykker ind på Tanja Larssons plads. Inger Andersen blev valgt første gang ved KV93 og genvalgt lige siden bortset fra KV17.

FREDERICIA / NYBORG: **Fredericia og Nyborg havne får ny direktør**

34-årige Rune D. Rasmussen er rykket fra en stilling som kommerciel direktør til adm. direktør hos Associated Danish Ports, ADP. Det oplyser Transportmagasinet.

ADP er et kommunalt ejet aktieselskab, der ejer og driver erhvervshavnene i Fredericia og Nyborg samt har driften af Middelfart Trafikhavn. Rune D. Rasmussen er oprindeligt uddannet speditør, og selvom han ikke har megen erfaring fra havnebranchen, glæder han sig til udfordringen på området, som han mener 'har brug for at forny sig'.

HELSINGØR: **Ny leder for hjemmeplejen**

Fra 1. oktober hedder lederen af de 500 medarbejdere i hjemmeplejen i Helsingør Kommune Rikke Bundgaard. Hun kommer med 15 års ledererfaring fra ældre- og sundhedsområdet. Senest har hun været myndighedsleder ved Københavns Kommune og tidligere konstitueret hjemmeplejeleder Københavns Kommune og områdeleder i Hillerød og Allerød.

LEMVIG: **MF siger farvel til byråd efter 22 år**

Byråds- og folketingsmedlem Orla Østerby (K) siger nu farvel til den førstnævnte titel, efter at FV19 gav ham valg til Folketinget. Førstesuppleanten Jens Lønberg overtager sædet i byrådet.

Orla Østerby blev valgt til Lemvig Byråd første gang ved KV97 og er blevet genvalgt hver gang siden. I 2016 kom han i Folketinget på en stedfortræderplads for Søren Pape, da denne blev minister og tog orlov fra Folketinget.

Regioner

HOVEDSTADEN: **Region lempet hospitalsdirektør ud**

Region Hovedstaden har indgået aftale med hospitalsdirektør Klaus Lunding om, at han fratræder sin stilling på Herlev og Gentofte Hospital.

Klaus Lunding kom til stillingen efter ni år som hospitalsdirektør på Glostrup Hospital. Siden januar 2015 har han stået i spidsen for fusionen af Herlev og Gentofte hospitaler.

Regionsdirektør Svend Særkjær kalder fusionen 'vel gennemført', men med udsigt til 'nye udfordringer med blandt andet indflytningen i det nye hospital' står regionen 'overfor at skulle se nogle år fremad', og 'i det lys' vil man hellere have en anden til det end Klaus Lunding, lader regionsdirektøren forstå.

Vicedirektør Steen Werner Hansen er konstitueret i stillingen som hospitalsdirektør.

Organisationer

Danske Patienter skal have ny formand

Danske Patienters formand Camilla Hersom tog orlov fra rollen, da hun stillede op til folketingsvalget tidligere i år. Da hun ikke blev valgt, har hun efter en pause besluttet, at hendes fremtidige arbejdsliv ikke vil være foreneligt med en rolle som formand for Danske Patienter.

Derfor skal foreningen, som er paraplyorganisation for patient- og pårørendeorganisationer i Danmark, finde en ny formand. Næstformand Ebbe Henningsen fortsætter som midlertidig formand frem til april næste år, hvor foreningen vælger en ny.

Affaldsforeningen fastansætter direktør

Det bliver Mikkel Brandrup, der fremover skal stå i spidsen for den kommunale affaldssektors interessevaretagelse, oplyser Dansk Affaldsforening.

I juli måned stoppede Charlotte Fischer på posten, hvorefter Mikkel Brandrup gik fra rollen som foreningens politiske chef og ind i en konstitueret stilling som administrerende direktør.

Mikkel Brandrup er uddannet cand.comm. fra RUC og har tidligere arbejdet i el-sek-

toren samt som energi- og miljøpolitisk rådgiver i et kommunikationsbureau.

Ny formand for Selveje Danmark

Selveje Danmark, brancheforeningen for selvejende organisationer på velfærdsområdet, har udpeget Paul Erik Weidemann, formand for OK-Fonden, som ny formand. Det er sket i forlængelse af den tidligere formand Bo Kristiansens meddelelse om, at han ville trække sig, efter at han har for-

ladt Fonden Mariehjemmene.

Paul Erik Weidemann har været medlem af bestyrelsen i Selveje Danmark siden 2014 og har således været en aktiv del af opbygningen af foreningen, der i dag omfatter mere end 250 selvejende organisationer.

Samtidig er Bo Kristiansen blevet næstformand. Han er formand for Regnbuehuset i Taastrup og bestyrelsesmedlem i Mandecentret, to organisationer, der begge er medlem af Selveje Danmark. ●

Vore konsulenttydelser

- **Det nye byråd/udvalg**
– arven fra det gamle byråd/udvalg
- **Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab**
- **Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere**
- **Studieture for politikere, ledergrupper, chefforeninger m.fl.**
- **Visions- og strategiprocesser for byråd, udvalg, direktør og ledergrupper**
- **Det lokale demokrati og aktivt medborgerskab**
- **Chef-til-leje**

Brug proceskonsulenter med topledereerfaring. Den erfaring har vi!
Tlf. 7022 0272
www.hcvestergaard.dk

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse – vi kan vise hvordan organisationen i *virkeligheden* arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper – med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

www.lundgaard-konsulenterne.dk

Af Anders Kjærulff. En elektro-pedels bekendelser

Der var engang noget, der hed privatliv

Vi lever i sandhed i sære tider. Alle er tilsyneladende blevet ‘data-etiske’ og ikke mindst ‘ansvarlige’. Hvilket får eders elektro-pedel til at spekulere over, hvad de så var FØR?

Dansk Industris digitaliseringspolitiske chef Christian Hannibal skriver for eksempel på Twitter, at ‘vores mål er klart’, at ‘Data made in Denmark’ skal være ensbetydende med høj digital ansvarlighed og sikkerhed’.

Jamen dog. Vil det sige, at vi, før det mål blev defineret, var både uansvarlige og usikre?

Hannibals chef, Lars Frelle Petersen, som tidligere har været direktør i Digitaliseringsstyrelsen, taler nu også om ‘digital ansvarlighed’. Det er nye toner må man sige, og de skærer en smule i ørerne, især når man relaterer dem til den amerikanske professor Shoshana Zuboff og hendes storværk ‘Overvågningskapitalismens tidsalder’.

Den afgørende pointe i Zuboffs bog er, at moderne forbrugere ikke længere kan nøjes med at være forbrugere uden samtidig at blive forbrugt; at være råstof, der bruges til at træne kunstig intelligens, hvis formål er at manipulere os.

De kender os allerede

Det sker på nettet, hvor alt registreres og gemmes og overvåges ned til mindste museklik og det betyder, at vores inderste tanker og følelser og natur simpelthen er blevet et råstof i det, Zuboff kalder ‘overvågningskapitalisme’. Vi mennesker ræses igennem kunstig intelligens og algoritmer, der ender som automatiserede forudsigelser om vores handlinger.

Vi gennemsnitliggøres og står nu i et gigantisk feedbackloop, der påvirker og ændrer os, for det at kunne forudsige, hvad vi vil gøre, giver systemerne bag mulighed for at automatisere og kontrollere vores adfærd; diskret, maskinelt og uden vi lægger mærke til det.

Først den dag, vi skal tegne en sundhedsforsikring, sælge et hus eller søge et job, opdager vi, at det er maskiner, der har sat prisen eller afvist vores jobansøgning. Og det sker på baggrund af de data, vi selv har gået og drysset omkring os, mens vi skændtes om Gretha Thunberg på Facebook og skrev emails til kæresten om at trænge til ferie og bagefter undrede os over tilbuddene om bæredygtige rejser i indbakken. Aflytter de os, spørger vi. LYTTET de til, hvad vi siger?

Men nej nej, det gør de ikke. Det behøver de ikke.

For de kender os allerede ud og ind! Som Zuboff gjorde opmærksom på i et interview i Deadline på DR2, så er privatliv ikke længere noget meget privat, som ingen kan se. I dag lader vi os allesammen kigge over skulderen af kunstig intelligens, som kan forudsige vores opførsel og bruge den viden til at manipulere os.

Og manipuleret bliver vi.

Snak om tryghed

I samme Deadline sidder så Lars Frelle Petersen fra DI-digital så og siger, at Zuboff ‘har en pointe’, og at vi her i Danmark skal se på data som vi i sin tid så på fødevarer og miljø. Vi skal sørge for, borgerne er ‘trygge’ ved det, der sker med vores data, siger han. Med andre ord ser han tilsyneladende ingen problemer i dataopsamling og manipulation. Det skal bare forgå mere ‘ansvarligt’, så borgerne kan slappe af, imens de stadig bliver manipuleret og brugt som råstoffer i en overvågningsmaskine, hvis formål er at automatisere og ensrette os alle sammen, så vi kan bidrage til profitmaksimering.

Ret skal være ret. Lars Frelle talte også om, at markedet bør tilbyde produkter uden dataopsamling, så borgerne får et valg.

‘...alt registreres og gemmes og overvåges ned til mindste museklik og det betyder, at vores inderste tanker og følelser og natur simpelthen er blevet et råstof i det, Zuboff kalder ‘overvågningskapitalisme’... skriver Anders Kjærulff. Pawel Kopczynski/Reuters/Ritzau Scanpix

Har du penge, skal du altså kunne købe dig fri af datafængslet.

Men da det herhjemme er Staten, der pusher den største mængde data om os, kan det blive svært.

Disse ‘åbne data’ skal ud og ‘arbejde’ i det private, men så sandelig også for staten. Børn skal reddes fra misrøgt og de voksne skal holdes til ilden med at søge jobs. Algoritmer og kunstig intelligens fodres med oplysninger om borgernes elforbrug, Netflix-abonnementer, skoletandlægebesøg og alt det andet, der skovles sammen om os, systematiseres og gemmes.

Der er åbenbart bred enighed om, at data skal bruges ‘ansvarligt’ og sågar ‘etisk’ korrekt. Eneste sætning omkring ny teknologi i vores nuværende regerings fælles grundlag handler faktisk om at kunne kontrollere ‘tech-giganternes magt’.

Men Google og Facebook taler jo også om etik og ansvarlig brug af data hele tiden.

Man glemmer næsten, hvad det er, de lever af, og hvad der får deres maskiner til at køre i højeste gear: Os og hvad vi sandsynligvis vælger at gøre lige om lidt.

Klamme stalkere

Men vi glemmer een ting:

Data er ikke ‘etiske’, og bliver det aldrig. Data er data, og den måde internettet har fået stater og firmaer til at indsamle dem på, er syg og forkvaklet og minder mere og mere om den måde Stasi samlede beviser mod borgerne på: Man gemte ALT, der kunne være af interesse senere hen, så man havde NOGET, når man fik brug for det.

Google og Amazon og Facebook er (stadigvæk) klamme stalkere, der altid går et skridt bag dig, skriver alt ned, tager billeder og opsamler hvert eneste stykke information, du er kommet til at tabe på din vej gennem dit stadig mere digitaliserede liv.

Internettet lovede os meget. Vi kunne redde klimaet, kurere cancer og arbejde meget mindre. Istedet er vi er gået fra at være selvstændige frie mennesker til at være ‘likende’ dataobjekter, der kan nudges og sælges, beboere i et palads fyldt med værelser, hvor kun een dør står åben, og de andre er malet på.

En udvikling, der kun vil forstærkes de kommende år, med mindre vi gør endegyldigt op med ideen om, at data er guld, og at det er lige meget, om det røvet eller lusket ud af andre.

Zuboff har en hardcore løsning: Forbyd handel med data om vores adfærd. Forbyd det på linie med forbuddet mod at handle med organer og slaveri! Lav love. Det er det eneste sprog, tech-giganterne forstår. De er ligeglade med digital dannelse og etik, eller de elsker det, for så snakker vi bare videre uden at gøre noget, og de kan fortsætte med at grave den menneskelige natur ud af os, som var det guld.

Det er det langt fra. I dag er data snarere det nye CO2, et restprodukt, der skader vore samfund og truer vores eksistens som frie individer.

Data er også CO2 i helt konkret form. En enkelt machine-learning-beregning for at træne stemmegenkendelse udleder CO2 svarende til at flyve mellem New York og Beijing 125 gange.

Råd mod digital ondskab

Men den værste udledning, den giftigste, er måden, firmaer og regeringer bruger data på: Hvem skal fyres, hvem skal anholdes, hvem skal have lov at tage en uddannelse, hvem bør ikke få børn, og hvem skal børnene tvangs fjernes fra?

Svarene pumpes ud af selvlærende algoritmer i lange, troværdigt udseende regneark, der emmer af påstået objektiv effektivitet og digital retfærdighed.

Det er luskebukseri og klamt med klamt på. Data er ikke etiske. Data er informationer om folk, du ikke kender.

Og hvis Lars Frelle og Christian Hannibal og alle de andre nyslåede dataetikere virkelig gerne vil have ‘Data made in Denmark’, så giver eders elektro-pedel gerne et par gratis råd:

1. Gør ikke som Silicon Valley! Hold tech-giganterne ud i strakt arm; stop med at bruge Google og Chromebooks i skolerne, luk statens og kommunernes facebooksider og se nu for fanden at få fjernet cookies, der taler direkte med Google, fra offentlige hjemmesider. De er der endnu!
2. Tag en stor slurk medicin mod dataguldfeber og lad os finde måder at leve sammen på, analogt og digitalt. Måder, der ikke efterligner en syg forretningsmodel af snagen og spionage og manipulation. ●

